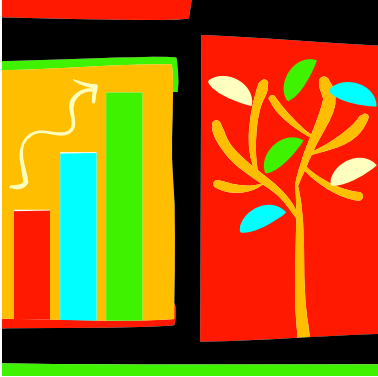

Truyện Lê Minh Khuê

Chuyện bếp núc

Mọi điều đều có vẻ hoàn hảo đối với người phụ nữ trẻ tuổi: từ công việc, con cái đến tình yêu đối với chồng. Nhưng câu chuyện bắt đầu từ khi người em trai chồng xuất hiện trong ngôi nhà của họ...

- Em không định gì đâu. Nhưng không hiểu sao chiều nay em chẳng muốn về nhà gì cả. Bao nhiêu là chuyện. Chẳng muốn nói ra nhưng em cứ nghĩ thế này chắc em chết mất. Bạn bè em toàn đùa vô tâm vô tính. Nói ra chúng nó lại bảo mình rách việc. Cứ thích mua dây buộc mình. Mua rắc rối vào thân.

- Em uống nước chanh leo nhé. Cho nó bình tĩnh lại. Rồi nói với anh. Anh là cái hộp có thể giữ được vô khối bí mật trên đời. Anh vô hại như cát bụi thôi. Mấy khi em tìm đến với giới "thừa giấy vẽ voi".

Ngành ngân hàng của em, thẻ nhân viên thị trường chứng khoán đâu phải thứ nghe rồi để đó. Đâu phải chuyện chơi. Anh kính phục em sát sần sạt. Cho anh vào lãnh vực đó anh chết đứng như Từ Hải. Nào uống đi rồi từ từ kể cho thằng họa sĩ rách biết những gì đang làm cho cái máy rút tiền tự động phải chảy mồ hôi.

- Anh còn nói thế nữa em bỏ về liền!

- Thôi. Anh đùa. Bạn bè với nhau từ nhỏ còn chưa biết tính anh sao. Đây. Uống nóng. Cái thứ quả lạ nhỉ! Gọi là chanh mà phẳng phất mùi ổi chín. Ở đâu ra cái thứ quả quyến rũ này nhỉ!

Thiếu phụ tuổi hai mươi trông ưu tư đón cốc nước quả từ gã đàn ông ăn mặc như giới trẻ theo đám hí hóp. Gã không tỉa tóc luống cày, không đội mũ len sụp hai tai, không quần thụng rách đầu gối, không đeo dây xích bạc như dây đeo cổ con chó trông nhà. Gã không làm vẻ bặm trợn hoặc khác đời như đám trẻ hí hóp, gã chỉ có vẻ quá tự tin đến mức như "kệ mẹ nó mọi sự". Bù lại hàm râu quai nón xanh xanh cái cằm vuông làm khuôn mặt gã đáng tin. Kiểu đàn ông làm ta có thể nói với anh ta chuyện con gián làm phiền ta trong bếp, con kiến đốt sưng đùi thẳng bé nhà em. Nói những chuyện "thấp bé nhẹ cân" ấy mà không sợ anh ta thờ ơ cho là mình dở hơi. Có những người đàn ông làm bạn ta trong cả khi ta có chuyện không muốn nói với bạn gái. Người đàn ông với tâm hồn ngay thẳng, cái nhìn trong sáng là cực kỳ hiếm hoi trong thế giới máy móc sáng choang cái gì cũng tiện cần gì với tay ra là được ngay nhưng cô đơn đến độ không biết chia sẻ với ai cả khi vui. Cũng như lúc muốn khóc. Thiếu phụ nghĩ miên man. Rồi làm như đang nói dở câu chuyện.

- Anh ạ. Mọi việc bắt đầu khi em trai chồng em tốt nghiệp đại học trong nam không xin được việc làm trong ấy. Ở Sài Gòn hai năm làm từ chân mót cống đến gánh vôi gạch vẫn không có chỗ dừng chân. Thế là chồng em bàn với em, em bảo cứ đưa chú ấy ra rồi tính. Anh em kẻ nam người bắc như thời chia cắt thế thì làm sao còn gọi là ruột thịt đùm bọc... Chú em chồng xách va-li ra. Thuê nhà trọ thì tốn lại vất vả. Em bảo chú ấy về ở với bọn em. Từ khi cưới nhau bây giờ em mới được gặp chú em. Gặp. Em lập tức thấy như mình cần củ

khoai sượng. Hai anh em họ, mọi nét giống nhau. Nhưng mọi vẻ lại khác nhau. Anh có biết rất nhiều trường hợp như thế không. Giống nhau. Gần như hai giọt nước. Nhưng một người ngồi trên núi cao. Một người là bần hàn như ngọn cỏ hôi. Em dùng chữ không đúng lắm. Nhưng anh có thấy thế không?

- Được rồi. Hiểu ý em rồi.

- Nghèo. Không kiếm ra một xu. Nhưng lúc nào cũng tinh tươm. Hấn bảo với em: cái nghề của chị nghe thì có vẻ kêu. Nhưng ở cái xứ có một xu người ta cũng lặn vào cạp váy thì bố ai ưa cái kiểu xem bằng chữ mua bán từng cắc. Nhìn mấy thằng làm trong thị trường chứng khoán mà xem. Chắc vài năm thằng nào cũng thần kinh. Chị cứ về làm nội trợ anh của tôi thừa sức nuôi. Đàn bà là phải ở trong bếp. Có thế mới sinh ra cái giống tóc dài chân mỏng như chân vịt.

Anh xem. Miệng lưỡi sắc như dao lam. Cái mặt hấn lúc ấy trông giống kiểu mặt gà mái. Em sờn cả gai ốc. Nhưng phận chị dâu thì phải làm. Em bảo: tháng này chị làm thêm được ít tiền. Chú cầm lấy tiêu vặt. Hấn dừng dừng tay dứt túi. Thôi. Chị không phải bận tâm! Biết hấn sĩ diện hão, em để tiền trên nóc tủ lạnh. Lên gác, xuống đã thấy biến mất cái phong bì. Mấy lần như thế, mỗi lần một kiểu, hấn không có chút đàng hoàng nào. Trong nhà còn người này người kia. Đưa sao lại không lấy ngay. Sao cứ thích lén lút. Bữa ăn, hấn chê cái này, gầy gót cái kia y như là nhà của hấn. Cứ như hấn sinh ra đời không phải để ăn những thứ vớ vẩn này. Miệng thì chê. Tay thì gấp. Bất kể món gì em làm ra đều bị hấn chê. Như tát vào mặt. Nhưng không có gì ghê sợ bằng cái này. Dối. Có chuyện gì đó hấn bỏ lên phòng. Gọi ra ăn cơm không ra. Nhưng khi mọi người đi ngủ hấn lần xuống bếp. Mở tủ lạnh. Rón rén như con gián. Có điều này. Hấn

thích ở trong bếp. Như một thứ bệnh. Mỗi lần vào bếp thấy hắn, em không dám vào. Hắn như một mụ đàn bà. Hắn vợ bên này, lau bên kia, chân di di từng hạt bụi, tay đập, miệng cảm rằm như lên đồng. Cô giúp việc của em sợ quá xin nghỉ một thời gian, giao hắn cái bếp ấy cho hắn.

Mà hắn hôi hám. Anh ạ. Quần áo chồng em mua cho hàng tử, ngày nào hắn cũng thay. Nhưng đứng cạnh hắn em không chịu nổi. Hắn như các bà nằm ổ rơm ngày xưa. Ăn cao rắn cao dê cao ngựa. Người lúc nào cũng bốc mùi lợm mửa. Chồng em thì vô tâm vô tư. Chịu được thằng em. Anh ấy không hề nghĩ đến là em không thể can đảm nổi... Mà sao anh lại thờ dài?

Thiếu phụ hỏi gã họa sĩ đang uống cà-phê. Gã cười cười như đang nghĩ tới phần đáng nói của câu chuyện.

- Em cứ kể phần sau đi. Anh đoán ra một nửa rồi.

- Anh cứ làm như tình lắm. Còn lâu.

- Thì kể tiếp đi!

Thiếu phụ ngồi thừ ra. Như không biết làm sao xua nỗi ác cảm đang lớn dần lên nữa trong tâm hồn mình.

- Thằng cu nhà em đã được hai tuổi rồi. Cháu hay về bên ngoại. Em và chồng em vẫn sống như một đôi yêu nhau. Nhất là trong những đêm mùa đông. Anh ấy khỏe mạnh. Sạch sẽ. Nồng nàn. Như giới trẻ họ vẫn hát đấy. Nồng nàn, lúc nào cũng làm em không thở được. Mỗi bận là một cái gì mới. Không bao giờ lặp lại. Nhiều khi chồng em ngủ rồi, em nằm ngắm khuôn mặt anh ấy, phát khóc lên vì thấy mình may mắn hạnh phúc. Đi làm căng thẳng. Nhưng mỗi khi có chút thời gian, em đều nghĩ tới một đêm sắp tới với chồng. Được nghe tiếng thở, được xoa bàn tay lên cái lưng đấm mồ hôi của anh ấy... Nói tóm, em

yêu chồng đến độ mỗi đêm với em là được vào một vũ điệu mới. Tất cả trôi đi như trong điệu van. Nói văn vẻ thì như thế. Nhưng nó hay hơn thế nhiều.

- Được rồi. Anh hiểu rồi. Nghe em nói mà anh cũng nóng bừng cả người lên đây!

- Nhưng từ khi chú em chồng vào ở trong nhà em, không hiểu vì sao lại xảy ra nông nỗi này. Mỗi khi chồng em theo thói quen kéo em vào lòng, người em run bắn lên vì sợ hãi. Em ghê tởm. Cảm giác ghê tởm tràn ngập toàn thân. Người em, khô đi, khô từ ngón tay, từ sợi tóc. Em không còn một chút cảm xúc nào.

Thiếu phụ bùng mặt. Không khóc nhưng sự thỗn thức như con sóng làm thân thể nàng như xóp đi, nhẹ bồng, có thể tan biến.

- Cứ mỗi lần nghe anh ấy thở, mỗi lần ngón tay anh ấy theo thói quen dạo trên da thịt em, em lại nghĩ tới hắn - Chú em chồng. Em nghĩ hai anh em đã sinh ra từ trong một buồng trứng. Từng bú một bầu vú, một dòng sữa. Từng chơi với nhau từ nhỏ xíu. Sao chồng em không nghĩ thấy mồ hôi toát ra từ con người kinh sợ ấy đang đầu độc không khí? Nghe nói những kẻ keo bẩn, bần tiện, ngu xuẩn, độc ác...

thường có mùi rất nặng. Nghĩ đi rồi nghĩ lại. Suy xét, em lại thấy gã em chồng em đáng thương. Đáng thương quá. Vì mặc cảm nghèo, thua thiệt nên thường tỏ ra coi khinh mọi giá trị trên trái đất. Hắn chê từ cụ danh nhân nào đó có học vấn trên trời cho đến anh trí thức mua bằng trong xóm. Hắn chê tuốt mọi thành tựu. Cái gì hắn cũng bĩu môi xem như của rẻ. Cái gì cũng xem khinh. Hắn đáng thương như mấy anh trai làng chỉ nhìn thấy bờ ao xem thiên hạ như bụi cỏ. Nhưng cảm giác ghê sợ hắn gây ra làm em tắc thở mỗi khi nằm trong chăn với chồng. Thân thể em chống lại quyết liệt dù lý trí em

bảo rằng như thế là rất hỏng. Không được như thế. Đã hơn một tháng rồi em sợ mỗi khi tắt đèn. Em nghĩ cứ thế này mãi chắc điên... Nèn, hôm nay em chả muốn về nhà. Gã em chồng em chuyển đi rồi anh ạ. Được năm hôm. Chồng em chắc có đọc được cái gì đó nên đã thuê nhà cho hấn. Xin cho hấn một việc làm có kỳ hạn để đủ tiền thuê nhà, tiền ăn.

- Hấn chuyển đi rồi nhưng mọi việc vẫn thế chứ gì?

- Vâng. Em biết là trong nhà không có hấn nữa. Nhưng cái sự anh em ruột nó cứ ám ảnh em. Em nghĩ hay em cũng đã thành con bệnh. Chồng em mấy hôm đầu khi em nguội ngất, có vẻ ngạc nhiên. Dần dần anh ấy nghi. Em bắt gặp anh ấy tìm cả trong túi đi làm của em xem có gì lạ. Ngủi cả khăn quàng của em. Có lần còn theo em lúc em đi sang nhà mẹ đón thằng bé. Mắt của anh ấy nhìn em thế nào em biết. Nhưng em vẫn không thể nào mềm lại trong tay anh ấy nữa. Hôm qua, lúc nửa đêm em thức dậy thấy anh ấy nằm nhìn trần trần lên trần nhà. Rồi anh ấy nói, dừng đĩnh, như là nghĩ từ lâu lắm ấy. Anh ấy bảo em nghĩ em là ai cơ chứ? Em là một trong hàng ngàn những con vẹt công nghệ. Bất chước của người ta tài tình thế, máy móc giỏi thế, tiếng nói của người ta cũng nhai lại sành điệu thế, nhưng để biết quý trọng những gì trời cho một cách may mắn thì không. Em nghĩ tình yêu nó tự đến với em đấy à? Hay em hỏng... chi tiết nào trong cái máy người của em rồi...?

Anh ạ, em bị sốc. Khi anh ấy gọi em là con vẹt của công nghệ. Hôm nay em không muốn về nhà, lạ thế đấy. Em đâu phải con vẹt của công nghệ. Nếu như anh ấy biết vì sao...

- Ấy ấy. Đừng nói điều đó ra. Em ruột nghĩa là bản thân anh ta đấy. Em cứ bịa ra một lý do gì đó. Còn cái vụ kia, cái sự liên tưởng kỳ lạ

kia, anh nghĩ rồi nó sẽ nhạt dần đi...

- Em không biết nó sẽ như thế nào. Nhưng gã em trai của anh ấy làm sao bằng anh ấy được. Nguyên cái việc anh ấy gọi em là con vẹt công nghệ, em cũng thấy nể rồi. Gã em trai anh ấy chỉ biết thô lỗ vì thấy mình thấp kém, thấy ghen tị với chung quanh. Chồng em không phải như thế. Ồ, em nghĩ lại rồi. Anh ấy hay bao nhiêu ấy chứ.

Gã họa sĩ nheo nheo mắt nhìn thiếu phụ. Gã nhắc, giọng như nói với đứa trẻ đang muốn vứt đi con búp bê đầu tiên:

- Mà anh ấy lại khỏe mạnh. Nồng nàn. Nhất là trong những đêm mùa đông. Phải không?

- Thôi em đi về đây anh ạ. Giờ này chắc chồng em đã về rồi. Em phải qua chợ mua ít thức ăn nữa.

Gã họa sĩ nhìn trời, nói trống không:

- Hôm nay lạnh lắm đấy. Ta nhen bếp lửa, ta lòng tấm chăn - gã cao hứng đọc thơ - thứ thơ tha thiết của thời tinh khiết bây giờ đọc lên người ta bảo đồ dở hơi nhưng câu chuyện của "con vẹt công nghệ" làm gã vừa buồn vừa hoang mang. Thực ra người ta cũng chả phải nguội từ tim gan nguội ra. Người ngợm bao giờ chả xưa như trái đất./.

Lê Minh Khuê

Cửa sổ

Hôm nào cũng đúng giờ này, cô gái xuất hiện. Bến chờ xe buýt hợp đồng gần cột điện lớn. Cô đến rất sớm. Không lại chỗ cột điện để đứng, cô ra chỗ gốc cây keo hoa vàng cách đó xa xa, đứng một mình. Phong thái độc lập. Bộ váy áo mặc vào hôm tiết trời hơi lạnh lạnh, khi mặt trời lên không khí vẫn phảng phất mùa hoa sữa từ phố cổ tràn tới. Mùi hoa sữa phủ đầy mùi thanh khiết lên khu phố mới. Hội ngồi bên bàn máy đang đánh dở mấy cái hợp đồng... mà thấy thời gian như bị trì lại khi cô gái tới. Tiếng tích tắc đồng hồ như lặng phắc. Tim Hội cũng chẳng có chút tín hiệu của sự chuyển động và thế giới lùi xa tít tắp như biến vào sương. Đặc biệt chỉ khi nào cô gái xuất hiện, mùi hoa mới nồng nàn như chưa bao giờ được nồng nàn đến thế. Cô gái đứng quay lưng lại phía cửa sổ mà Hội vẫn ngồi nhìn ra. Tóc cô chắc dài lắm, cuộn lên một búi to sau ót, cuốn hơi cao, phô ra cái cổ trắng kỳ lạ, cái màu trắng không có tỳ vết như đá hoa cương, lại như một thứ đài hoa mọc trên mặt nước vươn cao về phía mặt trời để xa bùn và nước. Trước kia Hội vẫn phóng xe máy lao theo những cô gái bất ngờ phô ra trước mắt anh cái gáy cao trắng ngần. Lạ lùng lắm khi trông thấy sự trinh bạch ấy. Ở trong ta dục vọng bị triệt tiêu. Chỉ còn sự xúc động nghẹn ngào như khi chiêm

ngưỡng pho tượng miêu tả sự thánh thiện... Từ trong cửa sổ có che tấm màn gió trắng đục, Hội khoanh tay nhìn ra gốc cây keo hoa vàng. Hoa keo có hình dạng hơi giống hoa ngâu, nhưng không thơm như thế. Bù lại là cái màu vàng kín đáo, như một thứ nắng chiều trải cánh đồng sắp gặt. Cô gái chắc yêu hoa keo vàng. Cô đến, không đọc sách báo, chẳng thay đổi dáng đứng, mắt đăm đăm nhìn con hồ nhỏ bên kia đường. Túi nhẹ khoác trên vai. Đôi chân trần cũng chẳng thua màu trắng của cái cổ, xỏ trong đôi giày nhỏ như đôi hài cổ tích. Mùa thu ấy. Rồi mùa hè. Cô gái che lên mái tóc cái mũ cói trắng, đôi găng tay trắng kéo tới khuỷu, chiếc túi thay đổi theo bộ váy áo, lúc nào cũng đồng màu với một trong những thứ trang phục. Mùa đông áo khoác che tấm thân mảnh như cây liễu nhỏ và tất cả như nở bùng lên khi những hạt mưa phún nhè nhẹ rắc không khí Tết nhất xuống mọi vật. Xe buýt tới sau đó mười phút. Cô gái thông thả đi tới, chờ cho mọi người lên hết, mình lên sau, ngồi xuống chiếc ghế đơn phía bên cửa sổ của Hội. Chẳng chuyện trò với ai. Xe buýt chuyển bánh.

Hội thích ngắm cô vào mỗi buổi sáng. Đã gần hai năm. Chẳng chú ý lắm tới buổi chiều khi cô từ xe xuống, bước vội vã, tay xách nào rau nào hành mua vội ở đâu đó. Cô qua đường đi về khu nhà hai tầng. Khu dân cư ấy hình thành cách đây 5 năm, lúc nào cũng mịt mù với cát. Người ta cứ bóc tường, phá cửa, thay đổi xoành xoạch chừng ấy mét vuông. Rồi chẳng hài lòng, lại coi nói, lại thay đổi. Khu dân cư ấy thu hút sự chú ý của anh khi cô gái xuất hiện... Cách đây vài năm Hội còn phóng xe máy trên đường. Đi nhảy điệu cha cha ưa thích ở tiệm "cà phê Ly". Đánh bóng bàn. Nhảy lò cò một chân trên con chó suốt ngày bị nhốt ở nhà ông Hoạch. Còn cùng lũ bạn giữa buổi trưa chạy

tới biệt thự của nhà ông Nghệ, bấm chuông ở cổng. Ông Nghệ có cái dáng của một chàng sumô hiện đại, lạch bạch từ trên gác hai xuống, lục tìm trong chùm hàng trăm cái chìa khóa để tìm chìa khóa cổng. Mở cổng. Nhìn ra chỉ có gió và hàng cây. Ông Nghệ bị hổ mấy lần. Nhưng ông vẫn như khắc khoải chờ đợi cái gì. Nghe chuông ông cứ ra mở cửa dù bị lừa. Có hôm ông dẩy bành bạch làm cái bụng sệ mỡ kêu tý tốp: tiên sư bọn quỷ sứ! Ông chửi bằng cái giọng đặc trưng của quê ông. Nghe nói thời thanh niên ông là kiện tướng làm thủy lợi ở quê. Rồi sao đó mà lúc này biệt thự ông to nhất phố có chó giữ cửa và ông đi đâu cũng có xe đón rước. Trêu ông Nghệ thành trò chơi hấp dẫn của bọn thanh niên trong phố. Đến nỗi khi không thể chơi cái trò ấy nữa, Hội cứ nghĩ hoài đến cái chuông trên cửa nhà ông.

Những trò đùa. Những trêu chọc. Những vui vẻ bất tận và đời sống vô tư của chàng trai hiếm hoi con nhà khá giả. Tất cả như một đoạn phim bị đứt phụt sau một tiếng phanh kít chói tai. Chiếc xe tải tông thẳng vào một cái cây lớn. Xe máy của Hội kẹp chui vào bánh xe tải. Hội văng sang bên kia vỉa hè, xương sống cũng đứt sau đó?

Tai nạn thông thường của thời hiện đại!

Khi ngồi trên xe đẩy, thế giới biến đổi và chậm chậm quay trước mắt anh. Khi anh phóng xe máy, gió đẩy lùi khỏi tai mọi lời thở than của những sự không may trong cuộc sống. Anh còn trẻ, học giỏi, cao 1m76, chiếc quần được tôn thêm vẻ cao ngạo khi nó khoác trên đôi chân thể thao của Hội. Những cô gái đẹp hồi hộp, tim đập như phát cuồng khi Hội hờ hững nhìn. Hội ra trường đi làm, chẳng chú ý tới ai.

Tốc độ cuốn hết tâm trí của anh.

Ngồi trên xe đẩy rồi, màu mây cũng tác động đến vui buồn. Hôm nay trở trời cái chân hay thấp khớp của bố chắc lại cắn rứt ông cả đêm. Và ban đêm tiết trời khó chịu. Hội đẩy cái xe sang phòng mẹ vì có tiếng mẹ rên. Cánh tay phải của tuổi già hành hạ.

"Mẹ, con lấy dầu xoa cho mẹ nhé!".

Ngồi trên xe đẩy rồi, nghe ai đó nói về bệnh tật, Hội lắng nghe. Chia sẻ vài lời thông cảm. Cũng trên xe đẩy, anh thường đi qua nhà người đàn bà một mình nuôi hai đứa con ở góc phố. Chị ta già như bà lão ở tuổi ba sáu, cứ mỗi khi lên cơn nghiện rượu, ông chồng về hạch tiền đâm đá vợ, tóc chị thêm sợi bạc. Khi còn phóng xe máy, Hội bỏ ngoài tai tiếng khóc của chị. Bây giờ anh bứt rứt khi chị tằm tức không dám khóc to. Hai đứa con quấn vào nhau chui trong xó nhà chỉ sợ bố. Đời sống còn bao nhiêu chuyện mà ngồi trên xe máy tốc độ cao anh chẳng quay nhìn.

- Mẹ ơi, chẳng có ai thương con bằng cha mẹ, bằng chị. Đời con chẳng ra gì rồi. Người mẹ, người đàn bà đã từng đèo mì đèo gạo sau xe đạp, đi đến trường học của con gái. Rồi giữa trưa lại đi đến chỗ sơ tán của con trai. Đêm đêm mở trộm đài phía bên kia để dò làn sóng hay loan tin những người tử trận hoặc bị bắt. Nghe xong lại thở hắt ra: lạy trời phật phù hộ cho chồng con trở về!

Bà đi làm ở nhà máy, cuối tuần, dưới bầu trời đe dọa, bà đi đến với các con. Ngày ấy Hội được gửi trong lớp mẫu giáo của nhà máy... Người mẹ ấy ôm lấy đầu người con trai cao lớn: con không được đầu hàng. Con phải sống. Con phải làm cái gì chứ!

Những chiếc computer được chở về nhà. Một chiếc kê gần cửa sổ.

Ngày ngày trên xe đẩy, Hội đánh máy, in, chụp những văn bản, hợp đồng, những nghị quyết, những bản quyết toán dài dặc, và đôi khi, cả thơ. Đời sống bắt đầu như được sưởi ấm khi thấy mình không thừa thãi và nắng, gió ngoài kia, có cả sự ngọt ngào, lại có đắng cay. Lúc này Hội nhìn rõ hết.

Người con gái vẫn đều đặn đứng quay lưng lại phía cửa sổ của Hội. Đều đặn lên chuyến xe buýt hợp đồng với từng ấy người, xe đều đặn trả lại họ về khi chiều tối.

Một buổi sáng mùa hè, trận giông bắt chợt xuất hiện từ phía đông, thổi tung cái màn cửa sổ. Tập giấy bay như cơn lốc, tung vào khoảng không cái bản hợp đồng xây dựng mà Hội đánh suốt đêm. Mọi người chạy đi trú mưa.

Cô gái quay nhìn vào cửa sổ mọi lần chẳng tấm rèm trắng đục. Hội tuyệt vọng chỉ tay vào những tờ giấy. Cô gái xốc lại cái túi, đi thu gom bằng hết những tờ giấy. Cô chạy tới cửa sổ khi những hạt mưa lộp độp rơi rất to trên nền đường. May quá là may! Hội đón tập giấy trên tay cô. Không nói cảm ơn. Chỉ ngược nổi cặp mắt của một chàng trai có khuôn mặt đẹp nhìn lên. Trong một thoáng, anh biết ngay cô gái đang ở thời kỳ phóng xe máy tốc độ cao. Đôi chân tật nguyên của anh như cái lá rơi trên đường, cô chẳng bận tâm. Nghĩ thế rồi anh nhặt nhéo: thôi cảm ơn cô! Không chú ý rằng mình bắt đầu có sự giận lẫy của người thua thiệt. Giận đối bất cứ ai. Nhưng từ đó, cho đến suốt mùa hè, cô gái chờ xe không đứng ở gốc cây keo hoa vàng. Cô đến bên cửa sổ. Cái cửa cũng không chẳng tấm rèm trắng đục nữa. Những phút chờ xe của cô là thời gian đẹp nhất của Hội. Hóa ra cô không phải là người đi lướt qua nỗi đau.

- Cha em là thương binh đấy. Đưa ông về nhà chăm sóc mấy năm rồi. Anh thấy đấy, chả lúc nào em đi chơi ở đâu.

Hội biết mình ích kỷ. Nhưng anh thầm cảm ơn người cha của cô.

Ông là lý do để cô gái quay nhìn nỗi đau của người khác.

- Em làm cho công ty liên doanh. Cũng công việc như anh ấy.

Cái tên của cô gợi nhớ đến sự ấm áp: Thoa. Thậm chí bộ váy áo cô vẫn mặc có cái gì trái ngược với tên Thoa. Những bộ váy áo vô tư lự, sạch sẽ. Cái cổ cao trắng ngần như của thế giới tiền bạc chỉ sản sinh ra trang trọng. Mặc dù có tất cả những cái ấy, tên cô vẫn là Thoa. Hội thích cái tên ấy. Hội ngạc nhiên không nhiều trước sự hồn nhiên và tốt bụng của Thoa. Thoa phải là như vậy. Những câu chuyện của cô làm cho mùa hè mát mẻ như đầy hơi nước. Mùa thu năm ấy, Hội nghĩ rằng mình có quyền hy vọng. Vì thấy cô để tay lên tay anh. Cô để những ngón tay mềm mại của mình như muốn cảm thụ được sự cô đơn của thế giới xe đẩy. Và những chuyến xe buýt buổi sáng vẫn đón cô đi như đem hy vọng của anh xa cả một ngày. Chỉ có điều bây giờ Hội trông ngóng buổi chiều. Thoa xuống xe, lại bên cửa sổ với linh kính các thứ bếp núc trên tay. Tay kia thế nào cũng... có cái gì đấy.

Anh ăn trái cóc này. Ngon tuyệt!./.

Lê Minh Khuê

Đầu máy hơi nước

Sản phụ hôn mê do mất máu. Người đàn ông ngồi bên cạnh đăm đăm nhìn khuôn mặt xinh đẹp giờ trắng bệch. Mảnh mai. Liều yếu. Nhưng ghê gớm. Giận chồng đến nỗi cơn đau đẻ đến mà không gọi. Có mo-bai để cho mà không dùng. Một mình vật vã. Khó đẻ. Khi phát hiện ra thấy nằm trên nền nhà. Máu như suối.

Thằng cu mỗ ra suýt nữa ngạt. Người đã tím. Xem vậy mà nhà còn có phúc. Thằng bé giấy đập. Khóc như cái còi. Người đàn ông, loại người máy, loại người thẳng bang không hề run rẩy trước lá xanh, trước ráng chiều, trước bàn tay trẻ đưa ra.... giờ mũi lòng nhìn vợ chìm trong giấc mơ. Gã vẫn giấu vợ là đồ thừa. Sống mà không xem trọng tiền bạc như gã. Không cùng chí hướng. Xem như lắp ghép. Bây giờ nghe tiếng con khóc, gã cũng như lạc bước quay về.

Như thế này mà bảo con chuyển hẳn lên ở với bố mẹ hả? Còn lâu. Mưa thì lội nắng thì bụi. Cây cà phê của bố còi cọc như trồng trên sa mạc. Ở dưới thành phố còn được mặc váy đeo vàng còn trát phấn còn tô son. Bố bảo chịu khó nhưng con chỉ thấy khó chịu. Bố mẹ già rồi còn giờ chứng di chuyển.

Lễ vừa ăn ngô luộc vừa nhấm nhẩn. Ông Phục nằm võng kéo kẹt

nghe con gái. Tai nghe mắt nhắm. Đầu nghĩ đi đâu. Ông cũng nghĩ: Con cái khôn thế. Sướng quá chiều quá nó tưởng nó là gì chứ. Đang học hành tử tế đừng đừng bỏ về. Mà làm tướng làm tá gì mà sờ đến đâu chê đến đấy.

Thôi bố ạ! Lễ ném lỏi ngô vắt ra cái cống xanh những rêu. Bố mẹ ở đến nổi rêu xanh cả cống rồi. Quay về khó rồi. Mình có nói cũng mang tiếng con hư. Mà hư sao được? Xuất thân nề nếp gia truyền. Cái gì cũng gia truyền đến cơm đến phở cũng gia truyền, chữ gia truyền của mình nó rẻ như giấy bồi. Cũng chỉ muốn làm cô giáo văn sử tiểu học bình yên cuộc sống dè dặt lại có tiền công chức. Đi học trung cấp sư phạm khu vực miền Trung. Năm thứ nhất gặp ngay mấy giáo sư thôi miên cỡ quốc tế. Thầy bước vào lớp tất cả bỗng như bị đánh thuốc mê. Nhìn thấy thầy là lập tức đờ người, mắt căng to ngó thầy đầu thì ngủ. Đứa nào gan thì bỏ kính gục xuống bàn. Đứa nào lơ mơ nghe bài giảng thầy đọc nguyên trong giáo án. Mười hai giờ kém mười lăm ông Quang Trung mới đến Tam Điệp. Thầy dắt ông lò dò ra Thăng Long đến khi ca khúc khải hoàn là một rươi chiều. Còn hứng thú gì khi nhai cơm bụi nghĩa đen, bụi một nửa cơm một nửa cống trường. Việc gì phải theo cả bầy mà tự hành mình thế?

Ông Phục ngán ngẩm: Thế cái cửa hàng đồ gia dụng của máy sáng choang hả con? Cái ấm đun nước cất hàng lậu tỉnh lẻ biên giới ai bảo mà dán mác Sanh ga po? Cái kệ quần áo I nốc Thăng Long mà loè người ta hàng xác tay Americần? Cái cốc nhựa Bình Dương mà bảo chính danh Nhật Bản...? Ông Phục rĩ rả dùng nguyên giọng con gái hay ca thán chán sống.

Lễ thờ hát ra thấy nóng rục mi mắt. Làm thế nào được hả bố? Dân mình sinh ngoại không nói thế bán cho ma. Bố biết thừa còn cứ giễu

con. Lời lải có bao nhiêu suốt ngày phơi mặt dưới mái tôn nắng hầm cho màu da củ gấu thể này còn sung sướng gì chứ. Nhưng lên đây thì rõ tránh dơi gặp chuột...

Thôi bố tuý con! Ông Phục dịu giọng thương hại đưa con gái út xinh đẹp kém may. Hơn hai mươi tuổi đầu đã loay hoay. Thằng người yêu mặt mũi phương phi bóng bẩy nhưng mở mồm là theo thói thời thượng phô bày văn hoá bình dân xếp xó tuốt tuột những uẩn khúc của lòng người xem buồn vui như xa xỉ chả cái gì sánh nổi tiền bạc. Ông Phục một thời đi xe điện số 3 ở Maxcova học môn vật lý nhưng khi về nước vào thành phố miền Trung quê hương nhì nhằng công thức ở phân viện khoa học chôn vùi cả tiếng Nga, cả vật lý học ở bậc thầy. Về hưu buồn như cái giẻ nhúng nước. Nghe lời bạn lên cao nguyên trồng cà phê cho vui. Mà thật ra là vui. Xa hẳn cái thành phố nhưng nhúc xe máy, người ra đường hơn nhau nửa bánh xe xem như thắng quả đậm. Cái đứa con gái ương như ỏi sao mà bừa cái trán dô của nó nhét chân lý của mình vào?

Lẽ thấy cái xe máy lạ đang rì rì lên con đường đất đỏ dẫn vào nhà bố mẹ. Nghe tiếng xe ông Phục bật dậy: Có dễ cậu Thống đấy. Thống bác sỹ bạn của bố! Bố Lẽ bật dậy trông thật trẻ.

Lẽ lùi ra phía sau nghĩ chán chết. Bạn của bố chắc cũng dạng giáo sư gây mê, giáo sư thôi miên Lẽ đã biết khi đi học. Ở xứ đất đỏ hiu hắt cà phê này các ông còn biết bạn bầu với ai. Có chữ có nghĩa chuyện trò với nhau cũng đỡ. Thôi mai mình về dưới phố. Lẽ đâu? Cho bố phích nước. Về hôm qua mà hôm nay mới mò tới hả? Tưởng Hà Nội giữ cậu rồi!

Em cũng mê Hà Nội. Nhưng loanh quanh vài tuần thấy rõ ở đây người ta cần mình hơn. Ở chỗ đông người mà không ai cần mình,

chán thì ít tuổi thì nhiều như cô dâu bị chê không còn nguyên anh ời...
Lễ nghe chuyện bố với khách cũng hơi là lạ. Nhưng bụng nước lừng
khùng. Bắt tay khách thấy cũng chẳng có gì gây hấn ngay. Cháu chào
chú!

Ông Phục xoa tay. Chà chà, khó xưng hô nhỉ? Đây là anh Thống bác
sĩ bố quen từ ngày mới lên. Bác sĩ hạng cao đó. Đi Hà Nội tập huấn
nửa năm, báo về cả tuần rồi bây giờ mới tới. Kém bố mười lăm tuổi.
Bạn vong niên. Thôi con cứ gọi là anh cho trẻ. Theo tuổi thôi mà...
Dà... Thống kéo giọng như trai thanh lịch xứ Huế. Tui xứ đó nhưng
không có Bửu, có Miên, có Khoa chi mô. Trương Đình Thống. Bình
dân như chúng sinh cũng không nghiêng nghiêng xứ ngoài dù gia
đình tui ở Hà Lan hết. Tui chẳng có Philip Thống cũng chẳng có Tôn
Thống hay Henri Thống gì hết. Thằng Thống Đại gàn.

Mấy cô y tá bệnh viện huyện dành hẳn cho hai chữ đó. Nhưng không
gàn đâu. Tui bình thường như chúng sinh. Để tui kể cho cha con
nghe mấy chuyện trên tàu...

Suốt cả buổi, Lễ tằm tằm. Rồi cười khúc khích. Rồi ôm bụng quần
quại vì cười. Ông Phục ha ha hả hả. Hai phích nước hết veo cho đến
khi bà Phục ở cơ sở thuê về thấy cả nhà còn cười, cơm nước chưa
có gì. Bà cũng mừng rỡ vì Thống đã về. Cả vùng nó trông. Cả bệnh
viện nó trông. Cả hai cơ sở thuê bà thành lập thu hút nhân công
nhàn rồi giữa các vụ cà phê chưa hái cũng lâu rồi không thấy ông
Thống gàn. Bà đi xe máy xuống dốc ra phố huyện mua một làn thức
ăn. Khi về thấy con gái xắn tay trong bếp, bớt hẳn cái vẻ thây kệ sự
đời... Trong bữa ăn bà hỏi Thống: Nghe nói con gái Hà Nội đẹp lắm
mà không thu hút nhân tài miền Trung sao?

Có chứ chị. Em đẹp trai thế này ai người ta tha. Còn được mảnh giáp

về đây là may đấy!

Bữa cơm cứ thế vui như tết. Ông Phục giãn hết các cơ mặt trẻ ra đến chục tuổi. Bây giờ thì Lễ lảng máng đoán ra vì sao bố mẹ cứ ở lì đây mua đất thuê nhân công trồng cà phê. Có bạn bầu như vậy rõ ràng vui hơn cả một khu phố đông nghịt người dưới kia thật. Lễ loanh quanh yêu đương bán hàng chạy hàng lãi lỗ. Chỉ mới vài lần lên thăm bố mẹ đâu đã được gặp bác sĩ này.

Ngày mai. Rồi cả ngày kia. Lễ quên phất ý định về thành phố. Hàng có người bán nhờ Hùng quản lý mấy ngày đi vắng. Lam Hùng. Đến bây giờ mới thấy nhột nhạt. Đã Hùng sao lại còn Lam? Tên như thế mà mình cũng yêu đương. Nói là yêu thì cũng biết vậy. Còn biết làm gì khi chỉ quán quýt nhau mỗi lúc nhập hàng tính toán lỗ lãi? Có lẽ chỉ như thế mới thấy cùng chí hướng!

Chiều cao nguyên trong vắt. Đường đất đỏ càng đỏ khi cỏ xanh rì hai bên đường. Khi cây cà phê cũng xanh ngắt. Thống có mấy ngày mệt nhoài ở bệnh viện huyện. Hoá ra người ta cũng chờ mình. Bình luận theo kiểu Thống. Dân di cư khắp nơi đổ về. Vùng này ngày trước hoang vu như mặt trăng bây giờ đã "tôn hoá" khắp lượt. Dân di cư nghèo xem mạng mình rẻ rúng y như dân đô thị đi xe máy. Họ chả dùng thuốc men gì. Cái u to bằng cái xô vẫn đắp lá. Thống gom những người có lòng tuần một lần dạo qua các nơi khám rồi cho thuốc thông thường. Đi vậy cũng nhiều chuyện để kể ra cho em nghe. Khi nào có dịp...

Những lúc nghiêm trang Thống trông cũng buồn. Nhưng phần lớn cứ làm cho người đối thoại phải cười dù mặt mũi trông vô sự... Lễ cười ngặt nghẽo khi thấy Thống nghiêm túc. Chả biết Thống nói cái gì nhưng bất chợt nghĩ dù có xếp cạnh hàng tá đàn ông ngầu ngầu

sành điệu xe "a còng" mù mịt đường cao tốc Thống vẫn là một người độc đáo khó ai sánh kịp. Người ra đời trong phú quý, cha dính tí quận trưởng trước bảy năm khi cả nhà chạy khỏi miền Trung ra sà lan Thống mới gần hai mươi tuổi đang trọ học trên cao nguyên vì thích khí hậu lạnh. Trường ở Đà Lạt đó. Tuổi hai mươi dất theo sau hàng tá tình. Nhưng chàng chưa kịp hôn. Nàng nữ sinh trung học má hồng màu cà rốt non áo khoác len màu tro mặc ngoài áo dài đã theo cha chạy dưới Nha Trang. Ra sà lan thì chết. Chìm xuống. Từ đó cứ lẩn quẩn ở cao nguyên. Biệt thự nhà vườn dưới kia vẫn để đó. Họ thu rồi họ trả. Giờ cho thuê làm kỷ niệm. Công ty Trách nhiệm Hữu hạn trả tháng gần chục triệu. Không phiền hà gì đám Việt kiều yêu nước độ hai mươi người ở Hà Lan. Bên đó cũng có nhà. Nhưng đi du lịch thì mới mê. Vẫn thích về đây!

Lễ dài giọng trêu: Chắc linh hồn nàng không cho anh đi khỏi đất cao nguyên?

Đâu có. Mình mơ mộng gì. Tạng mình mơ ai tin? Nhưng mình có nghề mà. Lại không cần tiền để bon chen chỗ đông đúc. Ở đây khỏe người. Cái này quan trọng nè. Người ta thấy cần mình. Mình lại không đến nỗi xa lánh khó khăn. Thôi, làm bác sỹ đa khoa ở xứ nghèo này mình chỉ cần chẩn đoán bệnh viêm họng chính xác là nhất.

Hai người thông dong. Chiều. Đồi cà phê mênh mông.

Lam Hùng điện thoại. Có về không thì bảo. Máy lô hàng lậu bán đấu giá mua cho rồi đấy. Có cho người tải tới không? Cái gì giữ trên đó mà lâu thế? Thôi. Không quan trọng. Cái chính là tôi lo cho gian hàng của mình. Mình không lo tôi làm sao dám bán. Máy tắt. Lễ thấy xa tíт đăng kia là Lam Hùng. Chưa gì mà trịnh trọng tôi tôi một mình... Lễ

đến bệnh viện huyện. Hai dãy nhà một tầng làm trên đồi. Một tốp đàn ông đàn bà đang cúi cúi nghe Thống. Thống nhỏ nhẹ rồi quát tháo: Phải khôn lên chứ. Cho thuốc uống bữa nay bữa mai sao khỏi ngay mà uống vài viên là văt. Người gì mà không biết tự chữa trị cho mình... Những con người nhỏ bé đen đúa không giận ông bác sỹ. Họ biết là nên giận ai nên thương ai. Những con người như hạt cát. Những đứa trẻ ai thương thật lòng nhận biết ngay. Thống tìm được nơi để đặt lòng tốt. Thời buổi kỳ quặc ai có lòng tốt đều như người ngoài hành tinh. Thống đi lại như cá trong nước ở đây. Đất sạch. Trời trong không bụi bặm...

Rồi Lễ cũng phải về thành phố. Hùng sấn sỏ. Tay chân tàn bạo sấn sỏ ôm, quàng, hôn hít. Nói gì thì nói chứ đây không cho mình thoát đâu. Đây biết thừa. Lên đó dính bả rồi. Lễ không biế là Hùng cũng ở dạng chuột cống. Dạng bọ chét phun thuốc không chết hết. Chỗ nào cũng có râu ria. Tung toé ăng ten khắp nơi. Chợt nhớ cái hôm Thống đưa Lễ lên Đà Lạt. Hai người leo toa xe lửa du lịch. Đầu máy hơi nước của Pháp làm từ đầu thế kỷ giờ thu hút du khách. Cả hai ngồi trên toa xe trống trơn có ghế gỗ kê bên thành toa nhìn ra ruộng rau ruộng bắp. Nhìn vườn hồng. Nhìn hoa dã quỳ vàng như gấm hai bên đường. Bất chợt nhìn nhau. Thống đùa: Người ta vẫn mang cung cách hang động đó thôi. Chui ra khỏi hang đính kim cương vàng ngọc sáng loé. Leo lên tên lửa bay vào vũ trụ. Làm gì chỉ cần bấm ngón tay vô máy là có cái rụp nhưng lẫn thẩn lại quay về mò mẫm những thứ từ thuở sơ khai những thứ tổ tiên xài. Xem mấy thằng Tây da trắng tóc vàng mặc như người ở rừng Amadôn leo toa xe lửa đầu máy hơi nước mà sướng như lên tiên. Có hay không hè? Lễ cười

ngiên đầu vào vai ông bác sỹ có biệt tài làm thế giới sống động. Không ngờ ngồi xe lửa từ ga nọ đến ga kia chỉ bảy cây số du lịch có người bấm báo về thành phố. Hùng gầy gầy tàn thuốc. Áo da. Di động Mobile dắt lưng. Tóc kiểu ngôi sao màn bạc Hàn Quốc quảng cáo dầu gội đầu. Cái nhìn lạnh lẽo. Mặt đẹp như đá. Nhưng không bao giờ làm được ai cười phá lên. Tự dưng Lễ thấy hãi hùng. Đời chưa gì đã ngọt thở.

Sao cô có vẻ sợ tôi thế?

Không. Em làm gì mà sợ anh?

Cảnh cáo nhau tí thôi. Rồi tôi một ngày mà xem, kinh phí mỏng ngay. Thời buổi này đừng có mà làm mây bay cao nguyên. Tôi thực tế xã hội đầy mình em non lắm về nghĩ cho kỹ đi. Không yêu đương nhiều đến độ tự tử đâu nhưng đã trình diện xã hội rồi là đây đây tự hào bản thân không muốn mang tiếng mình bị trượt hạng. Ông bà già ở trên kia sẽ được chăm sóc đầy đủ. Mùa thu cà phê sẽ được bao tiêu từ tẻ rớt giá ở đâu mặc kệ.

Lễ kinh ngạc là trước kia Hùng vẫn nói năng như thế sao mình nghe vẫn ngọt. Bây giờ thấy gai mọc sống lưng.

Hung flọ ý là đang rủ một nhóm lập công ty. Chắc cũng muốn hoà nhập. Muốn lên hạng thế nào cũng được nhưng từ hôm gặp Thống một con người khác cứ cựa quậy trong Lễ.

Lễ lên thăm cha mẹ. Ông Phục buồn thiu. Vợ chồng cũng là cái số con ả. Nó sẽ là thằng gánh vác được việc nặng...

Chắc đâu hả bố? Biết trước sao được?

Ờ. Thế mới phải đổ cho cái số.

Trăng cuối tháng treo to đùng trên đồi cà phê. Ánh trăng mát như

thạch. Lễ tiễn Thống đi hơi xa nhà. Lễ kể hết mọi chuyện. Rồi con đường không thể thoát ra. Cũng vì ánh trắng nên lòng người không thể thoát ra. Cũng vì ánh trắng nên lòng người không dò được. Lễ quàng tay ôm siết người đàn ông kỳ lạ. Thôi anh già rồi Lễ đừng khổ làm chi. Anh giống thứ sản xuất đầu thế kỷ trước nhìn thì thú vị chứ có dùng để đi xa được đâu. Đi du lịch thôi. Việc của em em cứ làm. Thỉnh thoảng lên cao nguyên anh kể tiểu lâm cười cho nó trẻ! Lễ hận mình vì sao cứ bắt chọt chọn lựa. Rồi không cựa quậy được. Cứ như mắc trong đám lưới lòng bùng. Nhưng cũng còn may. Ngoài nhìn Lễ thấy Thống đang nhăn trán chắc muốn tìm câu gì đó cho mình cười. Lễ biết phía sau có đôi cà phê của cha mẹ. Có người đàn ông nói cái gì cũng buồn cười. Dường như ai cũng phải tìm được nơi tránh bão của đời... Thôi... Buồn thế đủ rồi...

Sản phụ mở đôi mắt ướt đẫm. Bố. Mẹ.

Bố mẹ đây con gái. Tỉnh đi mà bé con. Nó đang ngủ. Ô! Con trai thật. Siêu âm xong con còn chưa tin lắm. Nào đưa cháu cho con đi. Nằm đã. Kim truyền đầy mình thế này nhìn con là được rồi. Thằng Hùng chạy đi mua thuốc....

Thiếu phụ đưa bàn tay miết đôi lông mày còn mờ mờ của đứa trẻ. Chưa ra khỏi giấc mơ. Mà biết đâu là mơ. Bố ời, bố mẹ trồng cà phê à? Ủ, bố mẹ lên trồng cà phê. Con quên sao?

Không, con quên thế nào được. Con hỏi anh Thống bạn vong niên của bố.

Thống nào? Ở trên đó bố nhiều bạn nhưng không có anh Thống! Thế ở ga Đà Lạt có đầu máy hơi nước không? Có. Đầu máy sản xuất năm bốn mươi giờ người ta dùng kẹp mấy toa tàu cho khách du lịch.

Họ thích lắm. Hôm nào con lên bố đưa đi chơi... Lẽ nhìn ra xa. Nói như một mình. Con đi rồi! Con nhớ là có anh Thống bác sỹ cực hay. Đi rồi!

Bố mẹ đưa mắt nhìn nhau. Người đàn bà tóc hơi chớm bạc để đứa trẻ đang ngủ lên lòng con gái. Xót xa như mọi người mẹ. Bà nói vào tai con. Cứ cho thằng cu bú con sẽ thấy mọi chuyện không có gì đáng sợ. Thử mà xem, con...

Nhưng anh Thống... Mẹ ơi. Con cần anh ấy!./.

Lê Minh Khuê

Dòng nước trong vắt

Trong những ngày vợ của Khanh nằm viện, ông Minh bồn chồn lo lắng. Khanh vẫn gọi ông là nghĩa phụ. Ông đã có trong đời Khanh từ những năm cuối sáu mươi, khi ông người Huế tập kết theo tàu ra Hà Nam dạy học. Ông nhìn những đứa học trò vùng chiêm trũng lúc nào cũng đói nhưng học dưới ánh trăng cũng học, đi đến lớp là người vì buổi sáng chỉ lót dạ gạo dứa nước mưa, nhưng năm nào cũng đứng đầu lớp. Thầy cũng chả khá hơn trò. Nhưng tạt vào chỗ thầy có khi được cốc nước đường, có khi cái kẹo. Hôm nào mưa gió ở lại trường thầy trò chia nhau suất cơm. Bây giờ Khanh là vụ trưởng một vụ trong một bộ thanh thế tiền bạc. Con trai du học, con gái đại học

trong nước. Nhưng vợ nay ốm mai đau. Ông Minh đã ở tuổi 80. Dáng dấp như người ở tuổi 60 tráng kiện. Luôn mặc sơ mi sáng màu.

Quần sáng đi dép quai hậu. Từ ngày nghỉ hưu cách đây hơn 20 năm ông vẫn hoạt động. Như trai tráng. Như không thừa nhận tuổi già. Thời gian này ông tìm cách bảo vệ cây bao báp. Giống cây ở châu Phi được một người Pháp đem trồng ở thành phố của ông. Nó sống kiên trường trong thứ đất, nước, không khí lạ. Nó không to để có thể trú mưa cho cả làng trong những cái hốc đục vào thân cây. Như ở xứ Phi Châu. Nhưng nó vươn cao, không nhiều lá mà nhiều cành. Làm um tùm một góc phố.

Ông Minh được Khanh đón từ miền Trung ra chơi. Ở nhà vợ chồng Khanh ít lâu. Đang thời gian đó vợ Khanh ốm. Bệnh cũ. Ông Minh bảo: Để ba điện cho Giá. Giá là con cụ Hàm nhà giáo nhân dân học với ba thời Quốc học. Giá có con trai mới học bác sĩ chuyên khoa ở Mỹ về năm trước. Tên là Quốc Trị. Chuyên môn nó tốt. Nó sẽ điều trị cho con.

Khanh đã quen với thói thường. Thói đời. Khanh bảo: Thôi ba ạ. Để con cứ đưa Hiền vào bệnh viện. Nộp tiền điều trị, ngoài ra bỏ túi cái phong bì nặng nhất cho bác sĩ chính. Còn khoảng ba chục cái phong bì cần gì rút ra. Êm re. Ba đừng gọi điện cho cụ Hàm. Đừng gọi cho Giá. Quen biết đưa phong bì lại phiền ra.

Ông Minh nghe Khanh nói chăm chú. Rồi ông cười: Tiền. Mần ni. Ba nghe rồi. Cũng có nhiều việc ba phải dùng đến nó. Nhưng ba không tin đâu. Không tin là tất cả đã như vậy ở các nước, vào khách sạn anh phải đưa tiền cho người xách va li. Ra đi nên để vài đô cho người dọn phòng. Cái đó thành luật sòng phẳng trả công. Nhưng vào bệnh viện, trả tiền giải phẫu tiền viện phí rồi, không nhất thiết phải

thêm như thế đâu con. Tin ba đi.

Khanh cười cười nhìn vợ. Nhìn cái vẻ mặt ngờ ngợ của ông già tuổi tám mươi, lại thấy thương ông. Đời sống như chảo nước sôi ông vẫn tưởng nó chỉ ấm áp đủ cho con người đặt chân êm ái. Gặp ai có cảnh ngộ gì ông cũng giúp. Bạn bè cùng thời Quốc học với ông giờ đây con cái đều có trọng trách. Có vị cỡ Nhà nước: Ai nhờ gì ông gọi điện cho bạn. Bạn gọi cho con. Cứ suông như vậy rồi ngồi nghĩ là mọi việc êm xuôi. Nhiều người bảo với Khanh: Các cụ như trẻ con thời chơi bi. Bây giờ mà nhờ vả kiểu tình nghĩa như thế hệ già đâu có được. Thôi thì cứ nhận lời nhờ. Nhưng mấy cái phong bì nặng vẫn phải dùng đến. Không thế thì đến tết mặt trắng chưa chắc có xong việc.

Khanh đưa vợ vào bệnh viện. Ông bắt đầu lo lắng. Nếu thằng Trị con trai của Giá cháu nội ông Hàm mà nhận tiền thêm của Khanh, liệu ông có dám nhìn thẳng vợ chồng thằng Khanh. Mà nếu nó không nhận tiền, nó chữa cho Hiền không chu đáo... Lúc đó thì sao?

Ngày trước mọi việc đâu có thế. Cha mẹ ông giàu có ở Huế. Ông mặc quần trắng, áo dài đen đội mũ cát vành rộng màu trắng đi giày vải. Mặc kiểu cổ thế cho cha ông vui lòng. Cha ông là chủ hãng buôn gạo từ trong miền Nam ra miền Trung. Người ta có lúc không có ăn. Nhưng hai anh em ông thường chơi trốn tìm trong kho gạo của cha. Trèo lên đồng gạo cao ngất ngưỡng rồi tụt xuống đất. Có hôm ngã sóng soài đập đầu vào tường chảy máu cả vào bao gạo trắng. Kỷ niệm khó quên. Khi thấy người ta nghèo mà ngạc. Lúc đó Hàm bằng tuổi ông. Cha mẹ ngoài Bắc cũng là chủ hãng xe hơi nổi tiếng. Hàm mặc đồ Tây đeo cà vạt lụa: Trọ học bên nhà dì ruột bên Thành Nội. Từ Thành Nội qua Quốc học Hàm đi xe hơi của nhà dì. Nhưng vào

đến trường thì nghịch ngang quỹ sứ: Cả bọn yêu thích ngôi trường rợp mát tường đỏ sẫm cổng mở về phía sông Hương. Một lũ con trai sần sần tuổi cùng lớp học không màng tượng nổi thời đại sẽ đổi thay. Sẽ có cả nhiều biến động trong tâm hồn mỗi người. Cùng lớp có anh Dương nhiều tuổi hơn cả bọn. Anh Dương người trong Quảng. Bao giờ đến lớp anh cũng ăn mặc rất cẩn thận, sạch sẽ. Quần trắng là nếp thẳng. Áo dài đen. Mũ màu trắng. Cả quần áo giày mũ đều cũ cũ. Nhưng lúc nào cũng được săn sóc. Có điều Hàm phát hiện ra sao anh ấy xanh xao thế? Hàm nói với Minh. Minh cũng thấy anh quá gầy so với cái dáng cao lổng khổng. Vào mùa rét hình như anh lạnh lắm. Đến lớp môi tái như mất máu. Hàm rủ Minh: Tụi mình đi theo xem anh ra sao hỉ!

Cả hai rủ nhau bám theo anh Dương xuống tận bên dưới Vĩ Dạ. Anh trọ học trong một nhà cũng nhỏ bé đều hiu có hai vợ chồng già. Vài tháng anh mới có tiếp tế trong Quảng ra. Trả tiền nhà. Ăn uống dè sẻn vì nhà anh cũng rách rưới. Nhưng quyết cho anh kiếm chữ. Hàm và Minh thương anh Dương. Lần đầu tiên nói chuyện anh kể cho nghe. Lại dặn thêm. Hai em biết đến đây thì biết thế. Đừng cho người khác biết. Anh không muốn người ta nhìn mình như người bần hàn...

Từ đó anh nhận gạo của Minh - Minh khai kho gạo của cha đóng vào ruột tượng. Quàng ruột tượng qua bụng mặc áo khoác đi lối vườn sau cho người làm khỏi thấy. Có thể xin, cha có thể cho. Nhưng đeo ruột tượng gạo cho anh Dương có gì như hành động nghĩa hiệp trong các câu chuyện ở sách Tàu. Hàm thì cho anh Dương tiền. Mỗi khi có người ở Bắc vô còn cho anh vài may quần áo. Anh Dương người làng hoàng không dám nhận giúp đỡ. Nhưng sau cũng hiểu

ra. Không đáng là bao mà thấm đậm ơn nghĩa bạn bè. Nhiều lần anh khóc ròng. Khóc như đàn bà. Như trẻ nít.

Sau này anh Dương như biến mất. Có người nói anh đi cách mạng. Người bảo anh ra nước ngoài: Cũng có người cam đoan thấy anh ngã gục trong dòng người chạy loạn ra khỏi thành phố dạo năm Ất Dậu. Mãi sau này ông Minh vẫn còn quý ông Hàm vì cũng là người xả thân không tính toán bao giờ. Cách mạng. Kháng chiến. Những chuyến tàu tập kết. Nhiều lần ông Minh được bạn cứu mang. Gia cảnh ông Hàm đã tàn lụi, cửa cải theo gió bay đi tứ phương. Nhưng con cái ông Hàm học hành giỏi giang. Có đứa hồi nhỏ phải vừa đi học vừa đi bán kem. Có đứa phải hành nghề cắt tóc để học đại học. Như mọi người thôi. Nhưng không hiểu sao ông Minh lo sợ đến thế. Ông đếm từng ngày để Khanh đưa vợ từ bệnh viện về.

*

* *

Giải phẫu. Điều trị. Đến nửa tháng trời. Ông Minh về, rồi lại ra với vợ chồng người con nuôi. Hiền đi từ trong nhà thấy ông Minh ngoài cửa sổ reo lên: Ba đã ra!

Hai cha con trò chuyện. Ông Minh rất muốn biết mọi sự ở bệnh viện ra sao. Nhưng là người “đã cũ” nhưng ông vẫn tự nhận, ông không biết cách bắt đầu. Ông ngồi nói chuyện về cây bao báp. Ở ngoài này cũng có một cây. Không phát triển to như cây ở miền Trung nhưng cũng đã trồng trên nửa thế kỉ. Lúc này người ta đang muốn đào nó đi để lấp cái ao xây nhà. Cày bao báp trên bờ ao. Người hàng xóm của ông chủ cây đọc báo thấy ông Minh là người nghiên cứu cây bao báp ở miền Trung, viết thư cho ông cầu cứu. Ông nên giúp cách nào để người ta chuyển cây quý đi. Ông ta viết cho ba như vậy.

Hiền vợ Khanh nắm tay nọ vào tay kia. Khuôn mặt sau trận ốm vẫn còn vàng vọt. Nhưng cười thì tươi sáng lắm. Báo hiệu bệnh khỏi. Báo hiệu sự phục hồi. Chị cũng không biết bắt đầu như thế nào. Chị bảo: Có người lạ lắm ba ạ!

- Lạ sao?

- Như cậu Trị con chú Giá đó ba!

Khanh chuẩn bị phong bì to. Kèm theo là mấy chai rượu đến nhà Trị. Nhưng làm sao ấy. Cái cách cậu ta trò chuyện. Cái cách vợ con cậu ra vào. Cái nếp nhà toát ra từ bức tranh treo tường. Từ cái ẩm cái chén. Mọi thứ thế nào ấy đến nỗi cuối cùng chỉ dám đưa chai rượu. Trị nhận chai rượu rồi hồn nhiên như nhận của người nhà. Lúc Hiền vào phòng mổ, Khanh quanh quẩn bên ngoài. Cái phong bì vẫn bỏ túi. Trị ra khỏi phòng mổ, ôm choàng lấy Khanh. Cái ôm chặt như chia sẻ niềm vui. Như chú cháu anh em... Những ngày hậu phẫu. Những đêm điều trị. Lúc nào rồi Trị lại chạy tới phòng bệnh để xem cô ra sao. Không phải tận tình chăm sóc kiểu để cho người ta phải biết. Là cách của thầy thuốc với người đau. Là cách từ xưa đến nay vẫn vậy. Thầy thuốc phải cứu người. Không có gì thay đổi Trị học giải phẫu trên đại học ở Mỹ. Suốt ngày ở bệnh viện. Tối lại chúi đầu vào sách y học. Nghe bên tai những lời lẽ của tiền bạc, của sự có đi có lại, của sự mặc cả, có cả sự nhẫn tâm bóp nặn. Làm bác sĩ như vậy cũng là một cách. Nhưng cách của Trị khác.

Khanh không dám rút cái phong bì ra khỏi túi. Khanh bảo vợ: Thôi để khi nào có dịp... Nhưng Khanh bực bội lắm. Không đưa được cái phong bì lòng nặng như đá đeo.

Ông Minh nghe xong cười cười. Tại sao cứ phải quẩn quanh trong cái sự mắc nợ ấy? Như ông đây này. Ông bỏ tiền túi đi từ Huế ra Bắc

theo cái thư cầu cứu của một người lo sợ cây quý bị hủy hoại. Ông chắc còn phải bỏ tiền để đi vài nơi gõ mấy chục cái cứu cho người ta để ý đến cây bao báp.

Không cần bận lòng đâu con. Ông Minh bảo Hiền. Về bác sĩ Trị thì không cần các con phải bận tâm. Bệnh khỏi là tốt rồi. Cháu nội cụ Hàm, ba biết chứ. Để khi nào ba đưa các con về thăm cụ Hàm./.

Lê Minh Khuê

Lời chào ở ngưỡng cửa

Năm Châu 18 tuổi, bà di ở một thành phố mới giải phóng ở phía Nam gửi cho một chiếc áo dài. Trong một buổi gặp gỡ có tính hội hè vui vẻ rất hiếm ở thập kỷ 80, lần đầu tiên Châu mặc chiếc áo dài có những bông hoa trắng càng xuống vạt càng nhỏ đi tạo cái dáng áo cao lên.

Châu cảm giác cái áo mặc vào ngày hôm nay có một tính chất khác thường, nó sẽ cho cô những may mắn gì đấy mà khó gặp vào lúc khác. Linh cảm về cái gì đó chờ đợi mình khiến đôi mắt Châu mở lớn, trống ngực đập như tiếng búa đập đá. Bước đi giữa các bàn như nữ hoàng bước giữa hai hàng lính danh dự. Biết rằng có nhiều cặp mắt dõi theo... May mắn thay khi người ta ở vào tuổi 18 ... Châu cố gắng thờ ơ, phong thái cố tỏ vẻ chững chạc, chẳng cần

ai. Bọn thanh niên choai choai búng ngón tay chong chóc, hê lô hê la từ các xó xỉnh, Châu chẳng quay nhìn. Cái áo dài tuyệt đẹp giúp người ta lớn, không dễ bắt nạt. Châu chán ngắt cái bọn mặt búng ra sữa, chẳng có ai ra hồn. Dù vậy nếu chúng nó chẳng búng tay, chẳng hê lô, chắc chiếc áo dài này sẽ cứng như làm bằng đá!

Từ cuối dãy bàn kê sát tường, một người đàn ông không trẻ, không già, chống tay lên cằm cũng đang thờ ơ nhìn cảnh và người. Chẳng hiểu sao Châu có cảm giác anh ta đang chán ngắt mọi sự. Y như mình. Có điều anh ấy có vẻ chân thật còn mình, thực ra mình có chán đâu. Mình làm ra vẻ thôi. Ở tuổi này, mình còn khối thì giờ để chán. Châu tiến lại phía anh ta. Những đầu mẩu thuốc lá chất đầy cái gạt tàn trước mặt người đàn ông. Anh ta ngồi đây lâu rồi, chẳng để ý đến ai, cũng chẳng bắt chuyện với ai. Châu ngồi cạnh anh. Lúc này người đàn ông mới nhìn sang. Hai người gạt đầu chào nhau. Cùng quay đi rồi cùng bất chợt nhìn nhau. Tiếng sét nổ giữa khoảng cách mong manh. Người đàn ông càng lúc càng có cái nhìn chăm chú: cô gái ơi, cô ở đâu ra?

Thực ra anh ta cũng không có nhiều hấp dẫn. Người cao lòng không, tóc đã hơi hói, hay lạnh co ro giữa đêm mùa thu mùi hoa sữa làm không khí trong veo như không hề có tạp bụi. Những buổi đêm ở chỗ Châu về, bao giờ Châu cũng quấn hai lần khăn len lên cổ anh. Vừa quấn những vòng khăn, nước mắt Châu vừa trào ra với bao nhiêu triu mến. Khổ lắm thôi, cổ quàng khăn đi không lại ồm, em chịu không được đâu!

Châu ở ký túc xá một trường đại học. Ký túc xá cố gắng tạo cho sinh viên chỗ ở độc lập, nên một phòng 12 người thành ra thành sáu phòng nhỏ. Mỗi phòng hai người. Châu may mắn ở với một chị có

nhà ngoài phố. Thi thoảng mưa rét hay bài vở nhiều, chị ở lại ký túc xá. Còn Châu được làm chủ năm cái mét vuông chung quanh là cát ép. Những phòng bên cạnh bằng cách này hay cách kia, mỗi người đều có những giây phút riêng. Mùi xào nấu, tiếng mõ rón, tiếng những chiếc giường gỗ tạp cọt kẹt, tiếng khóc vì hờn giận, tiếng xoa dịu của những người đàn ông... Chẳng ai giấu ai cái gì và thật may mắn không ai nhìn thấy ai. Những người đàn ông đến với các nữ sinh viên đều ý tứ không gặp nhau...

Anh đã có vợ. Người vợ cưới ở quê như trăm phần trăm các công chức tuổi anh lúc này ở thành phố. Năm chiến tranh, trước khi ra trận, những người già cố gán một cô nào đó với người lính. Cưới vội, nén vội lại cái mầm sống của mình rồi ra đi. Hết chiến tranh, còn sống trở về tới thành phố làm việc. Lúc này mới nhìn kỹ người vợ cưới vội, trăm bề chẳng hợp nhau. Con cái có rồi mà những năm ấy cô ta chăm sóc ruộng vườn, cha mẹ già... Tường cũng vậy. Bỏ không được. Lại rơi vào trường hợp hãn hữu, cô vợ Tường, sinh ra ở một thị trấn nhỏ. Nửa tỉnh nửa quê nên các thói đời rất rành rẽ. Chị ta có tính kích động thái quá, tức giận là sẵn sàng lao mình xuống từ gác năm. Đã mấy lần chị uống thuốc ngủ. Mấy lần dọa lao mình. Tường chẳng phải gan góc gì, cũng là tình nghĩa... Nên những đêm ở lại giữa năm cái mét vuông cát ép của đời sinh viên, anh thường phải dối vợ là đi công tác. Chiều thứ bảy là chiều lý tưởng. Trường vắng teo. Những phòng bên cạnh đều cửa các cô ưa thói chơi thành thị: đi picnic. Tường lọc cọc cái xe đạp từ nhà xuống, đeo theo vài củ xu hào, quả tim lợn hoặc tý thịt bò. Trong khi Châu hí húi xào nấu bằng cái bếp dầu. Tường sửa lại cái chót giường, đóng lại vài cái đinh. Vừa làm vừa hát, ở nhà không lúc nào anh hát nổi trước khuôn

mặt giận dữ và tuyệt vọng bất tận của cô vợ đòi hỏi mọi thứ đều cao. Hai người chụm đầu ăn uống. Cô yêu Tường, thương anh đến tận thức và tất cả những lần trong bóng đêm của căn phòng sinh viên thưng cọt ép, nước mắt Châu đều tràn ngập như lụt. Khoảng gần nửa đêm, Tường khoác lên mình cái áo. Châu ôm cổ anh, quàng khăn cho anh, đêm mùa hè cũng vậy, đường xa nhớ đau ồm thì tội ...Những giọt nước mắt lại rơi.

Hôm đầu tiên của tháng đầu tiên, của năm đầu tiên yêu nhau, Tường hôn nhẹ lên má người yêu thầm thì :

- Thôi anh về nhé.

Hai năm sau yêu nhau, anh vẫn có động tác ấy, lời thầm thì ấy:

- Thôi anh về!

Hôm đầu tiên, Châu choáng người khi chỉ còn lại một mình. “Thôi anh về”. Thế là anh về. Dù thế nào thì anh cũng có một gia đình và anh phải về. Những đứa con của anh còn nhỏ, anh phải kiểm tra bài vở cho chúng, anh phải về thì đúng rồi còn gì. Người vợ suốt đời mang bộ mặt sầu não tuyệt vọng của anh nhất định phải cho cái bàn là nóng vào chần cho ấm. Anh phải về! Điều đúng quá là anh phải về. Nhưng giá như anh nghĩ rằng có một con bé yêu anh tan nát trái tim đang chẳng biết về đâu.

Cứ thế đều đặn, hai năm sau yêu nhau anh vẫn hôn nhẹ lên má cô, thì thầm: thôi anh về nhé. Những năm Châu học đại học, năm cái mét vuông cọt ép tràn ngập yêu đương và cũng đầy những lời chào thầm thì: thôi anh về! Châu sợ người yêu, tôn thờ từng bước chân anh đi. Những chiếc may ô của anh để dưới gối, đêm đêm Châu vẫn ôm nó vào khuôn mặt đầm nước. Đó là thời kỳ áo may ô có lúc vá từng miếng to, có hôm cô hôn hai bàn tay anh, thấy đầy mùi mồ hôi thực

vật Na Uy, cái thứ mỡ viện trợ rửa bao nhiêu cũng không hết mùi. Anh bảo: anh từ cơ quan phải về nhà nấu cơm rồi mới đi. Vợ anh lại ốm! Xào khoai tây với mỡ Na Uy, cho trẻ nó ăn lấy chất. Cô yêu cái mùi mỡ khó rửa sạch nơi tay anh. Cô vá những chiếc may ô. Thuốc đánh răng bằng bột được phân phối ở trường, cô gói vào túi nilon cho anh đi công tác. Cô dành dụm những hạt mì chính cho vào cái lọ con: đi ăn phở, anh chấm thêm cho ngọt!

Ấy vậy mà ra khỏi chăn của cô, anh cứ vô tâm:

- Thôi ngủ đi anh về nhé!

Châu làm sao ngủ được khi cái cảnh anh về với gia đình cứ dày vò giấc ngủ của cô. Một lần hiếm hoi, cô sợ sệt bảo anh: anh đừng nói là anh về, anh nói kiểu khác đi.

Anh ngỡ ngàng nhìn cô, cười xòa: chuyện vặt. Thói quen thôi mà...

Châu sắp tốt nghiệp đại học, anh vẫn vô tâm: thôi anh về.

Những năm sau chiến tranh với vô vàn thứ khan hiếm đi qua. Thập kỷ 90 bắt đầu với đèn màu ngoài phố, cửa hàng có đủ thứ để mua. Châu tốt nghiệp đại học giữa lúc khan hiếm việc làm. Tường không phải là người tình thoáng qua khi vui vẻ. Anh thực sự như là người thân thiết của Châu. Anh tìm việc làm cho Châu: ở cơ quan thẳng bạn thời đánh nhau. Châu về làm ở phòng hành chính, bằng lòng với công việc đánh máy công văn, rửa ấm chén, nghe điện thoại... Một người bạn nữa của Tường đi kiếm ăn tận trời Âu, Tường giữ nhà cho bạn, nửa căn hộ trên gác năm ở khu tập thể lắp ghép. Châu dọn tới với cái va li nhỏ, bếp dầu, những chiếc chai. Và những chiều thứ bảy êm đềm trong chăn ấm. Ở đây khi ra về, Tường nhón chân cho nửa căn hộ bên trong không nghe tiếng. Châu lại quàng cổ anh, ôm lấy thốn thức: ấm rồi, anh phải cố giữ cái phổi. Tường hôn Châu, tiếng

thầm thì hơn cả thời ở ký túc xá:

- Thôi anh về nhé!

Anh về, anh về. Châu buồn. Rồi thấy hậm hực. Chả nhẽ anh không chào nổi một câu khác. Sao Châu khổ thế. Anh ấy yêu Châu. Đã hẳn. Nhưng tương lai của Châu thì sao đây? Rồi sẽ tới đâu? Hai người đã bàn chuyện lo cho đứa con đầu của anh vào đại học. Châu đùa: nó thế chân em! Trong nửa căn hộ ám khói ở tầng năm này, lại những buổi chiều anh tạt qua. Thệt giờ đã mua tự do. Nhà hàng đã có nhiều món ăn khá, ăn lạ. Nhưng cái bếp dầu vẫn làm phận sự của nó. Cái chần trong mùa đông. Cái quạt điện mùa hè. Và anh lại thường về vào lúc mười giờ tối. Vợ anh hay ốm, cô ấy thích thấy anh ở nhà. Thôi anh về nhé!

Châu mặc váy, hai cái chân dài trong tất đen có điểm những bông hoa lốm đốm. Thủ trưởng của Châu hấp háy đôi mắt sau cặp kính. Khổ lắm, nhưng cũng vợ con hàng tá rồi.

Tường bắt đầu sọc sệt, rúm rỏ. Người ta đã cho anh một chức vụ tương đối sau hàng chục năm lận đận. Anh nên cẩn thận với những chuyện tình tang vì cái đó ảnh hưởng rất lớn đến con đường trước mắt. Anh hấp tấp quay đi khi bắt chợt gặp Châu ngoài đường. Anh tránh đôi mắt nhìn thẳng thách thức của Châu. Anh thường chờ trời tối mịt mới dám lò mò lên gác năm. Thì thầm hơn cả trước kia: lão ở cuối hành lang kia là người trên bộ đấy, nhớ lão biết chuyện của mình thì phiền. Thôi anh về nhé!

Châu nhìn theo cái bóng lòng không của người yêu đi không một tiếng động. Đôi vai mỏng mảnh của anh giờ gánh hai chổ nợ: sợ cấp trên và sợ vợ. Anh làm sao thu xếp được cho ổn? Cô thổn thức vì thương anh.

Một hôm có người đàn ông theo cô vào hiệu sách. Làm quen rồi rủ đi uống cà phê. Người đàn ông có giọng nói ân cần trong máy điện thoại làm cô sửng sốt: sao lại có cái giọng êm ái như thế vậy? Cô thấy mình cũng phải sống. Cô lơ đãng đón Tường, lơ đãng thổi nấu và lành lạnh trong chăn. Tường hốt hoảng có chuyện gì thế? Anh gắng hỏi, gắng hôn cô lần nữa. Nhưng rồi vẫn vô tâm:

- Thôi anh về nhé!

Châu đi uống cà phê với người đàn ông có giọng nói êm ái. Châu cũng theo đến cổng nhà anh. Hóa ra anh ta cũng chỉ đi uống cà phê, trò chuyện qua điện thoại. Và cô vợ thì chẳng phải tay vừa. Châu hốt hoảng thấy chung quanh mình toàn kẻ chán vợ... Một vài cuộc gặp gỡ với một vài người đàn ông có vợ nữa. Một buổi trò chuyện với một gã người Ấn Độ. Một buổi nữa với một ông Philippin đen cháy. Tất cả họ thích cô vì đôi chân dài. Thế thôi. Nghĩ cho cùng chẳng ai yêu cô thành thật như Tường. Anh chẳng yêu đôi chân dài của cô. Anh yêu cô.

Cái tình yêu như mê đắm, như anh em, như cha con, tất cả cô được hưởng của anh trọn vẹn. Nghĩ cho cùng cũng chẳng có ai lo lắng đến anh như cô.

Nhưng anh vẫn vô tâm:

- Thôi em ngủ đi, anh về nhé!

Anh đã lên được một chức cao hơn. Và Châu đã ở tuổi 27. Gần mười năm, vẫn một tiếng ấy:

- Thôi anh về!

Vào năm Châu 28 tuổi, anh cố gom góp tiền của hai người, mua hẳn nửa căn hộ của người bạn. Và chỉ trong một năm có những cơ may bất ngờ, một loáng anh làm được nhà cho vợ con anh, anh mua luôn

nửa căn hộ kia cho Châu, sửa sang lại, đồ gỗ đồ điện mới tinh làm căn phòng sáng lên như có phép lạ. Giờ đây không có cái ông ở cùng căn hộ, và các nhà cũng bỏ thói quen dòm dỏ nhau như trước, anh vẫn thăm thào: đóng cửa lại đi em!

Rồi khi bước ra, anh cũng nói nhỏ không thể nghe nếu không hiểu: Thôi anh về!

Một chàng trai mới lớn bước vượt lên gọi Châu: Em bé ới chờ một chút. Nhưng khi Châu quay lại, cậu lúng túng: em xin lỗi nhầm người quen!

Châu cay đắng về nhà, đóng cửa lại ngồi thừ ra. Chiều hôm đó cô đón Tường nhạt nhẽo. Là người không mấy nhạy cảm nhưng hôm đó Tường thấy không ổn. Anh sẫm soi sửa mấy thứ lặt vặt, hát luôn miệng, mắt liếc nhìn Châu. Anh lo sợ. Anh chẳng có gì, chỉ còn Châu. Cái chức vụ kia là lẽ sống của anh. Nhưng là một mặt lẽ sống. Không ai thay nổi Châu.

- Thôi anh về nhé!

- Anh ở lại đã. Thôi anh về, anh về. Đã bao lần em van xin anh đừng nói câu ấy, anh cứ nói: thôi anh về. Thì ai chả biết anh về với vợ anh. Anh có đủ. Anh có tưởng tượng nổi cái câu ấy mười năm rồi làm em đau đớn như thế nào. Anh về. Thế còn em ở lại làm gì? Em là cái gì của anh? Sao anh cứ giữ rịt lấy em rồi lại chào em thôi anh về.

Tường co ro đứng ngoài cửa. Trời lạnh. Anh thấy mình chợt nhỏ đi khi chứng kiến cơn thịnh nộ của người tình. Châu nói như sáng, chẳng có nước mắt như trước kia. Tường chợt nhớ là thời gian gần đây khi quàng cổ cho anh Châu không còn thồn thức vì triu mến nữa.

Cô cũng không nói cái câu: giữ cái họng, cái phổi, ốm lại khổ em!

Kèm theo đó là những tiếng thở dài.

Tường chợt thấy đời trống rỗng. Anh già rồi. Hai con vào đại học rồi. Bà vợ vẫn nuôi bộ mặt tuyệt vọng khi anh về tới nhà. Ngăn kéo bà chứa nhiều thuốc ngủ. Đầu tiên anh cố gắng vất đi nhưng rồi thấy chẳng có gì xảy ra, anh cứ để đồng thuốc ngủ ở đấy. Ở cơ quan anh có lái xe riêng. Những trường phòng sáng thứ hai ngồi nghe anh giao ban. Ông bảo vệ sợ sệt khi anh đến mà ông không có mặt... Nói tóm lại mọi chuyện đều ổn. Chỉ còn Châu, cô không gọi điện cho anh suốt một tuần. Sự trống rỗng thiếu vắng làm anh già sạm. Anh đành đến với cô, cái căn phòng tràn ngập yêu đương trước kia giờ đây như rộng ra với anh. Hai người lao tới nhau, như đã hàng thế kỷ xa cách. Vẫn yêu nhau lắm cơ mà! Khi ra về, anh ý tứ:

- Thôi anh đi nhé!

Một vài hôm sau anh lại quen: thôi anh về. Có điều anh sững lại, cười xòa và chữa: thôi anh đi! Châu hồ hững thấy anh lúng túng. Châu chẳng vui mừng khi nghe anh ý tứ: thôi anh đi. Cô như người khao khát chạy tới biển. Giờ thì thấy rồi nhưng mệt mỏi quá, không thể vui mừng. Mặc kệ!

- Anh chẳng phải giữ gìn như thế anh ạ, em không cần nữa. Anh cứ nói như trước cũng được.

Nhưng Tường không thể chào Châu như trước. Đã thành quen rồi, bao giờ anh cũng: thôi em ngủ tiếp đi, anh đi đây!

Thôi anh đi đi. Em cũng phải lo cho đời em chứ. Lẽ nào suốt mười năm qua em đã tranh đấu, buồn khổ hồi hộp vì chờ đợi câu chào hôm nay của anh. Em còn trẻ mà. Thôi thì anh cứ về đi.

Châu khép cửa không nhìn theo người đàn ông. Cô liếc qua tờ lịch: Mùa xuân này mình mới có hai chín tuổi.

Lê Minh Khuê

Lưng chừng trời

Con ạ, đến giờ cha ngủ vẫn mơ thấy ruộng bậc thang!
Trời miền núi vùng đá vôi ban ngày mặt trời như chảo lửa đổ xuống lưng. Thằng bé con mười ba tuổi gầy như cây sậy còng lưng vuốt mồ hôi trên mặt. Ngược lên lưng chừng trời. Con đường để nó đi hết cái ruộng bậc thang thứ nhất có 18 nấc. Đi một thôi nữa đến ruộng bậc thang thứ hai. Nghỉ vài phút sau 12 nấc thang nữa, nó nằm soài ra dưới mặt trời đúng ngọ, vuốt mồ hôi lẫn nước mắt rồi gập cái bụng lép như chỉ còn da. Leo tiếp 9 bậc thang nữa. Sau đó bò lên sườn núi. Gần chiều mới đến cái nhóm vài căn nhà gianh vách nứa. Thằng bé - là cha đấy - mở túi thư báo, thở hắt ra vì không còn hơi. Nhưng nhìn thấy ông ấy là cười được. Người đàn ông cao lòng không, ăn mặc sạch sẽ, quần áo màu nâu may lưng thụng làm ông ta thật sang trọng, đón tờ báo Nhân Dân, tờ Văn Nghệ, như đón cái gì thật bất ngờ. Vài tháng mới có lá thư từ thành phố, ông ta chưa xem báo vội mà quay qua bảo: Cháo gà nhé!

Người đàn ông gọi bà vợ, trông cũng nết nã như người ở phố, bưng cho thằng bé bát cháo gà. Gà ở đây nuôi không phải bán theo kiểu thu mua cho mậu dịch. Thỉnh thoảng có con gà nấu cháo. Ở miền núi

thời này người ta không khắt khe với nhau như dười xuôi.

Thằng bé đưa thư - là cha đấy - thấy hai ông bà hiền lành sao lại lên lưng chừng trời sống giữa những người miền núi, định hỏi nhưng lại sợ là hỗn, nên cứ im lặng ăn cháo, có lúc lại được ăn xôi - lúc nào bèo lấm thì có củ khoai luộc. Thấy nghề đưa thư cũng chẳng đến nỗi nào. Chỉ khi nào nhắm mắt ngủ mới nghĩ đời mình sao lại cứ cặm cúi lên ruộng bậc thang. Hết đời ư?

Khi thằng bé đưa thư sang tuổi 15, ông ta nhìn nó kiểu như nhìn tri kỷ. Ông giữ nó lại vào một đêm con suối dưới kia nước gầm gừ chặn đường về bưu điện. Hai ông bà nhắc tới hai thằng con trai cầm súng đi B dài. Rồi ông hé cho nó, thằng bé đưa thư, tí chút cuộc đời ông. Chẳng nói gì nhiều. Cứ như ông tự ngẫm ngợi rồi nói với chính ông, người trong cuộc bị đẩy lên sống giữa lưng chừng trời. Thời đó thành phố xanh ngắt vắng hoe, ông là thợ may sống trong hẻm nhỏ. Ông giáo sư đến hàng ông nhờ may cái áo vét theo kiểu Pháp, ông ấy bảo chuộng kiểu này. Ông giáo sư phong cách nho nhã, thông kim bác cổ, nhưng trông buồn lắm. Đến may áo mà cứ ngồi ở ghế nói chuyện Đông Tây. Thợ may như tôi chỉ biết ngồi đập cái máy may rồi lắng nghe khách nói. Ông ta kể chuyện những hiệu sách ông hay la cà bên bờ sông Xen (Paris - Pháp) giờ đây ông xem như giấc mơ. Vài ngày sau ông giáo sư lấy áo, tôi xem như khách bình thường. Nhưng rồi tôi thấy có mấy người là lạ đến nhà ngó nghiêng. Rồi có cái giấy gọi của "tiểu khu", vận động nhà tôi đi kinh tế mới. Ông giáo sư kia đang thất sủng. Có chuyện rồi. Cả nhà tôi gồng gánh lên đây. Tôi bỏ nghề may. Thấy mình như bị vạ vì cái nghề may, không ham nữa. Vợ chồng phát rẫy trồng cây. Làm ruộng bậc thang. Sống được vì ở đây có núi có rừng có hồ. Người ta lại ăm áp với nhau không

nghi ngại như người dưới kia xô bồ chen lấn.

Thằng bé đưa thư - là cha đấy - nghe ông nói thế thì biết thế. Lại cứ mong đến ngày bò ruộng bậc thang đưa tờ Nhân Dân, tờ Văn Nghệ cho ông. Những tờ báo khiến ông có sợi dây nối với dưới xuôi. Đêm mù mịt chỉ có bếp lửa cháy trong góc nhà. Sương giá vùng núi đá vôi làm người ta nhích vào gần lửa... Cha xem ông ta ăn ở xa cách, tính tâm đón nhận hoàn cảnh, lại thấy mình còn chưa đến nỗi nào... Con vẫn nghe đấy chứ. Khi nào cha con mình về quê, dù chả còn ai nhưng để con được biết mùi vị quê nhà.

Vùng đó nước ruộng mênh mông nước ăn thiếu. Mọi thứ trong cái ao. Múc nước lên trong cái ang đánh phèn cho trong để ăn. Nước dưới ao tắm giặt, rửa tay chân, vo gạo rửa rau múc lên đánh phèn là ăn được. Cứ thế ăn uống luẩn quẩn mà sống. Đêm nằm nghe cá quẫy ngoài ruộng. Chân mẹ thũng ra vì quanh năm phải băng bó vì nước ăn chân. Cũng vẫn sống được. Cho đến một hôm cả cha cả mẹ đang ở ngoài đồng. Mưa dông. Sét đánh nhoài vào đám người đang trú dưới đám cây trơ trọi. Chết cả đám, trong đó có cha và mẹ. Họ hàng xa gần bán cái nhà tranh được mấy chục đồng làm lộ phí, đưa thằng bé lên thị trấn miền núi. Một người họ xa làm ở bưu điện huyện nhận thằng bé kèm theo vài chục đồng. Ưu tiên đưa bé mồ côi thay chân ông thương binh vẫn đưa thư ở phía bắc huyện. Thế là đời đưa thư đưa cha lên lưng chừng trời, xuống dưới chân núi, vào bản, vào trại, vào thung lũng xa. Bàn chân trầy trụa. Da xám đen như da trâu. Lưng còng xuống mà không hiểu vì sao lại còng? Vì ruộng bậc thang hay sao? Những năm Mỹ đánh ra Bắc, máy bay ào ào dưới xuôi. Ở đây chỉ nghe bom nổ xa xa. Cứ như thế cần mẫn với đời đưa thư. Chiến tranh phía nam - chiến tranh phía bắc. Báo Nhân Dân,

báo Văn Nghệ đều đặn đưa lên lưng chừng trời. Khi con ra đời ông bà cho cả một lồng gà con gà... Cứ thế con ạ. Cha chưa bao giờ đánh mất một phong thư của ai...

Có lẽ vì thế mà hai chị em tôi thường ứa nước mắt khi nhìn cha. Người cha nhỏ thó, đen đũi chỉ có đôi mắt là làm chúng tôi không bao giờ nói dối cha. Mắt cha còn tinh. Cái nhìn thẳng, hơi ngược lên. Có lẽ vì hay leo ruộng bậc thang.

Cả thị trấn miền núi xáo xác vì có bãi vàng. Người ta kiếm tiền như nước chảy. Túi ai cũng đầy ắp. Rồi cơn bão số đề, bão cò bạc từ dưới xuôi ào lên vét sạch. Người ta giàu rồi nghèo. Lại giàu lên rồi nghèo đi. Hai chị em tôi bảo nhau theo gương cha, cứ ngược lên mà đi... Học đại học ở thành phố, cũng có người rủ rê tôi rẽ ngang rẽ tắt. Nghe nói ở thị trấn con cái nhà ai giàu nhất bây giờ cũng đều nằm thọt vì nghiện. Người ta bắt đầu ghen tị với cha tôi, người đưa thư suốt đời, vì ông có chúng tôi, học hành xong xuôi lại quay về thị trấn... Tôi đến bưu điện thị trấn xin việc. Cha tôi trầm ngâm nhìn tôi: Đưa thư thì thôi con ạ! Xin làm việc khác. Tôi chưa biết sẽ làm việc gì. Nhưng định bụng hôm nào lên trên kia thăm ông bà thợ may. Nghe nói bây giờ họ đã xuống gần hơn - và đã già lắm rồi. Cha tôi bảo vì ông ấy mà cha tôi thấy nghề đưa thư chẳng đến nỗi nào.

Lê Minh Khuê

Một chiều xa thành phố

Anh chàng lái xe bắt lực giờ hai tay lên trời, kêu bằng cái giọng tuồng nửa đùa nửa thật quen thuộc của anh ta:

- Thưa các ngài. Xe không thể xuất phát chiều nay. Tôi sẽ đi tìm phụ tùng thay thế ở ngay giữa nơi khỉ ho cò gáy này. Chừng nào được tôi sẽ phục hồi gấp. Vậy sáng mai đúng chín giờ các ngài tập trung tại đây. Giờ thì xin tùy nghi di tản!

Tân là phụ nữ duy nhất trong số ba người cùng cơ quan nên chị có vẻ nao núng khi nghe anh lái xe nói vậy. Mọi người bàn qua tán lại vì người quen ở đây hầu như không có. Chỉ có điều duy nhất là nên vào uỷ ban xã gần đây, xin ngủ nhờ. Còn ăn uống thì lo gì? Sức trai đang độ cả. Lo là lo cho Tân kia kìa. Các cậu có thấy mặt cô ta xì ra không? Tân cười xoà. Các bạn có còn tiếp tục trêu chọc một hồi trong khi Tân vừa có một kế hoạch thoáng qua trong đầu. Cách đây đã hơn một năm. Viện có viết thư. Viện cho biết là đang ở khu vực uỷ ban huyện này, trong khu nhà dành cho nhân viên bệnh viện. Thế từ đây đến huyện lỵ bao xa? Anh lái xe nhìn Tân cười cười: những hơn ba cây số nàng ơi. Với đôi guốc cao kia thì cô chớ tính đến chuyện vượt qua cái cánh đồng kia nhé... Nhưng cứ thử xem sao - Tân nói

và bỏ đôi guốc vào thùng xe, lấy đôi dép nhựa mang dự trữ đi vào chân. Anh lái xe nhìn đôi dép gật gật đầu, nháy nháy mắt.

Bây giờ là mùa thu nên buổi chiều có vẻ nhẹ nhõm. Trời trong. Có những đám mây thật lớn, nhiều dáng vẻ trải rộng trên cánh đồng. Những đám mây thêm to khi không bị những mái nhà thành phố che lấp. Những đám mây không biên giới... Một cánh rừng nào đó mà bộ đội đông thật là đông, chỗ nào cũng nghe tiếng rì rầm, tiếng cười nói. Xe máy đổ ào ạt ra phía trước. Các cỡ xe, các cỡ máy. Tuổi mười chín vui tươi quá, da mát mẻ, tóc trơn mượt dưới bàn tay vuốt lên nó. Đi đến đâu cũng có người nhìn theo. Ngày và đêm, tầm mắt bị cây rừng che lấp, không giành giới hạn trong khoảng chật hẹp có khi chỉ vài bước chân. Cả hai đứa thường nói tới quê hương của Viện ở trung du. Có bao nhiêu là mây trắng trải trên đồi chè. Những đám mây

không biên giới... Tân bước nhanh hơn ki nghĩ tới cái câu mà mình và Viện nói cười với nhau ngày ấy. Sao ngày ấy cái gì cũng dễ dàng, ngay cả những điều ước cũng nhẹ nhõm! Ngày ấy hai đứa đều xinh. Tuổi trẻ làm cho xinh một phần. Bộ đội hay xì xào nói về hai đứa và hai đứa càng cố gắng chăm sóc bím tóc, móng tay, đôi khi thêu một cành hoa nhỏ vào cái khăn trắng buộc lên tóc làm duyên. Mỗi khi bộ đội dừng lại nhìn hai cô mang máy bộ đàm, cả hai cùng đưa bàn tay che miệng, cùng ngoảnh sang bên cạnh làm hai bím tóc cùng rớt về một bên rất giống nhau. Khi bộ đội tiếp tục đi, cả hai cùng ghé tai nhau nói cái gì đó riu ra riu rít, cùng cất tiếng cười, đôi khi những anh bộ đội vừa trêu họ phải quay lại nhìn. Cả hai chả bao giờ muốn xa nhau. Đứa này đi công tác, đứa kia trần trọc thao thức. Đêm, gió ào ào ngoài thung lũng. Một cái gì bao la trong tiếng gió kia... Trạm

thông tin giữa rừng đưng đưa trong tiếng bom giặc. Một hằng-gô cháo xì xụp ăn với nhau bên bờ suối. Ở gần đó bom đã rít lên và cả hai đã nghĩ tới việc đi nổi dây. Đứa này được phân công đi, đứa kia ở lại trực máy là đã nghĩ đến việc dặn dò nhau cái gì đó. Cái sống cái chết trong gang tấc. Biết đâu? Và khi nào có chuyện chia tay là ôm choàng lấy nhau, làm cho bọn con trai khịt mũi giễu cợt... Thế thì tại sao Tân dường như đã quên hẳn Viện? ngay cả khi nhận thư Viện than phiền về cuộc sống quá khổ trong chuyện chồng con, Tân xem qua trước khi đi dự một bữa tiệc sinh nhật của một người bạn rất danh giá. Sau đó không có thì giờ đọc lại thư nữa. May mà còn cái địa chỉ ấy và khi về vùng này, do tác động của quang cảnh buồn buồn của đồng quê, đã tìm thấy cái vùng ghi trên địa chỉ của bạn. Và bây giờ thì vừa đi, Tân vừa tự hỏi cái điều mà đáng lẽ Tân phải hỏi khi nhận được bức thư bòn chòn day dứt của bạn. Cái gì thế? Sao Viện lại than phiền nhiều thế và cái mà trước kia cô ta tha thiết?

Cả hai đứa xinh xắn đều theo bộ đội vào giải phóng thành phố. Cả hai đã mở to mắt và thì thào với nhau về bao nhiêu chuyện? Con gái của họ làm thế nào mà da lại bóng nhẫy thế nhỉ? Họ ngồi trong cái quán toàn một thứ đèn màu nhức đầu thế mà chịu được. Tại sao cái đôi trai gái kia lại quàng tay nhau đi trên phố thế? Họ không sợ các cụ chửi cho à? Trời ơi, cái giường nệm mút này ngon quá mà ời. Mắc võng nằm thôi. Nhưng cửa sổ của họ không có chấn song, làm sao mà mắc võng... Đây, nhà ở trong này kín cổng cao tường quá. Xung quanh tường nhà nào cũng có dây thép gai... Hôm qua có một ông thật là già chấp hai tay đứng trước tao, nói cung kính: "Dạ thưa chị bộ đội", làm tao xấu hổ quá. Còn cái nước sinh tố ấy mà, chẳng

qua chỉ là quả họ ép lấy nước thôi. ở trong này cái gì họ cũng nói cho lạ đi nhỉ... Cái xe lam chở khách đen nhẻm đen nhẻm thế kia mà cũng đề một hàng chữ Tây. Cái tay bụng lép, môi dày dày hay đi qua cổng ấy mà, mày biết tên là gì không : Rô-be Minh! Buồn cười quá, trông nó chả có tí ti Rô-be nào cả.

Những anh bộ đội gọi hai đứa là hai con ngổ. Cái gì cũng ngạc nhiên được. Ngày thứ mười sau giải phóng, hai con ngổ được giấy phép về thăm nhà và sau đó vào trường để chuẩn bị học đại học luôn. Đi thôi. Đã mấy năm không thấy lại miền Bắc rồi.

Sân trường đại học đầy những áo trắng, áo hoa. Hai mươi ba tuổi mới đi làm sinh viên. Thế mà trông đứa nào cũng còn trẻ trung và cũng khiến nhiều người ngoái lại nhìn khi đi qua sân trường. Năm thứ nhất trôi qua. Những kiến thức vào dễ dàng vì cả hai đều có thiếu thông minh! Năm thứ hai, có một chàng đáng mảnh khảnh kính trắng, tóc quăn tự nhiên, xuất hiện ở phòng tập thể. Tất cả các cô quen anh ta. Anh ta học năm thứ 6 trường Y. Sắp thành bác sĩ vào, có lẽ nhiều cô phải chạy cuống lên mất thôi. Các cô sinh viên nói như thế và cười ầm ĩ. Trong khi đó, cô bé Viện vênh hai cái đuôi sam lên nghe, mắt trở ra, mặt mũi hốt hoảng. Sao mày không cười hả Viện? Tại nói xấu bác sĩ tương lai của nó đấy! Cửa nó đâu mà cửa nó, chúng mày chỉ được cái nói bậy! Chả bậy tí nào đâu, xứng đôi quá còn gì... Anh chàng sinh viên đỏ mặt. Còn Viện thì từ giường trên nhảy xuống đất nghe ục ịch, tưởng sái chân ai ngờ nó đứng bật lên được chạy vụt ra ngoài. Các cô càng cười khỏe. Anh chàng sinh viên thoáng lo lắng khi nhìn theo Viện. Tân vắt cuốn vở vào nhàu các bạn và chạy đi tìm Viện.

Viện đứng dưới gốc cây, nơi hai đứa hay ra nói những chuyện tầm phào và bàn đến tình yêu. Trời ơi, có lẽ số mình thế nào cũng gặp một mối tình dang dở. Sao nhiều chuyện dang dở thế? Và hai đứa thường như bà cụ non, tựa cầm lên vai nhau thờ dài thườn thượt. Dưới gốc cây, nơi khuất ánh trăng, cô Viện xinh xắn vừa trốn thoát các bạn, đang đứng quay mặt đi và hai vai rung nhẹ vì xúc động. Thôi đi, sao mà hơi tí đã khóc? Cô Viện trả lời bạn trong tiếng nức nở và đưa mấy ngón tay nhỏ nhắn xiết chặt tay bạn. Những ngón tay lạnh toát. Khuôn mặt bầu bầu đầm đìa nước mắt. Không, để im cho tớ khóc. Một tí thôi. Mà chẳng biết được đâu. Tớ ngượng với anh ấy quá. Tớ như thế này, anh ấy thêm để mắt tới đâu mà chúng nó trêu?

Một cái gì nóng rực trào lên ngực Tân. Linh cảm về hạnh phúc? Hay về những trắc trở của bạn? Ngày ấy đâu có thể biết được? Cho đến bây giờ cũng không thể biết được Những tối thứ bảy, những ngày chủ nhật, Tân lấy cơm cho hai đứa mà phải ngồi ăn một mình. Đi đâu mà chẳng thầy về. Học hành cũng chẳng đâu vào đâu nữa. Mắt lơ đãng nhìn thầy và ú ớ khi thầy hỏi. Cái Viện tươi vui xinh xắn giờ đây xanh xao quá, mắt bừng bừng như bị sốt. Và cái chuyện đó sao bất ngờ đến thế? Anh sinh viên được phân về một bệnh viện huyện xa tít, nghe tên đã thấy mỗi chân rồi. Nếu đồng ý cưới trước khi cái chuyện kia vỡ lở thì đành phải bỏ học theo anh ta. Dưới gốc cây trên sân trường đại học, hai "bà lão" ngồi trầm ngâm. Thôi, có lẽ số tao không xa được anh ấy. Nó hiện lên bàn tay này này, đây mà xem nhé... mà anh ấy lúc này lại nắm phần thắng trong tay. Khi muốn thì anh ta đắm say hứa hẹn đủ điều. Khi mang họa cho mình thì anh ta nhẹ

lâng lâng. Tại sao lại yêu anh ta? Cả hai "bà lão" thở dài thườn thượt, bó gối nhìn ra sân trường mênh mông. Và lại như tất cả đàn bà con gái thở than và chuyện ấy, cả hai hầu như cùng nói:

- Bọn đàn ông là thế!

- Đàn ông ấy mà!

Cái giường phía trên đã có người khác vào thay. Em gái một cô sinh viên ra học thi ở nhờ trong phòng đã sượng rợn khi không phải nằm trung với chị. Đêm, Tân nằm nghe cô gái giường trên nghiêng răng kèn kẹt, đập giường ầm ầm, thấy nhớ Viện quá. Có hai buổi một mình Tân ra ngồi ở gốc cây quen thuộc. Nhưng vì có một mình hay sao mà muỗi nó đốt ngứa quá. Thế là bỏ hẳn gốc cây kỷ niệm. Bây giờ tối tối có bọn sinh viên mới ra ngồi đánh cờ. - Thật khổ thân cái Viện, học hành thế là dở dang...

- Trông tướng nó đã thấy khổ rồi. Con gái mà người mảnh quá, mặt trắng quá, lông mày mỏng quá...

- Cái số nó thế biết làm sao...

- Có lẽ rồi khi có con, nó cũng yên ổn.

- Hôm cưới ấy mà, sao cái tay kia mặt cứ vênh vênh, tao ghét thế.

- Vênh thì cũng đúng thôi. Con gái đã dại là chịu.

Mỗi người một câu, ai cũng lo lắng. Có lẽ lo lắng cho thân phận chung của người đàn bà nữa. Tân thì không lo chuyện đó. Sao lại lo cơ chứ. Mình đâu phải sinh ra đời để chịu lép?

Hết năm đó, không thấy Viện thư từ gì. Mùa hè đến. Tân đã có bao nhiêu bạn mới, người thành phố. Sao lại không nhỉ? Gian khổ nhiều rồi, giờ thử sống cho ra hồn xem sao. Cái con bé béo béo kia cậu thấy không, con ông bộ trưởng mời đề bạt đấy. Về nhà đi ngủ cũng có người mắc màn. Con gái ông Bộ trưởng đến phòng tập thể sinh

viên vào một buổi chiều, mời Tân đi xem phim chiều đăi. Sau đó hai cô dập dìu nhau lên giảng đường, ra quán giải khát, vào thư viện trường. Rồi đến con gái ông hiệu trưởng đại học. Con gái một ông đại tá phí công. Con gái một nhà khoa học vật lý. Đến năm học thứ ba, Tân luôn luôn đi lẫn vào trong nhóm con ông này con ông nọ kia. Bọn sinh viên trong trường nể nang nhóm này lắm và thường gọi họ là "nhóm quý tộc", người thì mỉa mai, người thì ganh tị. Và cả nhóm càng có vẻ vênh vang, và bọn con trai, không hiểu sao lại tìm cách xa lánh họ. Các cậu có biết không, bọn nó cậy cha chú rất đáng ghét, tránh đi là hơn. Trước kia Tân vẫn thường được các chàng sinh viên tán tỉnh, khi ở nhà ăn, trong thư viện hay chỗ sân chơi thể thao. Bây giờ họ lướt qua trước mặt cô như qua một cái cây. Nhưng chơi với những người sang trọng cũng hay chứ.

Viện là ai? Làm sao mà nhớ được trong một mớ bong bong những mối quan hệ phức tạp, phải tính toán để được những mối quan hệ ấy. Nhờ quen biết rộng rãi mà Tân quen được người đàn ông luống tuổi. Rồi lấy chồng. Nhà anh ta rộng rãi quá, ở trong một đường phố tràn ngập cây xanh, cách xa hẳn đến tàu xe, để có tư thế làm anh, cái mốt mà các cô gái xinh đẹp, lãng mạn vẫn ưa thích. Anh là bác sĩ ở một bệnh viện lớn. Anh có khuôn mặt xấu xí, tay chân lóng ngóng vụng về khi làm công việc trong nhà. Nhưng anh tuyệt nhiên không có vẻ sung sướng gì khi mình xấu xí mà lấy được cô vợ đẹp. Mỗi sáng, nhìn thấy Tân đứng trước gương để bôi, để xoa trên mặt, để thử áo này, vắt áo kia, để so vai, ngoẹo cổ, anh không hề có một lời tán dương. Ngược lại, cái nhìn của anh làm cho đứa con gái ngu ngốc nhất cũng phải đỏ mặt. Một thời gian sau, Tân không dám trang

điểm lâu khi có mặt chồng. Nhưng chuyện đó cũng không có gì quan trọng. Đàn bà như hạt mưa sa: Sa vào nơi êm ấm là hạnh phúc rồi. Thôi thì phải chằm chước nhiều cho nhau lắm. Hai người cũng không có cùng sở thích. Nhưng đáng là một cô sinh viên ở giường tằn nhà tập thể, bây giờ nghiễm nhiên ghi vào địa chỉ hẹn ai đây: nhà 23 phố N. Trời ơi, cái phố này sang lắm đấy! Ai cũng xuýt xao như vậy. Bây giờ đi học bằng cái xe máy nhẹ. Trên đường về cho xe chạy chậm chậm với "nhóm quý tộc", tóc thả bay phía sau, quần "gin" bó chặt, dép gót nhọn. Về nhà thay bộ quần áo mỏng, đi đôi dép sa-tanh thêu mấy bông sen, mở tủ lạnh nhấm nháp cái gì đó rồi vùi đầu vào cái gối to tướng, đọc sách, hoặc nghe nhạc. Trên tường là cái ảnh cưới phóng to. Khăn vành dây, áo đỏ kiểu Nam Phương hoàng hậu, một bó hồng cầm tay... Ôi, trông cô dâu kìa, xinh quá là xinh, còn chú rể thì xí ời là xí... Lời bàn tán của trẻ con lẫn trong tiếng pháo. Bây giờ đi học về, nằm gối đầu lên tay, nhìn cái ảnh, vẫn còn thấy tim đập mạnh. Thật chả có ai tưởng tượng nổi trước kia mình đã từng mặc quân phục, từng bị ghê đầy người vì ở rừng gian khổ quá, từng bị sốt rét vật lên vật xuống...

... Buổi chiều xuống thật nhanh. Nắng đã chênh chếch khi Tân vào đến thị trấn. Nhận thấy thị trấn từ đằng xa vì có hai hiệu chữa đồng hồ, cửa hàng bán tạp hoá đầy những rổ nhựa, chậu nhựa xanh xanh đỏ đỏ. Tập thể bệnh viện à? Ngay bên kia đường thôi, cô có nhìn thấy cái dây phơi tã kia không? Tân nhìn thấy cái dây phơi đầy tã vàng ố. Một người đàn bà tóc búi cao đang hí húi ở sân. Cái áo của chị ta mặc chỉ cài có hai khuy trên cổ. Tà áo phanh ra phơi cả một mảng bụng trắng. Quần xẻ từ gấu lên đến gối. Đôi guốc thì thật kỳ

cục, một chiếc rất cao quai xanh. Chiếc kia mòn vệt gót, quai vàng. Chị ta đi lại trên sàn, dánh cà nhắc, cà nhắc vì đôi guốc. Tân đứng ở bên kia đường nhìn sang. không lẽ đây lại là cô Viện ngày xưa da trắng tóc dài. Ngay trong chiến trường ác liệt cũng chăm chút móng tay mái tóc, ngày nào không xông suối tắm một lần cũng bứt rứt khó chịu. Không lẽ đó là cô Viện?

Một đứa bé con từ trong nhà đi ra, vạch áo gãi bụng sồn sột, tóc rối như tổ quạ. Nó nhìn mẹ nó chằm chằm rồi cất giọng thật chanh chua:

- Hôm qua mẹ vay con hai đồng, hôm nay phải trả hai rưỡi nhá.
- Sao lại rưỡi?
- Tiền mỗi ngày mỗi giá, mẹ phải biết.
- Thế hôm qua mày ăn miếng giò là của ai?
- Giò là tiền ông bố gửi về, của mẹ thì đừng hòng con ăn nhé.
- Được rồi, chiều nay tao mua giò nữa, mày mà bén mảng đến, tao tát vào mặt.
- Thèm vào!

Người đàn bà cười hề hả:

- Con với cái! Tí tuổi đầu mà khôn như con ranh. Lại đây cho mẹ "xôm" một tí nào!

Đứa bé con rúc cái đầu tổ quạ vào bụng mẹ nó. Hai mẹ con âu yếm nhau và người mẹ luôn miệng kêu: con ranh con sau này đừng bỏ mẹ mà đi như thằng bố tóc quăn của mày nhé.

Đứa bé ngẩng phắt đầu lên, chỉ tay về phía Tân và hét to:

- Mụ nào rình mò ở kia...
- Chết, sao lại nói thế hả, tao tát mặt bây giờ - Mẹ nó nhìn ra và chị kêu lên - Ai như Tân"
- Viện hả? Tân đây!

- Trời ơi là Tân kìa, bác Tân, à mà cô Tân đấy. Con chào bác đi. Đi vào đây nhanh lên ai lại đứng ở ngoài ấy thế. Vào đây đưa cái túi đây xem nào, gớm dạo này trông lại trẻ hơn cả ngày xưa đấy, tao mong mày đến mỗi cả con mắt tưởng là mày quên cả bạn bè rồi kia...

Như súng liên thanh bắn một hồi, Tân không biết nói xen vào câu nào được đành chỉ cười. Cái phòng của mấy mẹ con trong một dãy nhà tập thể kéo dài. Một cây bàng trơ trụi trước sân và một dãy chuồng gà bên giếng nước làm cho khu tập thể có vẻ tấp nập và ấm áp. Viện kéo bạn ngồi xuống giường. Mùi nước đái trẻ con và một mùi gì nữa thật lạ lùng làm cho căn phòng đồ đạc bừa bộn như chật hẫng. Tân cảm thấy muốn buồn nôn nhưng cố nén lại. Một thằng bé nhem nhuốc từ xó tủ bò ra, mũi dãi đầy ngực. Nó giơ hai bàn tay đen thui về phía mẹ nó và Viện lao tới, bế xốc thằng con, ôm riết nó vào ngực, mắt rơm rớm:

- Im để mẹ nói chuyện với cô Tân nào, đứng rồi cô Tân nhé vì chưa có con là chịu làm em mẹ cháu thôi. Đây cô xem này cháu kháu lắm kìa, vừa rồi bị ỉa chảy thành ra mặt mũi mới xanh đi đấy cô ạ. Chứ cháu ngoan lắm, giống bố cháu như đúc ý, chỉ mỗi tội là tham ăn lắm. Im xem nào, con bú rồi còn gì. Ừ thì để mẹ cho bú nữa nào...

Ngày trước Viện không bao giờ nói nhanh như thế và lúc này Tân chỉ nhìn bạn cười cười. Viện nằm dài ra giường, vạch vú, thằng bé rúc đầu vào vú mẹ bú chồm chộp và Viện tiếp tục như súng liên thanh, nói không kịp thở những lời nựng con, hơn tất cả những người đàn bà có con mà Tân được biết. Thằng bé bú xong, Viện đang cài khuy áo thì thằng bé bò về phía đầu mẹ đái tồ tồ ra chiếu. Viện ngồi bật dậy, mái tóc dài do nằm xỏ tung ra, dãi nước đái. Có lẽ đây là

chuyện thường nên cô ta cầm tóc vắt hết nước, rũ ra quay tóc như kiểu gội đầu rồi búi lên, chùi tay vào vạt áo và cười sung sướng.

- Con cái vào nhếch nhác thế đầy Tân ạ. Nhưng mà lớn lên chúng nó thương mẹ lắm nhé. Đưa nào cũng "Mẹ ơi! Mẹ ơi" suốt ngày. Bố chúng nó thì chúng nó xem hơn cọp. Đạo này lão đi công tác luôn ấy, việc nuôi con có mấy khi lão ngó đến đâu, thấy con ỉa là nhỏ phì phì... Nào, con Mai đi gọi anh về dọn nhà lại con. Hôm nay phải hàn huyên một hôm đấy Tân nhé. Lâu lắm rồi, tớ quên hết mọi thứ nhưng tớ vẫn biết cậu lấy chồng nhà giàu này đẹp trai này. Cậu tốt nghiệp đại học xong là ở luôn Hà nội vào làm luôn ở Viện thiết kế này. Định hôm nào mang cả ba đứa lên thăm cậu đấy. Cô có đủ gạo nuôi mấy mẹ con không nào...

Tân cảm thấy thót cả tim. Cả một mớ mẹ con nhếch nhác bản thủ này thật khác xa với căn phòng ngủ che rèm trắng, tường quét vôi xanh nhạt của cô. Trời ơi, nếu cả mấy mẹ con này mà kéo lên ...

- Thôi mình xuống thăm cậu thế này là đủ rồi, đừng mang các cháu đi tàu xe làm gì, vất vả lắm!

- Nói thế chứ có mà đi ra sân vào nhà. Cứ định làm cái này cái kia nhưng có khi nào làm được đâu. Như "ngày xưa" định về đây rồi tiếp tục xin học hàm thụ đại học mà cũng chả làm được. Con cái vào là hết, ôi chao ôi thẳng chó con của mẹ lại bĩnh cả ra đây rồi, êu êu con mực lại đi đâu rồi êu êu, hôm nay lại đi tướt nữa rồi, khốn khổ thân con, có lẽ tại hôm qua mẹ ăn tôm vào làm khổ con đây, "ôi xôi" mẹ xin lỗi con nhé, để mẹ chùi cho không cô Tân cười cho đấy, cứ đi tướt mãi thế này mẹ xót lắm con ạ... Con mực vào đây êu êu.

Con chó mực vào liếm láp. Bất ngờ Viện hét lên, ôm xốc cả thẳng bé

chạy ra hè:

- Đứa nào hả, đứa nào trêu em đấy á à, con Khanh! Tao thì tao tát vào mặt cho mà xệ đồ mắt dạy đang yên lành sao mày trêu nó? Về đây con, để rồi mẹ xem có đứa nào dám đến đây mà túm tóc con không? Nó đánh con ở đâu, khổ thân con quá... Mày liệu hồn nhé! Tao thì tao sang tận nhà mày tao tát vào mặt đấy...! Nghe chưa...! Viện ôm thằng bé lồng lộn ở hè, dữ dằn một cách khủng khiếp và hầu như quên hẳn bạn. Cô ta đưa tay kia ôm choàng lấy con bé mới chạy về, rờ đầu, rờ lưng suýt xoa luôn mồm. Con bé dờ ra một cái bút chì:

- Con cướp của nó, thế là nó túm tóc con!

- Con vát mẹ nó vào bếp kia cho nó chữa cái thói bắt nạt đi, hôm nào mẹ sẽ cho nó một cái tát!... Đồ con nhà mắt dạy! Con có đau không? Nó làm gì mà trán con xước cả ra đây này. Trời ơi vào lấy lọ cồn mẹ bôi cho nhanh lên không thì nhiễm trùng uốn ván bây giờ...

- Chỗ này xước lúc sáng mẹ bôi cồn rồi!

- Có đúng không, nhớ lại cho kỹ đi!

- Đúng đấy...

- Thằng anh về rồi kìa Tâm ơi. Đây này, cái đứa mà dạo ở trường ấy, Tân xem nó lớn không, chào cô đi con.

Thằng bé lí nhí trong mồm, lủi vào nhà nhanh như cắt rồi quay ra ngay. Tân ngắm thằng bé thấy nó khác hẳn vẻ ươn hèn của chàng bác sĩ tóc quăn ngày xưa. Nó mở nắp nôi, nó đã vào con chó rất đau và cạo cạo cái gì trong mồm. Viện chạy theo nó đỡ dành:

- Cơm em con nó chót ăn hết rồi chả là hôm nay mẹ không thổi thêm. Cầm lấy năm đồng tối đi ăn kẹo lạc, còn bây giờ hai anh em chuẩn bị thổi cơm mời cô Tân ăn nhé...

"Thằng bé giật phắt năm đồng đút ngay vào túi quần, con bé nhõng nhẽo ganh tị, đòi mẹ cho tiền. Mẹ nó vội dúm vào ngay hai đồng vào tay nó rồi quay sang Tân cười sung sướng, cái cười ngây dại làm Tân giật mình. Viên vội ôm thằng bé ngồi vào ghế vạch vú cho nó bú trong khi hai đứa lớn cạu cọ. Thằng anh nhóm bếp, nó quạt trầu và mặt چرا bay mù mịt vào nhà. Viên thở than:

- Hấn bỏ nhà đi suốt ngày Tân ạ, chả mấy khi ở nhà. Lúc thì đi học, lúc thì đi họp. Đạo này đi miền Nam phải cuối năm mới ra... Chả hiểu hấn chán cái gì, con cũng chả buồn bé...

Giọng của Viên đã có vẻ hơi dịu đi một chút nhưng vẫn nhanh.

Thằng bé từ ngoài nói chõ vào:

- Thì con đã bảo mẹ mà, bố bảo ở nhà hẳn lắm mà mẹ thì hôi như cú ấy, bố không chịu được...

- Câm mồm, con cái nhà! Ai bảo mày nói leo hẻ. Đồ mất dạy...! Tân ạ, đàn bà đến khổ, cũng có lúc mình chán quá, như cái đạo viết thư cho Tân ấy, hấn cứ hết cô này đến cô kia, mình chán quá. Nhưng cuối cùng lại nghĩ đến con. Có chúng nó cứ quẩn quít, thế là lại quên hết. Ai đời hấn ác lắm Tân ạ. Mình để con xong, thương con cắt ruột, săn sóc, chăm bẵm con, ai đụng đến lông chân của con là mình cũng như bị cứa vào ruột thế mà hấn nhìn mình cười khẩy, bảo là đàn bà các mụ cứ có con là y như chó cái, cũng dữ như chó cái lúc đẻ ấy. Mình giận quá mình bảo thẳng: anh đi đâu thì cứ đi. Gửi tiền về tôi nuôi con là được, anh không gửi tiền về thì đừng có trách tôi, mấy mẹ con dắt nhau đâm vào tàu hoả liền cho mà xem... Thế mà hấn sợ đấy!

Viên cười hả hê ngây dại và liên tục nói về con. Tân chỉ biết ngồi

nghe. Làm sao được? Trong những lời liên tục kể về con kia, có câu nào xen vào cũng bật ra hết.

Thằng bé hét ngoài sân:

- Con ranh kia có nhanh lên không hả? Mà không thấy bố mà nhóm toét mắt ra mới được bếp mà nước đã gần sôi rồi đây à? nhanh lên không bố mà cho một cái đá bây giờ?

Con bé đang vo gạo ở ngoài sân cũng không phải tay vừa:

- Mà mù à? Mà không thấy mẹ mà phải nhặt thóc toét cả mắt đây à?

Viên thanh minh trong khi hai đứa trẻ hằm hè nhau:

- Cái thằng lớn ấy mà, dạo nó mới hai tháng nó xinh ôi là xinh, Tân cứ Tưởng tượng được không nhé...

Và tiếp đó là một tràng dài không hề ngắt câu về thằng con lớn. Cuối cùng rồi bữa cơm cũng nấu xong. Tân xách chậu ra giếng rửa mặt.

Một người đàn bà múc hộ Tân gàu nước và bắt chuyện:

- Cô là bạn cô Viên à? Máy năm nay mới thấy cô ấy có bạn đến chơi đấy. Ờ, cô ấy còn đầu óc đâu mà kết bạn với ai cô... Thực ra là cô ấy tự vui đập mình chứ đâu đến nỗi. Chị em ở đây họ cũng thương, cứ nói cho luôn ấy

nhưng có nghe ai đâu. Làm nhân viên bán thuốc mà tháng nào cũng nghỉ đến nửa thời gian vì con ốm. Con hơi bầy ăn đã cuống lên, bỏ việc rồi. Cứ thế rồi chồng nó cũng chán. Phải cái thằng chồng này nó cũng chả ra gì nữa. Giải quyết ra sao ấy à? Cô không biết chứ, bố mẹ cô này tới đây mấy lần bảo đưa hai đứa lớn về các cụ nuôi hộ, rồi bản thân phải chăm lo công việc, rồi học hành nữa, thế mà nhất định không chịu nghe, cô ạ. Cứ điên lên vì con ấy... Khổ quá! Có phải mình cô ấy có con đâu... Con cái thì vì chiều quá đứa nào cũng hỗn

láo...

Một cái gì vừa như giận vừa như thương xót trào lên ngực Tân. Cái gì thế? Những ngày vui vẻ trong sáng xưa kia đâu rồi? Tuổi mười chín xinh tươi. những chiến công của người lính đã lập trong ngày ấy có cả hai đưa góp phần. Ngày ngày tất cả đã mờ đi. Tại sao thế? Cuộc sống hời hợt, cố che đậy những cái thực chất mà Tân theo đuổi, những danh vọng, những niềm vui phù phiếm và vượt lên tất cả, có lẽ là sự ích kỷ chăng? Không dám nhìn nhận những gian khổ đã trải qua. Không dám chấp nhận cuộc sống bình thường của người phụ nữ. Lấy chồng để thoát khỏi đời sinh viên. Không chịu sinh con... Có lẽ ngay trong con người mình từ lâu đã có những điều mình không thấy... Còn Viện? Người đàn bà dữ dằn và ngậy đại vì con cái kia có lẽ cũng đã quên, chứ không phải lẫn tránh như mình, cái vinh quang của đời người lính...

Buổi chiều xa thành phố. Nỗi buồn do sự bê bối của bạn làm người ta nhìn mình rõ hơn. Tân thấy mình cũng có lỗi sao đó!
Bữa cơm ồn ào trôi qua. Bọn trẻ học bài xong và cả ba đứa chui vào giường rộng thênh thang. Tân cố nài bạn ngồi vào uống nước để khỏi nằm, chừng nào hay chừng ấy, vào cái giường con sặc mùi nước đái trẻ mà Viện đã chuẩn bị cho bạn. Năm lần bảy lượt Viện chui ra chui vài màn. Cô ta rít lên khùng khiếp, nghiêng răng nghiêng lợi đập đánh chát một cái, con muỗi nát bét trong bàn tay. Nếu con muỗi mà biết nghe chắc sẽ bị một trận chửi rửa tội bời. Viện đau đớn đến khổ sở:

- Thế là con muỗi đốt được thằng bé rồi, đến phát điên lên mất, mình

đã xem rồi chứ có phải lơ là gì đâu! Không biết nó bay vào bằng cách nào... Tân ới lấy hộ lọ nước hoa trên nóc tủ cho mình với. Khổ thân thằng bé, sưng cả lên rồi còn gì...

Cô ta đổ nước hoa ra tay, úp cả bàn tay vào mông thằng bé, gây người vì đau khổ. Thực ra chỗ muỗi đốt không hề gì và Tân thấy sợ bạn. Cứ thế này rồi sẽ ra sao?

- Thôi, cậu đừng có chui ra chui vào thế, muỗi nó vào thêm đấy.

- ừ nhỉ...

- Cậu phải ngồi vào với bạn một tí chứ ngày mai mình đi rồi tha hồ mà chăm con...

- ừ nhỉ... Thật là bần bịu quá, mọi hôm vào giờ này là đã díp mắt rồi đấy, chả còn nghĩ gì nữa...

Hai người ngồi ở bàn và Tân phải chờ rất lâu cho Viện trấn tĩnh lại. Quả nhiên ban đêm, trông Viện đã bớt ngây dại hơn. Nhưng hễ cứ nói câu trước, câu sau cô ta đã lái về chuyện con cái... Vừa ghê sợ vừa xót xa, Tân cầm bàn tay khô xác, đầy những vết dao cứa và sứt sẹo của bạn, cố lái bạn vào những vết dao cứa và bằng cách nhắc lại sắc đẹp, tuổi trẻ, lòng yêu sống ngày xưa. Đôi mắt người đàn bà đã bắt đầu sáng lên, gương mặt linh hoạt... Và Tân dần dần nhìn thấy lại cô Viện xưa kia; cô thiếu nữ duyên dáng mặc đồng phục lính thông tin đã khiến bao chàng trai phải nhìn theo. Đêm yên tĩnh ngoài cửa sổ. Một tiếng còi tàu hoả rất xa làm hai người cùng lắng nghe. Trời ơi! Giống cái dạo mình hành quân đến ga Vinh quá nhỉ. Đêm thì tối đen, máy bay thì gào rít còn hai đứa cứ ôm lấy nhau khóc. Có cái anh đại úy cứ trêu chúng mình mãi nhỉ, anh ấy biết là hai đứa là lính mới mà. Dạo đó sao dễ khóc thế? Thế Viện có nhớ anh Hùng không? Cái anh chàng lái xe đẹp trai cứ để dành kẹo Caramen tiêu

chuẩn lái xe mà giúi cho chúng mình ấy. Nhớ rồi. Sau anh ấy bị thương, chúng mình đến thăm mãi. Cầm anh ấy bị nát bét, thế mà anh ấy còn cố nói và Viện sau này nên thành diễn viên. Anh ấy thích giọng hát của Viện từ hôm liên hoan giữa hai đơn vị kia. Viện cứ ngồi hát cho anh ấy nghe mãi. Mắt anh ấy nhắm nghiền, cái cằm cuồn toàn băng trắng. Thế mà anh ấy cứ nghe, cứ nghe... Giá như anh ấy không chết nhỉ? Còn anh Thuận kỹ sư bên tên lửa nữa. Anh ấy chết cũng

thương quá, chả tìm thấy đủ xác... Chúng mình có nhiều bạn bè hy sinh quá... Cả hai nói tới điều đó và bỗng nhiên điều đó có vẻ bất ngờ làm cả hai cùng sửng sốt. Nhiều người hy sinh quá, còn chúng ta đã sống ra sao? Từ lâu lắm rồi đã có ai trong hai đứa nhắc lại những ngày đã sống trước kia?

Và bất ngờ, Tân nắm tay bạn sôi nổi, hỏi hă:

- Cậu không thể như thế này mãi Viện ơi. Không thể được. Các cháu lớn rồi, cậu phải đi học lại thôi. Ngay trong năm nay. Hai đứa lớn gửi về các cụ nuôi đỡ. Viện cứ mang thằng nhỏ đi, mình sẽ thu xếp cho hai mẹ con chỗ ở trong trường. Không lo không lo! Chuyện xin lại vào trường dễ như trở bàn tay. Bà cô em ông bố chồng mình ở trong ban giám hiệu mà. Cô ấy có uy tín lắm, chỉ cần nói một tiếng là xong. Vả lại Viện cũng là sinh viên cũ của trường mà. Ôi Viện ơi, mình sẽ nói ngay với bà cô và sẽ lo ngay chỗ ăn ở cho Viện trong trường. Gia đình bên chồng mình toàn những người làm to, chỉ cần mình mất công một tí là việc xong ngay. Có lẽ cũng phải thi đấy nhưng đừng sợ, mình sẽ giúp...

Những giọt nước mắt lăn dài trên má người đàn bà. Tân tiếp tục thuyết phục bạn và không hiểu vì sao Viện khóc. Viện nói qua tiếng

nước nở:

- Từ lúc theo hấn về đây, thực tình chưa có ai lo cho mình như cậu cả. Đừng trách mình. Bạn ở chiến trường vẫn tốt quá, đẹp quá. Mình về đây hẻo lánh chẳng gặp lại đứa nào. Nếu có cậu bên cạnh mình thì đã... ừ ừ, nhớ con thì nhớ quá đi chứ, nhưng phải hy sinh thôi. Nếu cậu lo được thì mình sẽ đi học lại. Nhất định đi học cho lão biết tay. Lão ấy khinh mình quá cậu ạ. Toàn gọi mình là chó cái nhe nanh giữ con. Toàn đi lăng nhăng với những đứa chả ra gì. Chả bao giờ bế con mà các con thì dễ thương quá, đứa nào cũng ngoan, cũng...
- Nhé, phải đi học đấy! - Tân vội ngắt lời.

- ừ ừ, mình biết sức mình học vẫn được mà. Nhất định đấy...
Cả hai đều khóc và đều mỉm cười qua nước mắt. Chúng ta đã sống tòi tẹt quá. những kỷ niệm, những dự định, những hy vọng ủa tới làm cả hai đều như lột xác. Họ lại nhìn thấy nhau như xưa, trong trắng, hơi ngớ ngẩn nhưng tốt đẹp bao nhiêu... Và cái giường sặc mùi nước đái trẻ con đã không làm cho Tân ghê sợ. Rồi mình cũng sẽ có con, phải đâu cứ sạch sẽ tung tăng mãi. .. Chị đã ngủ ngon khi trời gần sáng.

Lúc chia tay, Viện ôm thẳng bé đi tiễn bạn. Cả hai chứa chan hy vọng và hứa hẹn:

- Mình sẽ lo ngay, sẽ viết thư ngay về cho cậu đấy. Nhớ khi nhận được thư là phải thu xếp ngay nhé.

- Thôi Tân đi nhé! Chào cô Tân đi các con - Viện nâng thẳng bé lên nói với nó - Đấy, cô Tân đấy con ạ. Cô sẽ lo cho mẹ con ta trở lại trường đại học đấy. Cô Tân là bạn tốt của mẹ mà. Cô Tân không quên mẹ con mình đâu. Đi học với mẹ, con nhé... Tân ơ thôi đi nhé. Mình chờ thư Tân từ hôm nay đấy.

Ồi, thật là một chuyến đi vất vả, đầy ấn tượng... Phải đưa Viện ra khỏi cảnh sống ấy thôi. Phải lo ngay... Ồi Hà nội đây rồi. Mới đi một tuần mà cảm thấy như hàng năm rồi ấy. Hôm nay chủ nhật chắc anh có nhà. Đấy, em đoán có đúng không ? Em đói ời là đói anh ạ.

Nhưng em phải tắm đã. Quần áo này phải ngâm nước sôi mới dám mặc lại. Gớm, về cái xí nghiệp ấy khổ quá, nước giếng thì vàng khè thế mà họ ăn đấy, không thể xa Hà nội được. Anh có nhớ em đã có lần kể cho anh nghe về cô Viện không, cái cô dạo cùng em ở bộ đội ấy. Trời ời anh có biết không ...

Suốt bữa ăn, người đàn ông lặng lẽ nghe vợ kể về cô Viện. Anh có cách sống khác hẳn với gia đình và lại càng trái ngược với cô vợ. Anh nhận ra tính ích kỷ sạch sẽ của Tân, cái kiêu cô ưa thích kết thân với những người tiếng tăm, vẻ khinh rẻ chính bản thân cuộc sống mà cô đã trải qua trong chiến tranh làm cho anh cảm thấy hơi coi thường vợ ngay từ những ngày đầu. Anh hầu như phải lo hết mọi việc trong nhà để cho vợ anh đến những nơi vui vẻ. Anh chăm chú nghe Tân tả những đứa con của Viện, mô tả cuộc sống ở cái xó ấy sao mà buồn rùng rợn. Và anh nghĩ tới cái làng quê nhỏ của Tân mà anh đã có lần đến. Đã lâu lắm Tân không về thăm nhà rồi... Khi Tân nói một cách thành thực, sôi nổi, thậm chí nước mắt trào ra mi, là sẽ lo cho Viện trở lại đại học, anh im lặng...

Tháng ấy trôi qua. Cứ muốn đến chỗ bà cô mà ngại quá, mãi không đến được, có hôm đến lại bên bég đi mất... Tết Nguyên đán và sau Tết là mùa xuân đẹp tuyệt với những kiểu áo len mới cộc tay, mặc bó sát vào người. Có một con bé rất dễ thương anh nhé, bố nó là đại sứ ở châu mỹ cơ, cứ mời em đến nhà mãi... Hôm nào em phải bảo nó

đến đây mới được. Quen được nó là cực kỳ đấy...

Sáng chuẩn bị đi làm, đứng trước hộp đựng kem phấn, không biết chọn màu nào cho hợp với thời tiết hôm nay, Viện thiết kế toàn những bạn bè vui nhộn. Những cuộc họp, những tối dự sinh nhật người này người kia. Những cái bánh kem phòng to, có cả nền nữa, y như ở trong phim ấy.

Mùa hè đi qua. Mùa thu này, con gái nhà khoa học vật lý, một cô trong "nhóm quý tộc" sẽ lấy chồng. Lấy ai biết không. Con trai một ông giáo sư nổi tiếng. Bản thân anh ta quanh năm ở nước ngoài, anh ta về nước lấy vợ. Cưới xong cả hai vợ chồng sẽ đi Bắc Âu, anh ta sang công tác mấy năm xin cho vợ đi theo. Anh xem hộ mấy cái áo dài này, em mặc cái nào đi dự cưới hả anh? Đám cưới sẽ toàn những người sang lắc mắt lên ấy nhé...

Và khi Tân khoác cái áo lên người thử màu, người đàn ông giật giọng:

- Thế còn cái việc kia?
- Việc gì hả anh?
- Em đã làm gì giúp Viện chưa?
- Ồ...ồ, trước sau gì em cũng lo được mà.
- Thế đã viết thư chưa?
- Chưa ạ... Mà anh không biết chứ nó cũng chả có thì giờ đọc thư đâu. Con thì hàng đồng khiếp quá.

Người đàn ông bỗng dịu giọng:

- Có gì mà khiếp? Phụ nữ như thế là tự nhiên thôi. Có ai như em đâu, sợ có con như sợ cọp ấy. Em không biết mình chứ theo anh, chính em mới là người đặc biệt..

Tân nhìn theo chồng đi ra và chị thoáng run, vì sợ và vị giận nữa. Thực ra mình là ai nhỉ? Xuất thân là một cô gái nông thôn. Lại đã qua chiến tranh... Bây giờ... Ôi mà nhưng thôi. Thì giờ đâu ! Toàn những chuyện lằng cằng. Mình cũng tốt với bạn quá đi chứ, nếu không thì sao lại đến thăm, sao lại hứa. Chỉ có điều mình ít thì giờ quá... Hơn một năm trôi qua. Vào những đêm các con đã ngủ, Viên lại ra trước cửa nhìn về phía con đường dẫn về Hà nội. Và thỉnh thoảng người đàn bà ấy nhớ đến vẻ tươi trẻ của bạn, những ngón tay hồng hồng, và cái áo ngủ thơm tho của bạn, lại cười âu yếm một mình. Tân giữ được sắc đẹp lâu quá... Còn mình, mình sẽ đi học lại. Mình phải học để theo kịp bạn bè. Chỉ cần Tân giúp mình. Chỉ cần nhận thư Tân là mình thu xếp ngay... Không bao giờ Tân viết bức thư đã hứa với bạn. Có một đoàn khoa học chuẩn bị đi công tác ở các nước châu Âu. Họ cần một chân thư ký có thể giao dịch, tiếp khách. Một người lịch thiệp... Phải chạy đến từng đứa trong "nhóm quý tộc" mới được. Bố mẹ chúng nó toàn những người vai vế cả...! Và người chồng của Tân, người đàn ông thông minh, xấu xí ấy sau lần nhắc nhở vợ viết thư cho bạn, đã ngán ngẩm nghĩ rằng cái nông cạn của đàn bà cũng như một thứ tội ác. Chỉ có điều người ta khó lòng nhìn thấy...

Tháng 8-1982

Lê Minh Khuê

Một mình qua đường

Nghĩa không dám nhìn khi chiếc xe cấp cứu chở con Chíp, chở cả đôi dép màu đỏ, cả tờ thẻ thao màu đỏ mà nó cầm chặt trong tay. Cái bờm của nó rơi xuống đường. Nghĩa nhặt lên và mang về cửa hàng.

- Như vậy chú với dì đi khoảng vài tuần. Cháu cứ trông hàng. Tối em Vân về nó kết toán tiền nong. Hàng nhà ta bán máy lọc nước hầu như là hàng biên giới dán mác nọ kia thậm chí dán mác nội cho có cảm giác hàng Việt chất lượng thế thôi. Khách sành đi qua nó bĩu môi chỉ thỉnh thoảng có khách vắng lai. Chú duy trì bán máy lọc nước là câu dằm chờ xem có đứa nào nó thuê kinh doanh cửa hàng chứ chú với dì mày cũng hết hơi rồi, chả muốn nhặt nhanh nữa, đau lưng lắm. Mà khi nằm vào áo quan thì cũng chả đứa nào nó bỏ tiền đồ thật cho mang đi. Đola âm phủ thì vô thiên lủng... Cả bao tải cũng có...

- Thôi nói thế đủ rồi ông ời. Cháu nó nhận lời rồi còn đông dài mãi.

Già rồi nói nhiều lại “tích tình tình đứt dây thần kinh”.

Ông chú của Nghĩa cao mét năm nhăm, dì nó cao mét sáu hai, sống với nhau hơn hai mươi năm êm như mặt hồ thời nước sạch. Ông có tật nói dài nói to nói rồn rảng như loa phở, bà nói ít nhưng thường mô tả sự vật chung quanh theo kiểu cụ Hồ Xuân Hương làm

người nghe phải bật cười.

Nhưng Nghĩa không cười. Thằng con trai hai mươi ba tuổi đã có râu quai nón, cái nhìn trầm lặng như thủy thủ đã bị sóng dập vùi ở những miền biển không có tên trên bản đồ vì hẻo lánh. Nó nhìn bà dì ruột nhìn ông chồng bà, nghe diễn văn của ông nó chỉ ngắn gọn: “Chú dì đi đi!”.

Chú và dì nó đi. Lên tàu thăm người trai cả lấy vợ miền Trung bị ông bà từ vì dám lấy vợ xa. Giờ thằng cháu hai tuổi alô vào máy do má nó xui: “Ông bà ơi Tý chào ông bà!”.

Ông ho, bà rớm nước mắt, cưỡng thế nào được?

Chú với dì nó đi chơi. Con em nó có thằng bồ kinh doanh hàng gốm sứ trên phố cổ xong việc công sở em nó ghé qua chỗ bồ chả mấy khi về nhà. Con em alô di động: anh Nghĩa hả? Coi nhà nhé. Tiền bán bao nhiêu anh thích gì cứ mua. Bố mẹ em chả nhớ chả đong đếm gì đâu!

Lại còn thế nữa!

Nghĩa nhìn thấy bên kia đường có đại lý sách báo tem thư. Trèo qua dải phân cách. Băng qua làn đường ngược. Xe máy được những gã xem đời như cửa sổ, phóng cho sướng, tai nghe gió quật muốn dừng thì dừng, không dừng được phóng luôn xuống địa ngục uống bia với Diêm Vương. Nó “chiến đấu” toát mồ hôi như thế để mua tờ thể thao. Đạo này Arsenal đá xuống quá. Đội bóng ruột của nó thất bại liên tiếp càng làm nó quyết tâm theo đến cùng tình yêu với đội bóng có cái vẻ không màng danh lợi, không màng nhiều tiền, không giật cúp bằng mọi giá. Chỉ cống hiến lối đá đẹp như mơ, lãng mạn như thuở người ta yêu đương không màng của cải.

Ngã tư ở đây đông nhất thành phố, nghẹt thở nhất thành phố. Ngày

hè, khủng khiếp nhất là giờ tan tầm. Thấy Nghĩa mò qua cửa hàng mua báo, con bé trông hàng nhìn Nghĩa như nhìn người ngoài trái đất.

- Sao anh căng thẳng thế ạ?

- Anh qua đường. Sợ quá!

- Qua đường có gì mà sợ. Em vẫn qua ngã tư trên kia để vào trường có sao đâu? Tại anh cứ ngó xuôi, ngó ngược!

- Không ngó thì xe nó đâm vào người!

- Anh đừng ngó. Chả cần quan sát như người ta dặn. Có quan sát, có tránh cũng chả ai tránh mình. Học em đây này. Em đi chả nhìn ai sát. Không ai dám lao vào mình đâu. Anh cứ thử xem.

- Anh cũng không sợ lắm đâu. Tính anh thích ngồi một mình trong xó. Thế mà ngày nào anh cũng cần một tờ thể thao. Mà cả phố mới có một đại lý sách báo của nhà em.

Con bé cười ranh mãnh:

- Anh nói đúng. Mở hàng sách báo ở đây là ngẩn ngơ. Ai người ta đọc. Chỉ có ông em ngồi buồn mở bán chơi chơi. Ông bảo ngày xưa người ta phải xếp hàng, phải có thẻ mua sách. Ông em nhớ ngày xưa đấy. Nhìn ông em kìa...

Trong nhà một ông già tóc trắng áo lụa đang tưới cái cây trên bàn.

Trông ông như đồ cổ. Ông chả thèm nghe cái thứ âm thanh máy móc quái gở ngoài đường dội vào. Nghĩa gật gù nhìn ông. Thấy ông cũng y như con bé cháu. Cũng đang thản nhiên qua đường. Con bé cảm thấy cái vẻ đồng cảm của thằng thanh niên với ông mình. Nó giật giật tay Nghĩa vì thấy mặt anh ta như mặt ông già ngại phố xá. Nó muốn giúp. Nó bảo đừng ngại. Cả ngày nó học nội trú trong trường nhưng chiều về sẽ đưa báo sang cho Nghĩa.

Nghĩa nhìn lơ ngơ. Mặt càng lơ ngơ khi râu quai nón mấy hôm chưa cạo làm mặt già sọm. Con bé phì cười:

- Hay anh sợ đọc báo nguội. Chiều đọc cũng được chứ sao hả anh? Báo nguội càng hay. Bên kia kìa có một bác rất thích đọc báo nguội. Bác bảo tin tức cấp thời làm bác hài. Bác nghe ngóng chán rồi mới đọc. Báo nguội khiến bác bình tĩnh. Anh thấy buồn cười không?

Nghĩa không cười. Cô bé con chìa tay cho Nghĩa:

- Thỏa thuận nhé. Em tên là con Chíp. Tên ở nhà đấy. Tên đi học làng nhàng lắm. Nguyễn Lê Vũ Thuộc Minh Hương. Ghê sợ. Xem phim kinh dị còn hay hơn.

Nghĩa ngồi trên ghế nhựa nhìn ngã tư chiều tắc đường. Tắc đến mức nhìn ra bốn hướng đen ngòm cả bốn. Đen ngòm hàng cây số. Nắng đường nhựa bốc lên như trên bếp ga. Đàn bà con gái ngồi xe máy bịt kín mặt, tay đeo găng tới nách như máy đại tẩu trong phim chưởng Tàu. Nhiều cô còn mặc cả quần dày tránh nắng như dân sa mạc. Kính to sù sụ bằng cái bát ăn cơm. Nhan sắc các nàng chìm ngấm trong khói xăng.

Nghĩa nói với con Chíp: Vậy họ trưng nhan sắc ở đâu? Con Chíp che miệng giấu cái răng hở rất to. Họ trưng trong bếp, trong công sở có máy lạnh như công sở mẹ em làm. Buổi tối họ trưng trong quán cà phê. Còn trong buồng ngủ nữa. Thiếu gì chỗ trưng hả anh?

Nghĩa nghe con bé mười bốn tuổi nói năng như bọn thiếu niên hay giao lưu nọ kia trên tivi. Cái gì cũng biết. Thậm chí hỏi ngày sinh của ông X. ở tận cái nước ngoài đảo ít người trên Thái Bình Dương, chúng cũng rành. Con Chíp còn nói đoạn dài về cái sự nhan sắc. Nghĩa cũng góp chuyện. Uổng thế. Nhan sắc vì vụ xe máy tốc bay hai bên váy xòe chân, trần ngực nhú sau áo thun... thành phố sẽ đẹp

vô kể vì nhan sắc. Bây giờ bó cả ngày không có được cảnh các nhan sắc đi trước các công tử e dè đi sau hồi hộp... Con Chíp bảo: vội thế, chụp giật thế, ai có thời gian hả anh? Như mẹ em ấy. Hôm nào mẹ về em cũng ngủ rồi. Bố với mẹ em sống với nhau rất buồn cười. Mỗi tuần bố em ở nhà, bố sang ở với mẹ, với em, với ông ngoại hai ngày. Lúc thì đầu tuần lúc thì cuối tuần.

- Sao lại thế?

- Em không biết. Bố em bận kinh doanh. Mẹ cũng bận nợ kia. Thấy hai người bảo mỗi tên ở mỗi nhà cho đỡ mất thời gian. Tự do muốn làm gì thì làm.

- Ghê sợ thật. Thế thì bố mẹ em không yêu nhau rồi!

- Yêu nhau thiên thần luôn. Ban đêm thấy gọi điện tí tí nhà nợ sang nhà kia. Thỉnh thoảng thấy bố đến đón mẹ tối chủ nhật. Đi nhảy đầm. Đi uống cà phê. Em thấy thế cũng hay. Nhưng ông ngoại em bảo một lũ điên. Chả ra thể thống gì.

- Anh cũng thấy không ra thể thống gì. Vợ chồng mỗi người một nhà y như bọn Tây. Mà Tây nó cũng chả thế.

Chiều nào cũng vậy. Con Chíp đưa báo đều đặn sang cho Nghĩa.

Chiều tắc đường con bé đi qua, Nghĩa yên tâm. Đường tắc thì mọi vật đứng im. Con bé chỉ việc lách. Đường thông mới đáng sợ. Chẳng ai nhìn ai, cứ phóng bừa lên.

Nhấp nhô bên kia đường rất xa là mái tóc cắt ngắn của con Chíp.

Tóc nó dày như rễ cây. Phải bõm bằng cái bõm rất to mới giữ nổi mái tóc. Cái trán con Chíp nhô ra phía trước, cái mặt nó vuông vì trán vuông, cằm vuông. Trông nó vừa ngộ nghĩnh vừa non nớt như mặt đứa bé đang ngậm sữa. Nhưng nghĩ ngợi lại buồn cười.

Hai anh em có vẽ hợp cạ thành thử hay trò chuyện. Một buổi đường

tắc, trời nóng tắc thở, con Chíp chỉ một cái xe giăng giải:

- Anh nhìn kia, chiếc này gọi là chiếc Muranô giá gần hai tỉ đồng. Còn chiếc ở dải đường xuôi kia là Lexus gờ ích (GX) 470, có logo chữ L cách điệu. Xe này mang thương hiệu riêng của hãng Toyota sản xuất cho thị trường Mỹ. Xe hai cầu đã chiến có tám chỗ ngồi động cơ 4 phẩy 6 lít... xe này hai tỉ rưỡi...

- Trời đất. Sao em sành thế?

Con Chíp cười tít mắt:

- Bố em buôn xe. Bố giăng giải cận kề. Em ghi nhớ tuốt tuốt.

Con Chíp chỉ một chiếc xe máy hàm hồ:

- Anh xem kia. Kia là “con tê giác màu đen”, xe Wings. Bố em vừa mua một chiếc.

- Ghê quá. Anh không thể tưởng tượng mình có thể cưỡi chiếc xe cỡ ấy mà đi trong thành phố như thế này.

Con Chíp nhìn Nghĩa lạ lùng. Nó lấy tay xoa râu quai nón trên cằm thằng con trai. Cử chỉ của con em út tinh nghịch:

- Vậy thế anh thích gì nhất?

- Anh thích có những bãi cỏ xanh ngắt. Thích hai hàng cây cỏ thụ thật cao có con đường ở giữa, đường đất. Xa xa là những cái nhà. Anh thích một cái nhà ẩn sau rừng cây. Anh đạp xe vào phố làm việc rồi đạp xe về dựng bên hàng rào. Trong bếp mẹ anh nấu nướng. Bố anh đánh cờ. Anh ra khu vườn sau nhà chơi bóng rổ với Chíp rồi hít thở khí trời trong veo...

Chíp cười ngất ngư như thằng con trai say rượu:

- Anh đúng là trong mơ. Lấy đâu ra cây to, ra cỏ xanh cho anh bay bổng. Khói xe máy với bụi đường thì thoải mái càng ngày càng đậm đặc. Anh có mơ mấy cũng không thoát đâu...

Gã chủ cửa hàng quần áo bên cạnh hàng máy lọc nước ngồi buồn nghe hai anh em tán gẫu cũng dứt tay túi quần soóc phì phèo thuốc lá trong buổi chiều tắc đường.

- Mà này là cháu ông đại lý sách báo bên kia, tao còn lạ gì. Ông này kỳ khôi nhỉ. Con rẽ buôn ô tô bạc tỉ, con gái làm ngân hàng, tiền đông cả đống mà lọ mọ đại lý sách với chả báo.

Con Chíp không trả lời. Nó nhìn gã trân trân như nhìn của lạ. Gã nói y như mọi người. Ai cũng cho là ông nó tham công tiếc việc, tham tiền. Với nó, ông nó chỉ ưa làm cái gì cho đỡ phí thời giờ. Nhiều khi ông cho hết tiền. Đám họ hàng còn rót mòng toi ở nhà quê nhiều vô thiên lủng.

Nghĩa hỏi cho không khí đỡ căng thẳng vì thấy con Chíp muốn gây sự:

- Hàng họ bán được không anh?

- Mà này ngồi mấy hôm nay mà này có thấy đưa nào vào hàng mua quần áo? Nóng bỏ mẹ. Mà con phò nhà tao lấy toàn hàng hết mốt. Bọn con gái lườm qua rồi bỏ luôn. Chán bỏ mẹ!

- Em thấy mấy cái áo hai dây kia vẫn đang thịnh chứ anh.

- Ồi dào thịnh hôm nay lỗi hôm mai. Mốt với chả mát cứ quanh đi quẩn lại. Tao xem “đít cô ve ri” tao thấy mấy ông thổ dân ở ngoài khơi Thái Bình Dương là mốt nhất. Trên người hở hết. Mỗi cái chim là xâu vào ống. Tao đồ thằng thiết kế thời trang nào trưng cái mốt ấy ra. Mốt ấy là của độc, của lạ. Tao nghĩ trình diễn ở Paris dân tình lác mắt.

Nghĩa xoay người như che cho con Chíp khỏi nghe những lời thẳng tuột của lão chủ hàng thời trang. Nhưng con Chíp thản nhiên như không. Nó qua đường quen rồi mà.

Chíp nghỉ hè. Nó bảo đưa báo sang lúc nào cũng được. Những buổi trưa, Nghĩa hay ngồi nhìn ra đường. Không khí hầm hập nóng làm khoảng không trước mặt mù mịt nhầy nhớt như có nước. Nhìn ra khoảng không thấy hoa mắt chóng mặt. Đường lúc trưa vắng. Một cái xe máy đến đúng chỗ có tấm biển quảng cáo bỗng lặn ra ngã. Gã đi xe máy lồm cồm bò dậy dựng xe nhìn quanh xem ai thủ phạm để bắt vạ, nhưng không thấy. Gã lên xe đi, hậm hực. Nửa tiếng sau hai đứa thanh niên đèo nhau cũng ngã kênh chổ ấy. Cũng dựng xe lau bầu chửi rồi đi tiếp. Một bà đi xe máy đèo hai sọt trứng ngã sau đó nửa tiếng.

Qua chiều Nghĩa lạ lùng đếm được bảy chiếc xe máy tụt ngã kênh không va không đập vào ai... Gã chủ hàng thời trang bảo có gì lạ đâu. Đường nó cũng như bên sông. Có bên sông năm nào cũng bắt người. Chỗ kia chắc có cốt nằm dưới. Tao ở đây mấy năm, thỉnh thoảng cứ đếm người ngã chổ ấy đã mỏi mắt. Ông nào trêu đấy thôi. Trêu nhẹ nhàng cho vui chứ chả làm gì...

Nghỉ hè con Chíp không qua đường buổi chiều. Nó hay qua bất kể khi nào có dịp. Qua để tán gẫu với anh Nghĩa. Ba giờ chiều đường vắng, xe máy phóng như điên, bên kia con Chíp vẫy vẫy tờ báo. Nghĩa chưa kịp ngăn, con bé đã lao xuống đường. Cái bờm nó dùng hôm nay màu đỏ gắt. Áo phông màu đỏ và tờ thể thao màu đỏ. Nó đi qua đúng chỗ ai đó thích bắt người. Chỉ nghe cái rầm, Nghĩa đã tối tăm mặt mũi. Chiếc xe máy của hai thằng cỡ tuổi con Chíp phóng kiểu đua xe tránh con Chíp, không kịp lao lên vỉa hè, hất mạnh cả hai thằng vào gốc cây.

Một chiếc Honda Silver Wings do một tay chơi đi thử máy cũng lao vào chỗ con Chíp. Máy tiếng rầm như động đất làm hàng phố xung

quanh tủa ra.

Nghĩa không dám nhìn khi chiếc xe cấp cứu chở con Chíp, chở cả đôi dép màu đỏ, cả tờ thẻ thao màu đỏ mà nó cầm chặt trong tay. Cái bờm của nó rơi xuống đường. Nghĩa nhặt lên và mang về cửa hàng. Lạy trời đừng có gì xảy ra. Lạy trời. Anh đã có lần bảo em rồi mà không nghe. Làm sao em có thể một mình qua đường.

Lê Minh Khuê

Ngọn Lửa

Cô ta xuất hiện ở công ty, trông chả có gì rôm rả. Gầy đét, son phấn xoàng xĩnh. Nghe nói học đại học rất giỏi, thi được vào công ty của tôi xuất sắc, được nhận vào làm ngay. Chỉ chừng đó, ngoài ra là con số không. Kiểu con gái như cô ta có vẻ ít may mắn trên con đường tình duyên. Anh nào thích một người đàn bà chung thủy - vì có gì đâu mà chả chung thủy - thì chọn cô ta tạm vậy. Mấy đứa con gái ở phòng tôi tán qua loa như vậy. Anh Quý lúc đó cũng có mặt trong phòng nhìn chúng tôi như nhìn mấy mụ đàn bà lẩm lòi. Anh không nói gì nhưng tôi cảm thấy anh như khổ sở. Tôi không để ý lắm. Cô ấy làm cho chúng tôi cảm thấy bứt rứt, kiểu như một người thì túi đầy còn người kia không có một xu. Nguyễn Thị Duyên. Cái tên đúng như người, luôn ở ngoài lề, ít được ai để ý.

Sáng sáng, công ty tôi như cái chợ thời trang. Quần áo đủ màu, mỗi sáng mỗi kiểu. Các nàng lòe xoè váy đi dưới sân, liếc liếc vào các phòng phô diễn mọi đường nét. Xong đó mới ngồi sau bàn, sau máy. Vẫn là công ty của nhà nước, lương lậu bảo đảm thành thử các nàng có dư thời gian săn sóc tới tóc, tới mặt, tới móng. Nàng nào cũng sức nước ướt đầm ở tóc, ở lông mi. Bóng loáng ở móng tay, ở váy. Đàn bà con gái được như vậy là may mắn. Nhưng Duyên thì khác. Duyên làm hợp đồng. Tới công ty, vào phòng ngay, quần hai bím tóc dài thành hai lọn. Tôi ngồi sau bàn nhìn ra, thấy Duyên cứng, gầy, eo và mỏng thấp thoáng ở đâu. Duyên chẳng để ý gì đến chung quanh. Tôi chợt nghĩ: ầu cũng là số phận. Chẳng bù cho mình. Quanh tôi có tới ba chàng lúc nào cũng đề nghị đi uống cà phê, đi hát, đi nhảy. Chàng nào cũng lém. Có tiền, có duyên. Tôi chờ đợi một lời tỏ tình nhưng chưa ai lên tiếng.

Anh Quý là người họ hàng xa của tôi, là trưởng phòng. Đối với anh, tôi là trẻ con. Nghĩa là thỉnh thoảng anh cho tôi bánh xà phòng thơm, quả hồng, cái cặp tóc lạ kiểu. Và trong phòng có gì khó lại bảo: làm giúp anh, anh đỡ phân công lằng nhằng. Chị Nghiên vợ anh đẹp như người mẫu, đôi môi khao khát, luôn nhoẻn cười. Không ai không ngoái đầu nhìn chị. Chị kiếm tiền khá, biết lái xe hơi, biết nhảy, nói tiếng Anh như gió. Chị là kiểu mẫu của người phụ nữ mới. Hai người ấy lấy nhau hai năm, chưa con cái. Từ ngày lấy vợ, anh Quý làm lì, đi qua sân công ty cứ hai tay đút túi quần, ai hỏi mới gật còn toàn đếm bước. Tôi nghĩ có lẽ lấy vợ rồi người ta phải nghiêm chỉnh như vậy. Tối đến nhà anh chơi vào ngày nghỉ. Lúc thì anh ở nhà. Lúc thì có mình chị. Lúc có hai người thì một đọc sách, một tưới cây, hoặc chị thì xem ti vi còn anh tha thẩn ở ban công. Có lần tôi hỏi: hai anh chị

không đi chơi với nhau ngoài đường bao giờ à? Anh bảo: không. Chị thì bảo: hồi đầu thì có, bây giờ thì thôi, đi một mình khỏe người. Nhìn thấy hai người sống với nhau, tôi lại sờ sợ phải lấy chồng. Nhỡ có hôm nào đó thức dậy nhìn thấy nhau mà không biết nói câu gì... Thà chết già còn hơn...

Anh Quý bảo: xếp chỗ gần cửa sổ cho Duyên ngồi. Việc của cô ấy cần ánh sáng. Tôi hơi ngạc nhiên, xưa nay, trừ tôi ra, anh xưng hô nhất loạt với chị em trong phòng: chị và tôi. Có vẻ giữ kẽ. Lại khá lãnh đạm. Anh là trưởng phòng thành thử bọn con gái để anh yên không trêu chọc. Nhưng chúng nó nói với tôi: anh mày như lô cốt. Tinh tướng.

Sau rồi tôi phải để ý đến anh Quý. Trông dạo này cứ bản thân. Già hẳn đi. Công việc nhiều, nhưng cũng có ngày được nghỉ. Công ty hay cho nhân viên đi chơi vài ngày lên Tam Đảo, hay đi Đồng Mô. Trước khi lấy chị Nghiên, anh Quý hay đi chơi với chúng tôi. Nói suốt dọc đường, có khi nói bậy bạ, không ai nhin cười được. Khi lấy vợ rồi, anh cũng hay đi chơi với chúng tôi, không có chị Nghiên, và anh cũng không hay cười, không nói bậy bạ như trước. Duyên về phòng, anh hỏi chúng tôi: Sao dạo này không đi dã ngoại nhỉ? Tổ chức để nhân viên mới tham gia với chứ! Anh nói rồi nhìn Duyên. Rất nhanh, Duyên quay lại nhìn anh Quý. Một cái nhìn là lạ, như giữa ta và ấy, không còn gì phải bí mật nữa. Và lần đầu tiên, tôi chú ý đến khuôn mặt Duyên. Như có một ngọn lửa được đốt từ bên trong, khuôn mặt tầm thường ấy sáng bừng lên, không những ưa nhìn lắm lắm, mà còn đẹp nữa. Tim tôi như thất lạc. Thôi chết rồi, anh tôi, chị Nghiên và Duyên. Chuyện này cũng như vô khối chuyện tình tay nọ tay kia vẫn xảy ra, có gì khác đâu, nhưng tôi vẫn không tin được.

Không thể tin được vì anh Quý đẹp trai - anh cao mét bảy mươi lăm, hai bằng đại học khoa học, anh khoác cái áo xoàng xĩnh mấy vào trông cũng tươm tất như đi vũ hội. Chị Nghiên thì lúc nào cũng thế, đôi môi đỏ hồng, khát khao tình ái. Còn Duyên thì e ấp ở đâu ấy. Hai người tìm thấy nhau như thế nào? Tôi ngồi nát óc suy nghĩ và thề rằng tôi không bao giờ nên có cái lối ngoái đầu nhìn một cách chết người như Duyên. Cái lối nhìn ấy nó chết người thật, vì phải sao đó mới có thể đẹp lên khi nhìn người đàn ông như thế.

Tôi vẫn quan sát anh Quý và Duyên. Lại không có gì nhiều nhận nữa. Duyên vẫn xoàng xĩnh, không ai bàn tán đến. Còn anh Quý thì già thêm, anh cứ bàn thần ngồi sau bàn. Đôi khi cứ mong có tiếng ai gọi ở ngoài là nhả tót ra ngay đi như chạy.

Tôi nhìn hai người một cách bất chợt. Một buổi sáng chủ nhật, tôi đạp xe đi sớm. Xa xa trông thấy một đôi trai gái đèo nhau bằng xe máy đi chậm chậm. Người con trai nghiêng tai xuống nghe. Cô gái dựa cằm vào vai người con trai, nói cái gì đó. Một tay người con trai lái xe, một tay cầm tay cô gái để lên đùi mình. Xe vẫn đi chậm chậm giữa dòng xe máy buổi sáng đang ngược xuôi trên đường, dường như thế giới là của riêng hai người. Mùa này, buổi sáng sương mù lãnh đãng che mờ những ngôi nhà cao tầng. Những hàng cây bên đường bỗng bình hiện ra trong sương. Tôi không đạp phanh được nữa khi nhận ra đôi thanh niên kia là anh Quý và Duyên. Lại cũng là lần đầu tiên tôi chú ý tới lọn tóc cao trên gáy Duyên. Tóc búi cao hiện ra cái cổ thẳng, trắng ngà, dễ thương như cổ trẻ con. Những sợi tóc loà xoà trên cái cổ trinh bạch, nhìn mà xao xuyến. Anh Quý tôi có lẽ nhìn thấy sự trinh bạch từ người con gái mà không ai cho là đẹp. Dù là như vậy tôi vẫn không thể nào hiểu được người ta yêu nhau vì cái

gì?

Tôi tức giận đạp xe lướt qua. Hai người vẫn không nhận ra tôi. Đã bảo thế giới ấy là của riêng hai họ mà .

Một tháng sau, Duyên đi khỏi công ty của tôi. Không ai biết chuyện gì nhưng anh Quý thì hốc hác hẳn đi. Anh làm làm, lì lì, ngồi đầu trong cứ như đụn rạ. Ông giám đốc công ty phải lên tiến cảnh báo công việc trong phòng tôi chậm như rùa. Cứ như thế vài tuần. Tôi thấy anh Quý đấu tranh với mình chặt vật để đứng vững, rồi anh cũng lấy lại được thăng bằng nhưng trông vẫn mất mát lắm.

Hôm công ty tổ chức đi chơi cuối năm, tôi ngồi cạnh anh trên xe ô tô.

Lúc này tôi mới gọi chuyện. Anh biết chị Duyên đi đâu không?

- Chuyển công tác đi sang bên kia với chồng chưa cưới rồi.

- Xấu thế cũng lấy được chồng à?

Anh Quý quay mặt đi và ngán ngẩm không thềm nói gì. Anh chờ tôi nghiêm túc lại rồi bảo :

- Ở công ty này chẳng cô nào được như cô ấy.

- Anh lại bảo anh chưa yêu ai như yêu cô ấy chứ gì? - Tôi dài giọng trêu anh. Anh Quý im lặng nhìn ra cửa xe. Tôi cũng không biết nói gì với anh nữa. Không biết tôi đã học câu này ở đâu: khi yêu, chỉ có riêng người đang yêu biết phải làm gì.

Sau đấy rất lâu, tôi không thấy anh nói gì đến Duyên. Nhưng anh vẫn thường ngồi lại ở sau cái bàn Duyên đã ngồi, nhìn ra cửa sổ. Mùa này mưa không ra mưa, nắng không ra nắng. Nên mỗi khi nhìn cái kiểu anh ngồi như vậy, tôi lại rủ: Đi ra ngoài này với em một tí, anh Quý ơi.

Lê Minh Khuê

Những ngôi sao xa xôi

Cúng tôi có ba người. Ba cô gái. Chúng tôi ở trong một cái hang dưới chân cao điểm. Con đường qua trước hang, kéo lên đồi, đi đến đâu đó, xa! Đương bị đánh lở loét, màu đất đỏ, trắng lẫn lộn. Hai bên đường không có lá xanh. Chỉ có những thân cây bị tước khô khô cháy. Những cây nhiều rễ nằm lẫn lộn. Những tảng đá to. Một vài cái thùng xăng hoặc thành ô tô méo mó, han gỉ nằm trong đất. Việc của chúng tôi là ngồi đây: Khi có bom nổ thì chạy lên, đo khối lượng đất phải lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom. Người ta gọi chúng tôi là tổ trinh sát mặt đường. Cái tên gọi sự khát khao làm nên những sự tích anh hùng. Do đó, công việc cũng chẳng đơn giản. Chúng tôi bị bom vùi luôn. Có khi bò trên cao điểm về chỉ thấy hai con mắt lấp lánh. Cười thì hàm răng trắng loá trên khuôn mặt nhem nhuốc. Những lúc đó, chúng tôi gọi nhau là "những con quỷ mắt đen". Đơn vị chăm chúng tôi ra trò. Có gì lại bảo "Để cho bọn trinh sát, chúng nó ở trên đó vắng". Điều đó cũng dễ hiểu thôi. Đơn vị thường ra đường vào lúc mặt trời lặn. Và làm việc có khi suốt đêm. Còn chúng tôi thì chạy trên cao

điểm cả ban ngày. Mà ban ngày chạy trên cao điểm không phải chuyện chơi. Thần chết là một tay không thích đùa. Hắn ta lẩn trong ruột những quả bom. Tôi bây giờ còn một vết thương chưa lành miệng ở đuôi. Tất nhiên, tôi không vào viện quân y. Việc nào cũng có cái thú của nó. Có ở đâu như thế này không : Đất bốc khói, không khí bàng hoàng, máy bay đang ầm ì xa dần. Thần kinh thì căng như chảo, tim đập bất chấp cả nhịp điệu, chân chạy mà vẫn biết rằng khắp xung quanh có nhiều quả bom chưa nổ. Có thể nổ bây giờ, có thể chốc nữa. Nhưng nhất định sẽ nổ... Rồi khi xong việc, quay lại nhìn cảnh đoạn đường một lần nữa, thở phào, chạy về hang. Bên ngoài nóng trên 30 độ chui vào hang là sà ngay đến một thế giới khác. Cái mát lạnh làm toàn thân rung lên đột ngột. Rồi ngửa cổ uống nước, trong ca hay trong bi đông. Nước suối pha đường. Xong thì nằm dài trên nền ẩm, lười biếng nheo mắt nghe ca nhạc từ cái đài bán dẫn nhỏ mà lúc nào cũng có pin đầy đủ. Có thể nghe, có thể nghĩ lung tung...

Hình như ta sắp mở chiến dịch lớn. Đêm nào xe cũng đi nườm nượp ngoài đường. Ban đêm chúng tôi được ngủ. Nhưng mấy đêm nay thì chịu. Đứa nào cũng leo tót lên trọng điểm, cầm xẻng xúc, nói vài câu buồn cười với

một anh lái xe nào đó. Chỉ khổ đứa phải trực máy điện thoại trong hang. Bây giờ là buổi trưa. Im ắng lạ. Tôi ngồi dựa vào thành đá và khe khẽ hát. Tôi mê hát. Thường cứ thuộc một điệu nhạc nào đó rồi bịa lời ra mà hát. Lời tôi bịa lộn xộn và ngớ ngẩn đến tôi cũng ngạc nhiên, đôi khi bò ra mà cười một mình.

Tôi là con gái Hà nội. Nói một cách khiêm tốn, tôi là một cô gái khá. Hai bím tóc dày, tương đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như cái

đài hoa loa kèn. Còn mắt tôi thì các anh lái xe bảo: "Cô có cái nhìn sao mà xa xăm!". Xa đến đâu mặc kệ, nhưng tôi thích ngắm tôi trong gương. Nó dài dài, màu nâu, hay nheo lại như chói nắng.

Không hiểu sao các anh pháo thủ và lái xe lại hay hỏi thăm tôi. Hỏi thăm hoặc viết những thư dài gửi đường dây, làm như ở cách nhau hàng nghìn cây số, mặc dù có thể chào nhau hàng ngày. Tôi không sẵn sóc, vồn vã. Khi bọn bạn gái tôi xúm nhau lại đối đáp với một anh bộ đội nói giỏi nào đấy, tôi thường đứng ra xa, khoanh hai tay trước ngực và nhìn đi nơi khác, môi mím chặt. Nhưng chẳng qua tôi điệu thể thôi. Thực tình trong suy nghĩ của tôi, những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất là những người mặc quân phục, có ngôi sao trên mũ.

Tôi không nói cho ai điều đó. Nhưng các anh qua đường này hay thăm hỏi tôi một cách trân trọng, thân mến.

- Mày hát hay, người cũng tạm, lại phá bom như quỷ! - Bạn bè tôi giải thích. Tất nhiên, điều đó chẳng chính xác.

Bên ngoài vẫn im ắng. Từ mười giờ sáng đến giờ, máy bay không bay qua cao điểm. Bom chỉ bỏ ở mạn trong, nghe âm âm. Chính cái âm thanh trầm trầm có vẻ thanh mảnh ấy bay đến, sự im lặng ở đây lại căng chùng, như báo hiệu một cái gì dữ dội. Nắng rất gắt. Gió khô. Nhưng trong hang mắt.

Nho đang thêu gối. Mỗi đứa một ý thích riêng. Nho thêu Còn chị Thao thì chép bài hát vào quyển sổ nhỏ để trên đùi. Hai người đang nói chuyện bình thường, tôi không nghe từ đầu. Tôi bỗng chú ý lắng tai:

- Bao giờ thì xong nhỉ! - Nho hỏi.

- Cái gì xong? - Chị Thao không ngẩng lên, nhưng giọng thì tỏ vẻ

ngạc nhiên.

Nho ngáp. Rồi im. Tôi biết nó nói gì rồi. Nó sẽ bảo: Xong chiến tranh, sẽ xin vào một nhà máy thủy điện lớn. Nó làm thợ hàn, sẽ trở thành cầu thủ bóng chuyền của nhà máy. Nó sẽ đập thật giỏi. Và viết đâu lại sẽ được người ta tuyển vào đội bóng chuyền miền bắc. Còn chị Thao thì muốn làm y sĩ. Chồng chị sẽ là một anh bộ đội đeo quân hàm đại úy, hay đi xa và có râu quai nón. Chị không thích sống cạnh chồng hàng ngày, vì như thế, tình yêu sẽ chóng vô vị.

Tôi cũng hay nói những dự định của tôi. Ước muốn nhiều. Nhưng tôi cũng rõ mình sẽ chọn cái gì là chủ yếu. Trở thành kỹ sư kiến trúc? Rất hay! Thuyết minh trong rạp chiếu bóng của thiếu nhi, lái xe gấu ở cảng, hay là hát trong đội đồng ca trên một công trường xây dựng...! Tất cả, đều là hạnh phúc. Tôi sẽ hăng say và sáng tạo, như những ngày này, trên cao điểm của chúng tôi, nơi ra đời những ước mơ và khao khát.

Nhưng mà, những cái đó dành cho sau này. Sau chiến tranh. Khi con đường chúng tôi bảo vệ đây sẽ rải nhựa bằng lì. Điện sẽ dăng dây vào rừng sâu và những nhà máy gỗ sẽ đêm ngày không ngủ... Ba chúng tôi đều hiểu như vậy. Hiểu vì tin với một niềm tin mãnh liệt. Cái gối trên tay Nho nhỏ nhắn, màu trắng. Nho thêu những bông hoa cầu thả và loè loẹt. Những đường viền to như dây thừng. Có ai chê, Nho phớt tỉnh, ta cứ đưa trên mũi kim như không có gì xảy ra. Khi người ta chê lắm, Nho mím môi, rút chỉ bằng hai hàm răng đều đặn, giọng cao vút lên:

- A, cho nó nổi!

Nho hơi đặc biệt. Vừa thuần hậu, vui vẻ, vừa lý bướng. Hai cái đó không mâu thuẫn mà bổ sung cho nhau, khiến Nho có một đặc tính

khá hiếm hoi. Nho sống với tôi từ ngày mới tới cao điểm này. Đạo đo, cái gì cũng buồn cười. Tôi ngạc nhiên khi người ta bảo tôi đi gánh đất.

- Thanh niên xung phong như thế này à? Gánh đất? (tôi không tưởng tượng thế. Thanh niên xung phong phải vác súng kia, đi rầm rộ dưới những cánh rừng không trăng sao. Nói với nhau phải mạnh và gọn như những câu khẩu hiệu...)

Nhưng cũng đi gánh đất. Rồi quen dần.

Nhiều bữa cơm không có canh, bọn con gái lấy nước uống chan vào cơm.

Chan công khai và khổ sở đến nỗi bọn con trai phải kêu lên vì thương. Nghe tiếng bom đầu tiên, có đứa chết giấc, nằm dán xuống đất. Nhưng bây giờ quen rồi.

Tôi đến đơn vị sau Nho. Hôm đó, tôi ngo ngác đặt cái ba lô lên khúc cây ở sau doanh trại. Nho ở dưới suối lên. Tóc ướt... Nước đọng từng giọt trong trên trán và trên sống mũi. Nước suối chắc là nhiều lắm. Có thể bơi... tôi nghĩ. Nho đứng lại, một giây thôi, rồi từ từ lại gần tôi, tay vịn cái khăn mặt ướt. Nó hất đầu một cái rồi lướt đôi mắt khinh mạn nhìn từ đỉnh đầu xuống đôi giày đầy bùn tôi đang ra sức cọ xát vào nhau.

- Đơn vị nào bổ sung đến? Quê đâu? Tên gì?

Không cọ xát đôi giày nữa, tôi đứng theo tư thế nghiêm. Những buổi tập quân sự ở trường, tôi có học võ. Tôi chống tay vào sườn, giữ tư thế thủ và suy tính: có nên nện cho nó một quả không? Nện vào đâu trước tiên? Nếu nó nện lại, tôi sẽ bấm huyệt nhẹ một cái. Huyệt tay. Nhưng Nho đã xoay người, dứt tay vào túi quần, hát hàm:

- Vào ban chỉ huy! - Và bước đi trước tôi.

Tất nhiên chúng tôi chú ý nhiều đến nhau từ đó. Dần quen và thân nhau lúc nào không biết. Hai đứa đều tròn mười bảy tuổi. Đứa cũ lên mặt với đứa mới một tí, chả có gì đáng để bụng. Tôi đam thích Nho. Cái tính của nó thật tuyệt. Bọn con trai rất kiêu nhưng cũng rất dễ trêu.

Cũng như tôi, Nho thích sống tự do. Hai đứa bảo nhau: " Từ giờ đến già chỉ yêu thôi chứ không thèm lấy chồng. Lấy chồng khổ lắm. Tã lót, chăn màn, mùng cửa, nước mắm... thì giờ đâu mà đi chui nữa. Yêu anh ta sẽ mang đi xem chiếu bóng, dỗ dành một tí khí giận dỗi, đọc sách tha hồ..."

Nho có một anh kỹ sư ở nhà máy cơ khí. Anh ta chăm viết thư và hay viết những cái thư dài, đọc đến mỏi mắt. "ở Hà nội, dù sao cũng khá thì giờ hơn ở tiền phương...". Anh ta thanh minh. Nho có một cái ảnh lúc lên hai tuổi, anh ta giữ. Nho mặc quần yếm đen, đội mũ vải rộng vành, cầm một nắm hoa dại, đứng dưới mấy gốc cải già. Đã nhiều thư anh ta gửi Nho, tôi được xem. Anh ta viết: "anh bây giờ khỏe mạnh. Thích đá bóng và có hai cánh tay vạm vỡ. Anh nhìn ảnh em năm em lên hai tuổi và không thể nào hình dung nổi em lúc này. Anh chỉ nghĩ: em đây, bé nhỏ, cầm hoa trên tay. Anh sẽ bế em đi chơi, mua kẹo cho em và hỏi: "Cháu muốn đi đâu nữa, chú sẽ bế đi...". ý nghĩ của anh kỹ sư thật khôi hài. Nhưng chúng tôi không cười khi đọc thư. Nghiêm trang, chúng tôi nhìn về hướng bắc. ở đó có Hà nội. Chúng tôi xa đã lâu. Chúng tôi nhớ thành phố xanh. Chúng tôi quý sự yên tĩnh như kỷ niệm. Đây là nơi mà tuổi trẻ chúng tôi đang lớn lên, nhưng không lúc nào chúng tôi không nhớ tới Hà nội. ở Hà nội, tôi có một căn phòng bé, gác hai. Căn nhà của tôi cổ và

sâu trong ngõ, có nhiều cây xanh. Những cây ấy cũng qua bao năm tháng rồi, dây tầm gửi leo đầy. Ban đêm, tôi ngồi lên thành cửa sổ nhìn ra những mái nhà nhấp nhô, đen thẫm và hát. Tôi hát say sưa, âm ỉ. Ở bên cạnh có ông bác sĩ, một người khó ngủ, phải bật đèn lên, lịch sự gõ vào tường bà cái. Một tháng phải có đến hai mươi đêm như vậy. Tôi ngồi chờ giấc ngủ trở lại với ông bác sĩ và hỏi hê biện hộ cho mình: "Chỉ có mình mới biết được cái bao là và trong lành của đêm thành phố. Ông bác sĩ tìm đâu ra được cái này trong những giấc mơ khó khăn kia?...". Và cũng vì hát say sưa nên có lần tôi suýt lộn nhào từ cửa sổ xuống đất. Khi lập cập níu tay vào cánh cửa rồi, tôi mới choáng vàng nhìn xuống cái khoảng sâu thẳm dưới đất. Ở đó có một vòi nước nhỏ chảy suốt đêm vào bể. Tiếng nước xoắn vào nhau, tạo cho tôi cái cảm giác nước sắp tràn tới thành cửa sổ. Tôi nhích lên, bỏ hai chân vào trong một cái cách thận trọng; hát tiếp, nhưng hát nhỏ hơn và lắng nghe tiếng gõ ở tường.

Cả bàn nhỏ kê ở góc phòng, mẹ tôi thuê đóng cho tôi trong hai buổi trưa. Cửa mỗi lần làm việc gì liên quan đến giấy mực, tôi lại lôi tất cả sách vở trong ngăn kéo, trong cặp da, bày bữa bãi lên bàn, lên giường, mặc dù những thứ đó chẳng cần thiết gì cho việc sắp làm của tôi. Tôi cứ loanh quanh trong đồng giấy má đó, mãi không làm được gì mà cũng không thể nào sắp xếp cho gọn được. Bút rút đến phát khóc, tôi gào mẹ thật to. Mẹ bỏ máy khâu, chạy vào, vừa cầm nhần, vừa để cái nào ra cái nấy cho tôi. Bà nguyên rửa, không cương quyết lắm: "Con gái gì cái của mày. Lấy chồng rồi mà no đòn... No đòn...!". Vì thế nên ngay lúc ở nhà tôi đã thề là không lấy chồng...

- Thế nào, chuẩn bị thôi chứ?

- Cái gì? - Tôi giật mình. Từ nãy đến giờ tôi vẫn hát. Hát và nghĩ vớ vẩn. Nho cuộn tròn cái gối, cất nhanh vào túi. Chị Thao nhìn ra cửa hang. Quả thật, máy bay trinh sát. Cuộc sống ở đây đã dạy cho chúng tôi thế nào là sự im lặng. Sự im lặng từ sáng đến giờ không bình thường. Cái không bình thường đó đang đến. Tiếng máy bay trinh sát rè rè. Phản lực gầm gào lao theo sau. Hai thứ tiếng đó trộn lẫn vào nhau, rót vào tai con người một cảm giác khó chịu và căng thẳng.

- Sắp đấy! - Nho quay lưng lại chúng tôi, chụp cái mũ sắt lên đầu. Chị Thao móc bánh bích qui trong túi, thông thả nhai. Những khi biết rằng cái sắp tới sẽ không êm ả thì chị tỏ ra bình tĩnh đến phát bực. Nhưng thấy máu, thấy vất là chị nhắm mắt lại, mặt tía mét, áo lót của chị có nào cũng thấm chỉ màu. Chị lại hay tĩa đôi lông mày của mình, tĩa nhỏ như cái tăm. Nhưng trong công việc, ai cũng gờm chị: cương quyết, táo bạo.

Những cái xảy ra hàng ngày: máy bay ít, bom nổ. Nổ trên cao điểm, cách cái hang này khoảng 300 mét. Đất dưới chân chúng tôi rung. Mấy cái khăn mặt vắt ở dây cũng rung. Tất cả, cứ như lên cơn sốt. Khói lên, và cửa hang bị che lấp. Không thấy mây và bầu trời đâu nữa.

Chị Thao cầm cái thước trên tay tôi, nuốt nốt miếng bánh bích qui ngon lành:

- Định ở nhà. Lần này nó bỏ ít, hai đứa đi cũng đủ.

Kéo tay áo Nho, vác xẻng lên vai và đi ra cửa.

Tôi không cãi chị. Quyền hạn phân công là ở chị. Thời gian bắt đầu căng lên. Trí não tôi cũng không thua. những gì đã qua, những gì sắp tới... không đáng kể nữa. Có gì lý thú đâu, nếu các bạn tôi không

quay về?

Điện thoại réo. Đại đội trưởng hỏi tình hình. Tôi nói như gắt vào máy:

- Trinh sát chưa về!

Không hiểu vì sao mình gắt nữa. Lại một đợt bom. Khói vào hang.

Tôi ho sặc sụa và tức ngực. Cao điểm bây giờ thật vắng. Chỉ có Nho

và chị Thao. Và bom. Và tôi ngồi dậy. Và cao xạ đặt bên kia quả đồi.

Cao xạ đang bắn. Tiếng súng ở dưới đất lên quả là có hiệu lực.

Không gì cô đơn và khiếp sợ hơn khi bom gào thét chung quanh mà không nghe một tiếng trả lời nào dưới đất. Dầu chỉ có một tiếng súng

trường thời, con người cũng thấy mệnh mông bên mình một sự che

chở đồng tình. Cảm giác đó cũng giống như thấy mình có một khả

năng tự vệ rất vững vậy... Sốt ruột, tôi chạy ra ngoài một tí. Không

thấy gì ngoài khói bom. Tôi lo. Đột nhiên cao điểm bên cạnh vang lên

dồn dập tiếng 12 ly 7. Hay quá, tiểu đoàn công binh đấy. Họ chỉ viện

cho các anh cao xạ, cho chúng tôi. Bỗng dưng tôi muốn là toáng lên

vì thích thú. Xung quanh cao điểm vắng vẻ này có bao nhiêu là

người. Các anh cao xạ, thông tin và công binh đều rất mến chúng tôi.

Chỉ cần chúng tôi bắn một phát súng báo hiệu yêu cầu giúp đỡ là họ

sẽ chạy đến ngay.

Nửa tiếng đồng hồ sau, chị Thao chui vào hang. Bình thản, mệt lả và

cáu kỉnh, chị không nhìn tôi:

- Hơn nghìn khối!

Rồi ngồi xuống, uống nước trong bi đông. Nước nhỏ từ cằm xuống

ao, liên tiếp như những giọt mưa. Tôi quay điện về đơn vị. Đại đội

trưởng bảo?

- Thế à, cảm ơn các bạn!

Đại đội trưởng rất hay dùng những từ tế nhị nhưng "cảm ơn", "xin

lỗi", "chúc may mắn". Anh trẻ, người gầy, hay đau khớp, hay làm ca dao cho báo tường. Nhà đầu như ở cuối phố Lò Đúc.

Nho vừa tắm ở suối lên. Khúc suối đó cũng hay có bom nổ chậm. Từ quần áo ướt, Nho ngồi, đòi ăn kẹo. Tôi móc túi, may còn hai cái kẹo chanh, dính đầy cát, chảy nước:

- Bốn quả nổ chậm, ít thôi.

Nho chống tay về đằng sau, ngả hẳn người ra. Cái cổ tròn nhễ nhễ và chiếc cúc áo nhỏ nhắn. Tôi muốn bế nó lên tay. Trông nọ nhẹ, mát mẻ như một khe kem trắng. Đại đội trưởng hỏi chúng tôi có cần người không. Tôi bảo không. Như mọi lần, chúng tôi sẽ giải quyết hết.

- Hay lắm, cảm ơn các bạn! - Đại đội trưởng lại cảm ơn - Cả đơn vị đang làm đường cho một trung đoàn tên lửa qua rừng. Đi từ không ngủ. Tôi cũng đi bây giờ các bạn cố gắng nhé.

Thế là tôi lại ra đường luôn. Thường xuyên...

Tôi, một quả bom trên đồi. Nho hai quả dưới lòng đường. Chị Thao, một quả dưới chân cái hầm Barie cũ.

Vắng lặng đến phát sợ. Cây còn lại xơ xác. Đất nóng. Khói đen vật vờ

từng cụm trong không trung, che đi những gì từ xa. Các anh cao xạ có nhìn thấy chúng tôi không? Chắc có, các anh ấy có những cái ống nhòm có thể thu cả trái đất vào tầm mắt. Tôi đến gần quả bom. Cảm thấy có ánh mắt các chiến sĩ dõi theo mình, tôi không sợ nữa. Tôi sẽ không đi khom. Các anh ấy không thích cái kiểu đi lom khom khi có thể cứ đáng hoàng mà bước tới. Quả bom nằm lạnh lùng trên một bụi cây khô, một đầu vùi xuống đất. Đầu này có vẽ hai vòng tròn màu vàng...

Tôi dùng xẻng nhỏ đào đất dưới quả bom. Đất rắn. những hòn sỏi theo tay tôi bay ra hai bên. Thình thoảng lưỡi xẻng chạm vào quả bom. Một tiếng động sắc đến gai người, cứa vào da thịt tôi. Tôi rùng mình và bỗng thấy tại sao mình làm quá chậm. Nhanh lên một tí! Vỏ quả bom nóng. Một dấu hiệu chẳng lành.

Hoặc là nóng từ bên trong quả bom. Hoặc là mặt trời nung nóng. Chị Thao thối còi. Như thế là đã hai mươi phút qua. Tôi cẩn thận bỏ gói thuốc mìn xuống cái lỗ đã đào, châm ngòi. Dây mìn dài, cong mềm. Tôi khoả đất rồi chạy lại chỗ nắp của mình.

Hồi còi thứ hai của chị Thảo. Tôi nép người vào bức

Tôi trượt chân ngã. Đèn pin bật tứ tung. Chúng nó đuổi mãi cho đến khi đèn chiếu lệnh về hướng khác: đạn cũng ngừng rít trên đầu.

Trung mới níu tôi lại, ngồi phệt xuống, kêu khát và đòi nghỉ. Tôi phải cương quyết xách Trung dậy. Mới đi vài bước, mình ngoảnh lại đã mất hút, không thấy Trung đâu. Đương bụng mình vì phải lộn lại, giận không để đâu cho hết, tôi nghe thấy tiếng Trung đáp khe khẽ: " Lại đây mà giải khát, Phương ơi!". Tôi mò lại tìm, Trung đường loay hoay nhét khăn mặt vào các kẽ đá hút lấy nước. Rồi Trung vắt khăn mặt giữa mãi mồm ra hứng.

Tôi không nổi trách Trung nữa. Nhưng tôi giục càng gắt, phải sớm ra khỏi khu núi đá này, sớm được giờ nào hay giờ ấy. Trung rủ tôi tha thiết quá! Tôi theo Trung đi ngắt những búp bông bông đọng nước. Lang thang hết khóm này sang khóm khác. Trong tối chỉ còn nghe tiếng mút nước chùn chụt mà theo nhau. Gà chột gáy dưới làng... Thôi chết! Sáng mất rồi. Chân tôi muốn chạy nhưng đi bước không vững. Đói lắm người...

Đúng như chúng tôi đã rút kinh nghiệm, mới sáng bảnh mắt Việt gian

đã neho neho dưới chân: "Việt Minh ra đi, các quan lớn biết hết rồi. A! Nó kia kìa! Có ra, có ra ngay không, không quan lớn bắn chết." Cứ đứng ngoài cửa hang chỗ mồm vào cửa hang sửa nặng thế thôi. Y như nó đã đánh hơi thấy rõ mình mồm một. Chỉ còn có đợi mình. Anh nào non gan mà chui ra là hết đời. Nhưng được cái anh em "Lê Lợi" chúng tôi, chúng tôi đã đi guốc trong bụng chúng nó. Tôi ngồi nghĩ bụng: "Chúng mày còn đứng chỗ mồm vào hang mà sửa, chứ chúng ông, đã ngồi vắt chân lên cổ chúng mày!".

Thật là ngồi bảnh choẹ trên một gốc si rậm tận đỉnh vách thành cao hơn đầu Tây trên hai mươi thước. Cởi thắt lưng, cởi giải rút, xé quần, thôi thì tìm đủ các thứ dây để co càn si lại mà phủ kín lấy người. Thế là cứ yên chí ngồi bình chân như vại. Chỉ có cái "xuyt" cảm nói. Nói là chó đen, chó vàng nó sửa lên thì hết đường... Tôi và Trung ngồi còn thêm một việc. Hết đưa súng lên ngắm từ những cái đầu, những bộ ngực phanh trần, đến cái bụng đen nhành mờ hôi rồi lại hạ súng xuống, nhìn nhau đồng ý: "Đéch vào! Để dành ra ngoài hãy hay, ông với chúng mày còn gặp nhau nhiều. Phởn lên bây giờ thì hết đời đấy"!.

Bên dưới chúng nó sửa dọa chán rồi nghiêng rặng, nghiêng lợi bắn liên miên vào hang. Bắn cho có tiếng súng quan nghe rồi nháy nhau chuồn thẳng.

Chúng nó đi khỏi. Chúng tôi hết trò để mà quên. Ngồi rảnh y như rằng lại khát. sao mà khát khô khát sở đến thế này: "Mẹ kiếp! Giá lúc này có nước ao, nước cống".

Nhưng chúng tôi đã chịu ngay thế nào? Để cho cụ Trung cứ lèo nhèo mãi, anh em cũng lấy làm khổ tâm lắm. Phải cho chú mình cùng đi giải khát một cái mới được.

- Này Trung này!... Cứ theo bà cụ mình ra bến ô tô thì được một đôi giấy da láng oai ra phết. Mà chưa biết chừng lại cốc kem hai (xu).

Thê mà mình nhất định không thêm đi. Chỉ đòi nằng nặc cho bằng được một đôi guốc mộc. Cậu có biết để làm gì không. Để được vào

- Cho nhiều đường vào. Pha đặc! - Chị Thao bảo.

Uống sữa xong, Nho ngủ. Máy bay trinh sát vẫn nạo vét sự yên lặng của núi rừng. Chị thao dựa vào tường, hai tay quàng sau gáy, không nhìn tôi.

- Hát đi, Phương Định, mày thích bài gì nhất, hát đi!

Tôi thích nhiều bài. Những bài hành khúc bộ đội hay hát trên những ngã đường mặt trận. Tôi thích dân ca quan họ mềm mại, dịu dàng.

Thích "ca chiu sa" của Hồng Quân Liên Xô. Thích ngồi bó gối mơ màng: "Về đây khi mái tóc còn xanh xanh...". Đó là dân ca ý trữ tình, giàu có, phải lấy giọng thật trầm. Thích nhiều. Nhưng tôi không muốn hát lúc này. Tôi đắm cẩu với chị Thao, mặc dù, tôi hiểu, những tình cảm gì đang quay cuồng trong chị. Chị cứ đưa mắt nhìn Nho, lấy tay sửa cái cổ áo, cái ve áo và tóc nó. Chị không khóc đó thôi, chị không ứa cả nước mắt. Nói chung, trên cao điểm này, chúng tôi không ứa nước mắt. Nước mắt dứa nào chảy trong khi cần phải cứng cỏi của nhau này là bị xem như bằng chứng của một sự tự nhục mạ.

Không ai nói với ai, nhưng nhìn nhau, chúng tôi đọc thấy trong mắt nhau điều đó.

Chị Thao hát: "Đây Thăng Long, đây Đông Đô... Hà nội ...". Nhạc sai bét, còn giọng thì chua, chị không hát trôi chảy được bài nào, nhưng chị lại có ba quyển sổ dày, chép bài hát. Rồi là ngồi chép bài hát.

Thậm chí, say mê chép cả những lời tôi tự bịa ra nữa.

Có một đám mây kéo ngoài cửa hang. Một đám nữa. Rồi một đám

nữa bay qua ngày càng nhanh. Bầu trời mở rộng trước cửa hang đen đi. Cơn giông đến. Cát bay mù. Gió quạt lên, quạt xuống những cành cây khô cháy. Lá bay loạn xạ. Đột ngột như một biến đổi bất thường trong tim con người vậy. Ở rừng mùa này thường như thế. Mưa. Nhưng mưa đá. Lúc đầu tôi không biết. Nhưng rồi có tiếng lanh canh gõ trên nóc hang. Có cái gì vô cùng sắc xé không khí ra từng mảnh vụn. Gió, và tôi thấy đau, ướt cả má.

- Mưa đá! Cha mẹ ơi! Mưa đá!

Tôi chạy vào chỗ trên bàn tay đang xoè ra của Nho mấy viên đá nhỏ. Lại chạy ra, vui thích cuồng cuồng.

Năm tôi học thì hết lớp mười, cũng có mưa đá. Đang đêm, đá đập vào tường, đã cũng kêu lanh canh. Tôi mở tung cửa, chạy ra hành lang, rồi chạy đến đập cửa từng phòng, hét toáng lên như một con dở người:

- Trời ơi, dậy mau! Mưa đá!

Và rên rỉ một mình:

- Chỉ có những kẻ ngốc mới nằm yên trên giường lúc này thôi.

Ông bác sĩ không ngốc tí nào, nhưng ông ta trịnh trọng tuyên bố:

- Nếu cô còn làm ồn, chúng tôi buộc phải có biện pháp...

Còn bà giáo ở bên cạnh thì thở dài, thở dài đến nào ruột.

- Mẹ ơi, không cho con người ta ngủ nữa sao..?

Chỉ có anh công nhân lái xe dưới nhà là thức trọn cùng tôi cái đêm kỳ diệu đó. Sau này anh đi bộ đội, thành dũng sĩ diệt xe cơ giới. Anh ta viết thư cho tôi, hay nhắc đến những giọt mưa đã thời nào và gọi đó là "những kỷ niệm đi qua..."

ở đây, trên cao điểm đầy bom này cũng có mưa đá. Nhưng niềm vui còn trẻ của tôi lại nở tung ra, say sưa, tràn đầy. Chẳng ai có thì giờ

mà gắt tôi. Chị Thao đang lúi húi hốt cái gì dưới đất. Chắc là đá. Còn
nho thì nhồm dầy, môi hé mở:

- Nào; mày cho tao mấy viên nữa.

Nhưng tạnh mắt rồi. Tạnh rất nhanh như khi mưa đến. Sao chóng
thế? Tôi bỗng thần thờ, tiếc không nói nổi. Rõ ràng tôi không tiếc
những viên đá. Mưa xong thì tạnh thôi. Mà tôi nhớ một cái gì đấy,
hình như mẹ tôi, cái cửa sổ, hoặc những ngôi sao to trên bầu trời
thành phố. Phải, có thể là những cái đó... hoặc là cây, hoặc là cái
vòm tròn của nhà hát, hoặc bà bán kem đẩy cái xe chở đầy thùng
kem, trẻ con háo hức bầu xung quanh. con đường nhựa ban đêm,
sau cơn mưa phún hạ rộng ra, dài ra, lấp loáng ánh đèn điện trên
quảng trường lung linh như những ngôi sao trong câu chuyện cổ tích
nói về những xứ sở thần tiên. Hoa trong công viên. những quả bóng
sút vô tội vạ của bọn trẻ con trong góc phố. Tiếng rao của bà bán xôi
sáng cáo cải mùng đội trên đầu...

Chao ôi, có thể là tất cả những cái đó. Những cái đó ở thiệt xa... Rồi
bỗng chốc, sau một cơn mưa đá, chúng xoáy mạnh như sóng trong
tâm trí tôi. Người ta bảo chúng tôi là con gái Hà nội, liệu có xa nhà
được ba ngày? Nhưng chúng tôi ở đây, trên cao điểm này đã ba
năm. Các anh lái xe và pháo thủ gọi tên từng đứa trong đơn vị tôi,
không nhầm lẫn. Còn chúng tôi, chúng tôi biết anh nào can đảm, anh
nào hay cáu gắt. Trong đêm, chúng tôi sửa đường, các anh ấy ném
xuống cho chúng tôi thuốc đánh răng Ngọc Lan, giấy viết thư ướp
nước hoa và kẹo chanh. Thường chúng tôi không biết ai ném xuống
vì xe phải qua trọng điểm thật nhanh. Nhưng chúng tôi truyền nhau:

- Có đoàn xe ở Hà nội vào!

ở Hà nội mới có những thứ đó.

Những thứ đó, ở Hà nội, chúng tôi không để ý đến. ở đây, chúng tôi cảm thấy hạnh phúc khi cầm một tờ giấy thơm mỏng, bỏ vào phong bì, gửi những người còn ở trước chúng tôi nữa.

- Nằm xuống! - Chị Thao hét.

Như bị một quả tổng bất ngờ vào bụng, tôi co người lại rồi mới nằm dài ra. Bom! Hình như nó rơi lộp bộp rồi mới nổ. Mặt đất như một người khổng lồ đang rung mình.

Cứ như có đến hàng ngàn cái máy bay nhào lộn trên đầu. Tôi lết vào hang. Chị Thao lết vào hang. "Mẹ kiếp, không để cho người ta thở nữa chắc..." - Chị làu bàu. Mảnh dẻ, cân đối, tóc xoã trên vai, cái sẹo chìm trong bóng tối, chị đứng, một tay vịn lên dây phơi khăn mặt. Giá có giọng nói tốt, chị đi đóng kịch thì hơn. Dáng chị lên sân khấu cũng coi được. Nhưng phải cái giọng thì chưa đến chổi tai. Chị tự nhận như thế.

- Để cái máy điện thoại lại gần đây! - Nho ra hiệu.

Tôi bưng máy lại cho Nho, cầm thước và đi ra với chị Thao.

Chạy nhiều nên vết thương ở đùi tôi và bắt đầu đau. Miễn là đừng khập khiễng. Chị Thao rất cương quyết. Tất nhiên chị chẳng ngại lên cao điểm một mình.

Rất nhiều hố bom. Chúng tôi do đất và hô lên, cộng nhảm. Chị Thao ghi vào cuốn sổ trực. Không có bom nổ chậm, nhưng khá nhiều đất. Tổng cộng đến hơn hai nghìn khối. Bỗng, như có cái gì thúc mạnh vào lưng, chị Thao xô tôi, ghi tôi vào ngực chị và xoài xuống đất.

Chớp nhoáng, một núi đất

không lồ ập xuống chúng tôi. Những tảng đất ướt lẩn với đất vụn khô đào từ đáy hố bom. Nóng. Có cái gì ghi đầu tôi xuống. Tôi ngoi ra, chân đạp xuống lấy đà, ngoi... Thở, cát vào mũi. Lắc đầu. Đất rơi rào

rào. Chung quanh tôi là một màu xám như chì, nặng nề, cuộn cuộn khói.

Không thấy chị Thao đâu. "Chị Thao!" - Tôi ráng sức gào lên. Nhưng cổ tắc nghẹn. Đất vào đặc cả miệng. Mẹ kiếp! Tôi khạc nhổ ra một cục đất. Tay tôi chạm vào tóc chị Thao. Tôi quay phắt lại, rút tay rồi xô cả người tới dùng hai tay cào đất lên. Chị Thao mềm nhũn, thở không ra hơi. Chị quàng lấy gáy tôi, đứng lên, loạng choạng.

Nho nhăn mặt như em bé:

- Lại thế rồi?

Chị Thao cười một cách lạ lùng và dần trấn tĩnh:

- Xúi quẩy tí. Nhưng không việc gì đâu.

Xúi quẩy gì. Trong người chị có chín vết thương lớn nhỏ rồi. Người Nho năm. Tôi còn ít hơn, bốn vết. Có một vết ở bụng khá nặng, bị giam vào quân y ba tháng. Còn bị vùi thể này là thường...

Tôi nhìn các bạn tôi. Chị Thao xanh lăm. Chị mệt rồi. Nho bưng lại cho chị một ca nước, đưa ngón tay út bé tạo gầy những mẫu đất trong tóc chị ra và đột nhiên triết lý:

- Chuyện, cao điểm mà lị!

Chị Thao phì cười, hát đầu lại phía tôi:

- Lấy số ghi kéo quen mắt.

Tôi quay máy điện thoại. Chị Thao vội vàng lại bên tôi!

- Nói rõ tất cả, nhưng bảo rằng trên này vẫn vững.

Không phải đại đội trưởng ở máy mà là liên lạc đại đội. Một anh chàng hiếu khách, lịch sự, không hút thuốc lá và không ưa con gái.

- Đại đội trưởng đi đâu?

- Đang chỉ huy ngoài hiện trường, tên lửa gần qua. Nhưng sắp chiều rồi nhỉ. Ai cũng không ngủ được. Thế các cậu?

- Cũng khá mệt. Đất hơn hai nghìn khối. Còn từ giờ đến tối nữa. Bọn mình vẫn đứng vững...

- Nếu gay quá, bắn úng cấp cứu ngay, nghe chưa? Đơn vị lúc nò cũng để tâm hết vào các cậu ở trên đó đấy. Xung kích sẽ lên sớm... Buổi chiều, chị Thao và tôi phải chạy lên cao điểm ba lần nữa. Phá tám quả bom. Còn đất thì lên đến ba nghìn hai trăm khối. Lần nào tôi cũng bày chuyện để chị Thao ở nhà. Nhưng chị láu lỉnh, khó mà lừa được chị. Chị chạy, thở cứ dồn dập cả lên. Gân xanh, chạy từng dòng nho nhỏ trên thái dương và hai bàn tay chị. Tôi lo chị gục quá. Còn Nho thì cau mày, mỗi lần chúng tôi về hang, lại đi ra, miệng nhắc đi nhắc lại:

- Chị Thao, chị Thao!

Lần cuối cùng chinh tôi lại đi như bò về hang. Chị Thao đỡ tôi nằm xuống. Tôi cố mở hai mi mắt đã nhắm lại, dính như keo và chẳng biết mình muốn cái gì bây giờ.

- Em buồn ngủ! - Tôi nghe tiếng tôi thoảng qua. Rồi cái mát mẻ của hang đá tràn ngập trong giấc ngủ của tôi rất nhanh.

Đôi xung kích của đơn vị ở chỗ làm đường trong rừng ra, chắc chưa kịp ăn cơm đã chạy lên cao điểm... Tiếng họ lơ mơ như từ đâu đưa lại. Họ hỏi cái gì đó, chị Thao trả lời. Họ trêu Nho. Nho cáu, cười. Ai nữa hát nho nhỏ... Có một vài sợi tóc của ai chạm vào má tôi. những tiếng thở ở phía trên, ầm, bao trùm lấy tôi. Tôi có cảm giác như nằm gọn trong vòng tay của mẹ. - Dân Hà nội đấy!

Tôi nhận ra tiếng của liên lạc đại đội và tỉnh hấn. Cậu ta cũng là dân Hà nội. Bố là công nhân điện. Mẹ là công nhân may mặc. ở nhà, cậu ta hay trốn học và hay bị điểm hai. Có lần cậu ta lăn nằm quả bom xuống vực, bắt chúng nó nổ dưới đó cho khỏi hỏng đường. Cậu ta

lịch sự, hiếu khách, không hút thuốc lá, và không ưạ bọn con gái chúng tôi. Còn bòn con gái chúng tôi thì chẳng để cho cậu yên.

- Này, nếu đi chơi với người yêu, thế nào cậu cũng bắt cô ta cắt tóc, mặc com-plê và đi ủng đen chứ gì?

Cậu ta lúng túng, gãi đầu, mặt đỏ nhừ:

- Cái gì cũng phải có trường hợp ngoại lệ, thưa các bà! Vả lại tớ chưa có yêu ai!

Tôi mở mắt, trong hang đã tối. Ngọn đèn nhỏ đã thấp trên nắp hòm đạn. ảnh Bác Hồ treo giữa một tờ giấy trắng khổ rộng. Dưới ảnh Bác Hồ có một chiếc vỏ đạn cắm hoa tươi, bao giờ cũng có hoa. Những cánh hoa dưới ánh đèn

không rõ màu, chắc ai vừa mang lên cho chúng tôi. Ưu tiên mà, liên lạc đại đội đang nấu nước. Lưng cậu ta quay lại phía tôi, vạm vỡ như một tấm phản. Nhưng lúc cậu đứng lên, chỗ thắt lưng thon lại, như một cầu thủ bóng bàn, linh lợi, nhanh nhẹn và dễ ưạ... Có tiếng rì rầm từ ngoài đường đưa vào. Đã đến lúc vui rồi đấy. Phải ra mới được. Tôi để hai bàn chân vào tường, đập mạnh một cái. Hai tay chống đằng sau. Tôi bật dậy, đau ở đùi, nhói lên. Đau đầu và các khớp xương. Nhưng cũng dậy được. Liên lạc đại đội đỡ tôi:

- Điên hả, mệt thì ngủ đi.

- Ra đường đây.

- Ra đường! - Cậu cười, môi mỏng, răng rất đều và hai cái lông mày to - Không đi đâu hết. Trước hết là ngủ.

- Vớ vẩn, ngủ với nhieéc!

Tôi lầu bầu và đi ra cửa hang, sờ soạng như một người mù. Không phải chỉ có tôi "điên" mà Nho cũng đã biến đi đâu mất. Chị thao còn "điên" hơn, tôi nghe tiếng chị cười rất to trên cao điểm.

Tôi thấy Nho trong một tốp bộ đội công binh. Nho cho tôi biết là đã sắp nửa đêm, xe gần chạy. Trong khi tôi ngủ, bom nổ trên cao điểm mấy lần nữa. Nhưng ồn hết, vì có đội xung kích.

Cao điểm vắng xuống tiếng máy ủi đất, tiếng cuốc và tiếng nói cười. Đôi lúc mìn nổ. Nổ to hơn tiếng bom. những ngôi sao trên đầu tôi lay động, những ngôi sao rất xa, trong những giọt nước xanh biếc, rải khắp bầu trời. Mà bầu trời thì mênh mông làm sao! Tôi chợt nhớ tới bài thơ của một anh trác thủ pháo binh. Bài thơ ấy ném xuống đường khi đoàn pháo đi qua. Anh ấy gọi chúng tôi là những ngôi sao xa xôi trên cao điểm. Những ngôi sao rục rỡ, nhưng không hiểu sao lại "xa xôi"? Chúng tôi tranh luận với nhau và đoán! Chắc anh ấy muốn làm văn làm vẻ tí thôi, chứ sao thì xa đứt đuôi đi rồi... Tôi muốn gặp anh trác thủ pháo binh đó quá. Nhưng đoàn pháo đi xa đã lâu... Xe chạy lúc 12 giờ đêm. Máy giong giã. Đường trở mình ồn ào. Anh lái xe trong ca bin thứ năm trông thấy chúng tôi:

- Này, các cô gái Hà nội ơi! Nhớ mẹ quá hầy!

- Hình như anh Thắng ở đoàn Quang Trung.

Nho thì thầm. Băng ở cánh tay nó trắng. Im lặng, mặt tròn, sống mũi thẳng, nó đứng sát bên tôi, lại nhẹ nhàng và mát mẻ như một que kem trắng.

- Chúng nó bảo tao phải vào quân y. Tưởng bỏ. tiệm hàng ngày này, thuốc viên này, cháo thịt nữa, phải ăn cho nhiều nhé... Eo ơi! Cứ y như một cô tiểu thư nhõng nhẽo trên giường ấy. Tưởng bỏ mà bắt được tao đi đấy. Đến phát sợ lên được! - Nó "xì" một tiếng, làm như là tôi đang chuẩn bị lòi nó lên xe quân y không bằng. Nó quay sang nói chuyện với một anh công binh về về hiện tượng sao băng khi thấy ở đầu cánh rừng có một giọt tinh tú rơi dài xuống, mất đi nửa

chùng.

Tôi khoanh tay trước ngực, đứng ra xa một tí, không nhìn anh bộ đội mà nhìn một chiếc xe đang đi tới. Tôi lại điều thế thôi. Nhưng bảo tôi không điều sao được? Chẳng lẽ, ngay lúc này đây, tôi lại chạy đến, nắm tay tất cả các chiến sĩ trên cao điểm này mà oà lên khóc vì một niềm vui, một niềm hạnh phúc trẻ trung đang trào dậy. Tôi yêu tất cả mọi người, một tình yêu nồng nàn, khó nói mà có lẽ ai đã đứng trên cao điểm giữa những phút này như tôi mới hiểu thấu...

Xe đi dăng hàng, thành khối trên đường, không ánh đèn. Lá nguy trang làm mỗi xe to ra gấp đôi. Đối với tôi, bao giờ những đoàn xe ấy cũng vô tận, không có sức mà đếm. Dài, Nhiều. Khổng lồ.

- Chắc đêm nay các anh ở Hà nội sẽ vào!

Nho vẫn thì thầm. Nó cũng đang ở trạng thái như tôi. Yêu tất cả. Tình yêu của những con người trong khói lửa. Tình yêu độ lượng, tha thiết, vô tư mà kẻ độc quyền có nó trong tim là những người chiến sĩ. Tôi quàng tay lên vai Nho. Chúng tôi không nói gì với nhau. Tôi xiết chặt cái vai nhỏ nhắn và mềm mại của Nho dưới cánh tay mình. Nó đây, can đảm, dịu hiền, ở cùng thành phố với tôi và cùng đứng với tôi đêm nay, trên cao điểm đầy bom gần mặt trận.

Chúng tôi hiểu nhau và cảm thấy hạnh phúc.

1971

Lê Minh Khuê

Qua thị xã

Khi tôi trở lại xe, đã thấy có người lạ. Một đứa con gái. Phúc nhăn răng cười: "Cô Thủy anh ạ. Người quen của em. Có việc về thị xã. Đi nhờ tí anh nhá!". "Tùy cậu thôi!" - Tôi nói hờ hững. Tôi ngồi băng sau, sau tay lái. Đứa con gái đội mũ vải có cái vành thêu ren quay nhìn tôi như xin lỗi. Đôi mắt tỏ ra rất sợ sệt. Tôi nhìn thấy vẻ nhờ vả nhưng cũng chẳng nói gì. Phúc nhanh chân nhanh tay dọn dẹp cái gì sau cốp xe, bỏ cái gì vào. Tôi biết thói xấu của thằng cha là hám của lạ. Thỉnh thoảng cho đi nhờ, không phải kiếm thù lao mà cho có người nói chuyện khi ông chủ đang "tâm trạng". Phúc hay nói chữ này, quên hẳn về sau là tâm trạng gì. Với Phúc, "tâm trạng" của tôi nghĩa là không được suôn sẻ mọi chuyện. Đứa con gái quay nhìn thẳng trước mặt. Chẳng đáng để ý. Một đứa con gái tuổi độ 17, gầy như cái que, trông quen quen trong đám đông lẫn nhồn những người đàn bà làm thuê gánh mướn lũ lượt vào thành phố mỗi ngày. Tôi bảo Phúc: "Để tớ nghỉ chút. Đừng ồn nhé!". Tôi cúi mũi vào tờ báo đọc dở. Báo chí đưa, toàn chuyện đánh nhau từ Bắc xuống Nam, từ Tây sang Đông. NGƯỜI TA RỐI TINH RỐI MÙ TRÊN CÁI QUẢ TÁO BÉ TÍ NHÌN TỪ NGOÀI VŨ TRỤ. ẤY THẾ MÀ

NGÀY NÀO CŨNG PHẢI GỒNG VAI chiến đấu với đủ loại. Tôi chán nản nghĩ vậy nhưng lại thấy mình khéo lo bò trắng răng. Còn việc của mình sao không cho là to. Nếu không to thì đầu mất ngủ cả tuần. Giày vò mấy thằng bạn chán rồi về giày vò cô vợ ngày trước yêu như điên, bây giờ như mối phiền khó dứt. Số phận ràng buộc rồi. Chịu thôi... Phúc mặt gầy, người chắc như cái đinh sắt, lái xe đưa tôi đi Nam đi Bắc, không bao giờ nhòm ngó chuyện của ông chủ, huyền thuyên trên trời dưới biển nhưng đổ ai cạy răng hấn một câu về các phi vụ của tôi. Xem như trời ban cho tôi một tên dưới trướng. Tôi lắng nghe Phúc hỏi han đưa con gái đi nhờ xe. Có vẻ đồng hương đồng khí. Đưa con gái ngồi ghế trên - những ông chủ ít ngồi ghế trên, nơi đầu sóng ngọn gió. Tôi ngồi băng sau trong những chuyến đi làm ăn xa quả thật thấy rất yên lòng. Lúc này nhìn thấy cái đuôi tóc của cô ta buộc cao vồng lên, cổ áo sơ-mi tầm thường làm tôi nhớ tới bọn con gái ve vẩy từ ngoài cửa vào trong bàn tiệc. Mỗi tuần tôi phải đưa đối tác đi ký kết ở các nhà hàng vài ba ngày. Bọn con gái quen khách rồi vẫn không bỏ được cái thói kề cận áp má, áp môi vào mặt người ta khi người ta ăn uống. Bực mình nên cứ cảm thấy có sâu bò lên mặt... Nghĩ thế, tôi bất chợt nhìn cái đuôi tóc con bé trước mặt. Vật vờ đi tìm việc, thế nào cũng dạt vào mấy cái tổ quỷ. Một cách kiếm vốn để nếu khôn ngoan ra thì sau đó sống lương thiện. Nếu số không may thì chắc "phơi xác dưới đèn màu"... Tự dưng thấy buồn thế! Nghĩ toàn chuyện không đâu! Mình chẳng phải xuất thân hèn mọn sao bây giờ lại phải quần quanh? Nhà ông nội, cụ nội ở phố cổ, có hai mét bề ngang kê vừa tủ bán hàng. Đi sâu vào 25 mét như vào ống. Mỗi tiểu gia đình trong đại gia được một chỗ kê giường. Không có hồ xí đến ba đời, thế mà giải quyết êm ru mọi chuyện. Đi ra đi vào

cóm róm áo lương khăn xếp, lưng ai cũng còng như dấu hỏi. Đàn bà con gái nét na cười không dám phô răng, ai có máu loạn cũng chỉ nuốt thăm vô bụng. Cả thế kỷ đi qua, đến thời bố tôi ra được gần ngoại ô. Leo năm tầng lên nhà lắp ghép, đầu chạm gần chấm trần. Cái bếp nhỏ như cổ chai, bố mẹ tôi né vai nhau ra vô giữa thời mùn cưa dầu hỏa, liên tục mất điện, mất nước. Vậy đến chúng tôi thì sao lại nhiều phép lạ? Tiền xách từng va-li. Phòng khách treo tranh giá cả chục ngàn đô. Cái ghế bành dát cả mảnh vàng kín đáo để trong xó phòng ngủ lúc nào cũng âm u màu đèn vàng... Cuộc sống chẳng lo toan nếu có bão táp và thiếu thốn. Nhưng sao vẫn có gì đấy khiến bất an. Đầu óc nhiều khi mụ mị!

Thị xã không có đường quốc lộ đi qua vắng hoe vắng hoắt. Đường sạch, cây sạch, người đi lơ thơ cũng có vẻ hiền. Đôi khi đến những vùng thế này lại thấy thế giới chưa đến nỗi hỗn loạn. Người ta bỏ quên một vùng đất để kéo nhau chen lấn ở nơi nào đó mà những ngã tư giao nhau ở ngoại vi thành phố thường tắc nghẽn người là người... Những cửa hàng điện tử vắng khách. Trung tâm thị xã với những cái nhà công sở to đùng xây tốn kém phô trương với thiên hạ. Cũng chả hiểu để làm cho ai phải kính nể?... Phúc nói gì với cô Thủy đi nhờ. Tôi thấy cả hai như linh hoạt lên khi xe vào thị xã. Con đường ra phía ngoại vi vắng như đường trong phim kể chuyện tình yêu. Một cái ngõ đi vào, một bên là ruộng rau muống, một bên là cái ao đầy bèo. Hai đứa con trai gầy nhom đang đứng thơ thẩn dưới gốc cây dừa. Thủy bỗng quay ngoắt về phía tôi: "Cám ơn anh cho em đi nhờ!". Xe tấp vào vệ cỏ. Hai đứa con trai sau phút ngỡ ngàng nhìn cái xe sang trọng, lao vút ra như hai con chim sẻ. Lúc này tôi mới nhìn rõ đứa con gái mà từ sáng đến giờ tôi chỉ nhìn thấy cái đuôi tóc.

Hóa ra khá đẹp. Cao ráo, cái eo lưng mềm mại và dù có gầy như cái que vẫn báo hiệu là một thiếu nữ sẽ làm khá ngon thiên chức đàn bà, sinh con dễ dàng và nhiều sữa. Loại đàn bà thời nay hơi hiếm vì các thủ thuật giữ eo làm tiêu mòn tuyến sữa và có sữa thì cũng là thứ sữa hoi hoi... Tôi nhìn Thủy đang ôm chầm lấy hai thằng em và tự dưng nghĩ lẫn thẩn như vậy. Kinh nghiệm cay đắng rút từ thứ đàn bà như vợ tôi, đẹp tuyệt, con nhà nhiều tiền nhưng con bú được hai tháng đã đòi cai. Thằng con đầu của tôi muốn gì có nấy, thậm chí muốn ăn tim con chim phượng hoàng chắc cũng moi ra được, mà người như cái dễ khoai. Nhiều khi nhìn vợ phây phây lại thấy cái lý chọn nàng dâu của các cụ nhà ta khi xưa quả là có lý.

Sao lại khóc rống lên thế? Phúc xuống xe, vòng ra sau mở cốp xe, nói như vậy khi thấy một trong hai thằng cu con đang sụt sịt không ra tiếng. Thủy đỡ hai cái bọc bằng nylon từ tay Phúc. Trông rạng rỡ, mặt mũi giờ này nom khác hẳn lúc sáng. Ịn uống tắm bồ ít lâu chắc cũng ngồi lên bìa tạp chí được chứ không phải loại xoàng. Nhìn cảnh những đứa trẻ gặp chị hân hoan mỗi thằng ôm cái gói chạy vào con đường cạnh cái ao, tự dưng tôi thấy lòng dịu lại. Những khoảnh khắc ngắn ngủi mà đẹp như mơ cũng có trong một thằng như tôi. Có thời cam go nó biến hẳn nhưng khi nhiều tiền lại thấy nó quay trở lại. Ví như thời học đại học, có lần đói quá đến chỗ bà chị sống độc thân, tôi và thằng bạn không thể nào quên nồi mì nấu cà chua chị tôi đãi hai đứa. Chị ngồi ở góc nhà lặng lẽ nhìn hai thằng ăn như cái cối xay bột ngô. Rào rào như cả một dàn nhạc kèn dù chỉ là ăn mì.

Những đứa trẻ kia sau này cũng sẽ nhớ chị như tôi. Tôi hỏi: "Cái gì trong bọc thế?". Phúc có vẻ ngần ngừ và tôi không hỏi tiếp. Chắc là buôn bán nhì nhảnh!

Phúc lái xe lên phía này độ năm lần gì đó. Vụ làm ăn của tôi sắp kết thúc. Một trong hàng chục vụ. Thuế má nghĩa vụ nộp cho Nhà nước sòng phẳng còn lại chẳng đến nỗi nào. Mà lại chẳng dùng tí ti nào cái mới kiến thức học năm năm ở trường đại học. Cũng hiếm nơi nào trên thế giới kiếm tiền khó như ta mà cũng dễ như ta. Tôi biết mình ở trong cái nhóm dễ và thấy mình may mắn... Cũng chỉ biết thế thôi.

Lão Phích - tên lão như vậy vì người lão hình cái phích vĩnh cửu của Liên Xô trước kia, đón tôi rồi càu nhàu: "Muộn thế ông!". Lão có khuôn mặt luôn luôn có vẻ vô can vô sự nhưng lão khôn như rận.

Trong nhà hàng còn có ba gã đàn ông tôi có quen. Lão hẹn tôi ở nhà hàng chuyên món ăn về cá này để thanh toán hợp đồng. Như mọi sự mua bán loằng ngoằng, tôi biết tiền của lão rút ra hợp lý từ cái dự án làm cầu để mua thép của tôi. Mọi việc xong xuôi, chúng tôi ngồi trong cái phòng thương bằng mảnh trúc, trên những chiếc thảm cá nhân làm bằng nylon. Tôi xem lại số tiền mặt mình nhận. Trừ thuế má rồi, phần tôi còn ba cọc giấy bạc một trăm, mỗi cọc cỡ gang tay. Tương đối. Chẳng được nhiều như đã dự tính nhưng cũng là được.

Người nhà hàng bày ra những chiếc ly nhỏ xíu để uống rượu vang tôi mang từ nhà đến. Những chiếc ly trái khoáy mà người ta chẳng muốn học để biết rằng ly nào uống vang, ly nào uống sâm-banh. Nhà hàng tỉnh lẻ của người tỉnh lẻ. Tự nhiên nhìn lão Phích và đồng bọn của lão túi ăm ắp tiền mà vui vẻ uống vang bằng cái ly dùng cho rượu mạnh lại thấy tiền cũng chả nâng đầu các lão lên khỏi đầu gối.

Bữa ăn thừa mứa như mọi bữa làm ăn khác, chẳng gã nào đụng đũa vào con cá hấp khổng lồ. Vài con ba ba đã thấy ngang bụng. Các lão quay qua bàn chuyện mấy quán ở Hà Nội xem quán nào có tiếp viên xinh đẹp. Nói rồi các lão cười như lũ khỉ.

Quá trưa một chút thì tôi và Phúc về thành phố. Phúc bảo đi đường vòng cho nhanh, không về qua thị xã nữa. Tôi hỏi: "Thế con bé đi nhờ buổi sáng có quay lại không?".

"Có, nhưng kệ nó anh ạ. Chúng nó nhảy tàu quen rồi! Tuần nào nó chẳng về mấy ngày!".

Tôi chẳng hỏi han gì nữa, nhưng Phúc như mọi khi, đoán rằng tôi muốn biết cho vui thôi. Vì cô ta khá đẹp. Phúc rủ rỉ, rồi nhát gừng, cứ thế, xe chạy và một con người hiện ra sau cái vẻ con bé quê mùa nhút nhát. "Bố nó bắt tài, bắt lực anh ạ. Cũng có học hành nhưng chẳng làm nên trò trống gì. Bây giờ giữ chân bán vé trên sân vận động tỉnh. Khi nào có đấu đá gì mới có tiền thù lao. Mà anh biết đấy, mấy khi có đấu đá gì để dân tỉnh bỏ tiền mua vé vào xem. Năm con bé 14 tuổi, mẹ nó phần chí đi ra biển. Chắc vượt sang vùng nào đó. Bố thì như vậy, hai thằng em khi đó còn nhỏ: Thế là nó bỏ học ra thành phố. Nhiều người có chuyện như thế anh nhĩ!". "Phải" - Tôi bảo và thiu thiu ngủ, tai vẫn nghe. "Con bé có chí anh ạ. Anh có biết hai bọc nylon to nó mang xuống là gì không?". Tôi mở to mắt. Phúc cười nói với tôi trong gương: "Bánh mì khô! Đầu mẩu, ruột vỏ bánh người ta vứt đi, con bé nhặt nhanh rồi tắm đường, ban đêm chui vào bếp nhà hàng nó rửa bát, sấy bánh mì trên than thừa. Được kha khá, mang về cho mấy thằng em ăn tối để đi học. Tiền công đem về mua gạo".

Tôi ngạc nhiên là những đầu mẩu bánh mì lại có thể hành trình xa đến thế. Từ thành phố đến thị xã vắng hoe này. Phúc lại bảo con bé có người nhà làm ở ga nên được nhảy tàu miễn phí, chứ tiền vé tháng cộng lại đâu có nhỏ.

"Có điều này phải đáng nói đây anh. Con bé rửa bát nhà hàng tiền

chất bóp từng xu thế mà nó lân la đi học đêm học hôm. Năm vừa rồi thi đỗ đại học. Đỗ cũng khá mới tài. Nó bảo với em: Em đi thi cho biết, thế mà đỗ.

Tôi thở dài. Đại học xong cũng chưa biết đến đâu, nhưng một cô gái như vậy đỗ vào đại học là chuyện không thể có ở nhiều nơi. Dù thế nào cuộc đời nó cũng sẽ xứng là cuộc đời!

"Bây giờ nó học hành ra sao?".

"Chăm lắm anh ạ. Xin làm ở nhà hàng từ buổi chiều đến đêm. Buổi sáng đi xe buýt đến trường đại học. Nhìn nó cấp cái túi vải bỏ sách, mặc đồng phục sinh viên tình nguyện ra dáng lắm. Phải cái vất vả quá, ăn uống lại chẳng có gì, người cứ quắt lại. Nó là con em họ xa của em. Em mới gặp lại nó đấy chứ. Họ hàng bây giờ có khi ra đường đánh nhau mà không biết. Biết rồi thấy nó ngoan lại thương. Tháng em cho vài chục, đủ tiền học phí.

Bên ngoài xe là mùa thu đi lướt qua. Lồm ngồm xe cộ bò trên đường. Cuộc đời như vậy có hàng ngàn quanh ta. Không lạ, nhưng những đầu mẩu bánh mì được tẩm đường nướng trên bếp than làm tôi thấy nặng nề. Sao lại thế được!

Tôi bảo Phúc: "Quay lại thị xã đi". "Làm gì hả anh?". "Cứ quay lại đón nó. Tối nó đỡ nhảy tàu". "Nhưng cách thị xã hơn 10 cây rồi anh ạ. Kệ nó. "Cứ quay lại đi mà. Hôm nay chả có việc nhiều ở nhà, đi chơi cho thông thoáng đầu óc vội gì". Phúc vâng, quay xe. Tôi quan tâm đến ngành học của đứa con gái. Thấy bảo nó học tin học, tự dưng mừng quá. Chưa có dự định rõ rệt nhưng cảm thấy mình thanh thản. Cái vali đựng tiền tôi để dưới chân.

Bây giờ tôi nhìn qua cửa xe. Xe lại đi vào thị xã. Nhà con bé ở quãng nào trên con đường vắng hoe đi từ thị xã ra?

Nguồn: sad-river

Được bạn: Thành Viên VNthuquan đưa lên
vào ngày: 27 tháng 12 năm 2003